

Základní škola a mateřská škola Nový Jáchymov

příspěvková organizace

IČO: 75033887

IZO: 600 042 901

ředitelka: Mgr. Hana Marková

tel: 731 459 530, e-mail: reditelka@skola-novyjachymov.eu

identifikátor datové schránky: izxt3cw

Na Sídlišti 157, 267 03 Nový Jáchymov

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání 1. – 5. ročník

Škola pro všechny

Zřizovatel: obec Nový Jáchymov

Tyršova 31, 267 03 Nový Jáchymov

IČO: **00233650**

tel: **311 693 279**

mail: info@obecnovyjachymov.cz

platnost dokumentu od: 1. 9. 2007

podpis ředitelky:

razítko školy:

Obsah

Obsah	2
Charakteristika školy	6
Velikost a charakteristika školy	6
Vybavení školy	7
Charakteristika pedagogického sboru	8
Dlouhodobé projekty	8
Mezinárodní spolupráce	9
Spolupráce s dalšími partnery	9
Cíle školy	10
Neinvestiční	10
Investiční	10
Charakteristika školního vzdělávacího programu	11
Zaměření školy	11
Výchovné a vzdělávací strategie školy	12
Digitální	12
Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	13
Vzdělávání žáků se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním	13
Vzdělávání žáků se sociální znevýhodněním	14
Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných	14
Začlenění průřezových témat	18
Projektové vyučování	20
Typy projektů	21
Celoškolní projekty mimo běžnou výuku	21
Učební plán	22
Tabulka učebního plánu	22
Poznámky k učebnímu plánu	22
Organizace výuky a režim školy	23
Učebnice užívané ve výuce	23
Učební osnovy	23
Vzdělávací oblast jazyk a jazyková komunikace	25
Český jazyk a literatura	25
Výchovné a vzdělávací strategie	25
Vzdělávací obsah	28

Konkretizace očekávaných výstupů.....	31
Cizí jazyk – Anglický jazyk	41
Charakteristika vyučovacího předmětu.....	41
Výchovné a vzdělávací strategie	41
Vzdělávací obsah.....	41
Konkretizace očekávaných výstupů.....	42
Vzdělávací oblast matematika a její aplikace	45
Matematika	45
Charakteristika vyučovacího předmětu.....	45
Výchovné a vzdělávací strategie	46
Vzdělávací obsah.....	47
Konkretizace očekávaných výstupů.....	49
Vzdělávací oblast informatika	58
Informatika (ICT).....	58
Charakteristika vyučovacího předmětu.....	58
Výchovné a vzdělávací strategie	58
Konkretizace očekávaných výstupů.....	60
Vzdělávací oblast člověk a jeho svět.....	62
Vzdělávací obsah.....	64
Prvouka	69
Charakteristika vyučovacího předmětu.....	69
Výchovné a vzdělávací strategie	70
Konkretizace očekávaných výstupů.....	72
Přírodověda	78
Charakteristika vyučovacího předmětu.....	78
Výchovné a vzdělávací strategie	78
Konkretizace očekávaných výstupů.....	79
Vlastivěda	82
Charakteristika vyučovacího předmětu.....	82
Výchovné a vzdělávací strategie	82
Konkretizace očekávaných výstupů.....	83
Vzdělávací oblast umění a kultura a integrovaná oblast člověk a svět práce	86
Hudební výchova	86
Charakteristika vyučovacího předmětu.....	86
Výchovné a vzdělávací strategie	86

Vzdělávací obsah	87
Konkretizace očekávaných výstupů	89
Výtvarná výchova	92
Charakteristika vyučovacího předmětu	92
Výchovné a vzdělávací strategie	92
Vzdělávací obsah	92
Konkretizace očekávaných výstupů	94
Pracovní výchova	96
Vzdělávací obsah	96
Konkretizace očekávaných výstupů	98
Vzdělávací oblast člověk a zdraví	101
Tělesná výchova	101
Charakteristika vyučovacího předmětu	101
Výchovné a vzdělávací strategie	102
Vzdělávací obsah	102
Konkretizace očekávaných výstupů	104
Hodnocení žáků	107
Pravidla a hodnocení žáků	107
Zásady hodnocení	107
Zásady a pravidla sebehodnocení žáků	107
Stupně hodnocení prospěchu a chování žáka základní školy	107
Způsob získávání podkladů pro hodnocení	110
Podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách	112
Výchovná opatření	112
Udělování pochval a jiných ocenění	114
1. Pochvala TU se uděluje za:	114
• účast v krajském kole soutěže	114
• účast v městském kole SOČ	114
• projev iniciativy v rámci třídy nebo školy	114
• dlouhodobou úspěšnou práci nebo dosahování výborných studijních výsledků	114
2. Pochvala ŘŠ se uděluje za:	114
• umístění do 6. místa v krajském kole soutěže	114
• účast v celostátním kole soutěže	114
• účast v krajském kole SOČ	114

• projev iniciativy přesahující rámec školy.....	114
3. Jednotlivé soutěže se posuzují samostatně.	114
4. V rámci jedné soutěže se hodnotí nejvyšší dosažené umístění (neuděluje se PTU a poté PŘŠ).	114
5. Pochvaly se udělují bezprostředně po dosažení úspěchu (nikoliv na konci pololetí).	114
6. ŘŠ nebo TU oznámí udělení pochvaly nebo jiného ocenění žákovi a zákonnému zástupci nezletilého žáka dopisem. Vzor dopisu je umístěn na elektronické nástěnce. Dopis musí mít číslo jednací, které se zaznamenává do třídního výkazu. Pochvalu TU podepisuje pouze TU, pochvalu ŘŠ podepisuje pouze ŘŠ. S dopisem je předána i pochvala ve formě diplomu (k vyzvednutí v kanceláři). Obojí může být předáno žákovi ve škole.	114
7. Udělení pochvaly a jiného ocenění se zaznamenává do dokumentace školy. Třídní učitel zapíše do poznámky v třídním výkazu žákovi, kterému byla udělena pochvala: „1.1.2020 (datum udělení pochvaly) – udělena pochvala třídního učitele/ředitele školy za, č.j. - xxx/2020“	114
Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	114
Autoevaluace školy	116
Oblasti autoevaluace	116
Výsledky vzdělávání žáků	116
Evaluace nastavení ŠVP	117
Úpravy a aktualizace školního vzdělávacího programu.....	118
Schválení školního vzdělávacího programu	119

Charakteristika školy

Charakteristika školy byla vytvořena na základě analýzy dostupných dat: dokumentace školy, zprávy České školní inspekce, rozhovor s pedagogickým sborem školy, dotazník pro rodiče, rozhovor se zřizovatelem školy.

Velikost a charakteristika školy

Základní škola a mateřská škola Nový Jáchymov je malotřídní. V základní škole jsou vyučováni žáci od prvního do pátého ročníku. Po ukončení vzdělávání na prvním stupni přejdou žáci do základních škol dle volby zákonných zástupců. Od 1. září 2019 je otevřena v nové budově jednotřídní mateřská škola, nová je též školní kuchyně a jídelna. Součástí školy je školní družina.

Malotřídní škola má svá specifika, která jsou z hlediska žáků pozitivní. Ve třídě je klidné a příjemné klima. Učitelky mají častý kontakt s rodiči. K žákům je přistupováno individuálně podle jejich schopností. Proto žáci mají možnost lépe rozpoznat své nadání a vlohy. Během výuky i mimo ni je více využíváno přírodního prostředí.

Budova před rekonstrukcí:

Budova po rekonstrukci:

Vybavení školy

Budova školy disponuje třemi učebnami. Učebny jsou vybaveny ICT technikou. K budově náleží školní pozemek, na kterém se nachází hřiště s travním porostem.

Pomůcky k výuce jsou postupně obměňovány za moderní, umožňující rozvoj schopností a dovedností žáků. V učebnách jsou pevná i mobilní počítačová zařízení připojená na internet. V budově se nachází dílna, která je nejvíce využívána pro tvorbu keramiky.

Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor tvoří tyto pedagogičtí pracovníci:

- ředitelka školy - splňuje veškeré předpoklady pro výkon funkce ředitelky ZŠ a MŠ a zároveň je třídní učitelkou první třídy
- další pedagogičtí pracovníci ZŠ:
 - třídní učitelé – splňují zákonné podmínky pro výuku na ZŠ a dále si doplňují vzdělání dle plánů DVPP (další vzdělávání pedagogických pracovníků)
 - asistenti pedagoga
 - sociální pedagog
 - speciální pedagog
 - vychovatelka ŠD
- pedagogičtí pracovníci MŠ:
 - učitelky mateřské školy – kvalifikované pro výuku v MŠ

Dlouhodobé projekty

Škola se pravidelně zapojuje do vybraných projektů z výzev MŠMT a IROP EU.

Mezinárodní spolupráce

V roce 2020 proběhla spolupráce s organizací AISEC, konkrétně projekt EDISON.

Projekt EDISON spojuje mladé lidi odlišných kultur a národností, aby se seznámili se zvyky, tradicemi a situací v jiných zemích a stali se tak generací, která prolomí prohlubující se mezikulturní bariéru.

Školu navštívili zahraniční stážisté, studenti různých vysokých škol, kteří představili svoji zemi a s dětmi komunikovali anglicky. Oživilo tak výuku a zvýšilo zájem dětí o cizí jazyk, naučili je nebát se odlišného jazyka nebo kultury.

Spolupráce s dalšími partnery

Stálá spolupráce školy, školky a rodiny je nedílnou součástí priorit školy. Žáci pro své rodiče připravují různá vystoupení, např. vánoční a jarní besídku. Naopak rodiče žáků pomáhají s údržbou a úklidem školní zahrady. Aktivně spolupracuje škola s nově otevřenou mateřskou školou – podnikají společné výlety, přednášky, obě školy se účastní kurzu bruslení.

Jako prioritní dále škola vidí spolupráci s obcí. Pro obec mimo jiné škola připravuje vystoupení k vítání občánků, zahájení adventu, kladení věnců k výročí 5. května, Svátku matek a divadelní představení k zakončení školního roku. Škola usiluje o zapojení občanů obce do volnočasových aktivit žáků.

Žákům dále nabízíme výtvarný kroužek, keramiku, šikovné ruce a sportovní kroužek. Tyto aktivity jsou nabízeny i pro naše absolventy nebo budoucí prvňáčky.

Pro budoucí prvňáčky organizujeme v červnu Den s prvňáky – kdy děti přicházejí do školy a zapojují se do výuky v 1. ročníku, aby se seznámily se školou a budoucími spolužáky před zahájením své docházky. Předškolákům rovněž nabízíme konzultace a přípravu na školu.

Škola rovněž spolupracuje s místním kulturním výborem obce, který je zaměřen na volnočasové aktivity občanů Nového Jáchymova.

Při diagnostice a následné péči o žáky škola spolupracuje s Pedagogicko-psychologickou poradnou v Králově Dvoře a Hořovicích, se speciálně-pedagogickým centrem a pedagogicko-psychologickou poradnou SLUNCE ve Stochově. V sociálně-psychologickém poradenství spolupracujeme s pracovištěm v Berouně a OSPOD.

Škola spolupracuje se Školskou radou zřízenou při základní škole.

Cíle školy

Neinvestiční

- snažit se získat nové žáky nabídkou a kvalitou vzdělávání
- vytvářet takové podmínky vzdělávání, aby děti i jejich rodiče školu kladně hodnotili
- vytvářet ve výuce (i mimo ni) takové situace, aby žáci měli příležitost rozvíjet klíčové kompetence a své nadání
- vést děti ke spolupráci a vzájemné pomoci mezi ročníky
- dosáhnout u žáků očekávaných výstupů po 1. a 2. období výuky na 1. stupni ZŠ
- zařadit průřezová témata a dopravní výchovu více do výuky
- spolupracovat na kulturních činnostech obce
- zvyšovat (zkvalitňovat) nabídku volnočasových aktivit pro žáky školy i pro ostatní děti z obce
- podporovat další vzdělávání pedagogických pracovníků

Investiční

- pozemek před školou přizpůsobit na pobyt školních dětí o přestávkách venku a pro program odpolední družiny (prostor pod ZŠ – zpevněná plocha pro míčové hry)
- vytvořit zahrádku pro pěstování rostlin a pro podporu vzdělávání

Charakteristika školního vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program je konkrétní realizací Rámcového vzdělávacího programu pod názvem „Škola pro všechny“.

Smyslem našeho programu je vybavit žáky nejen vědomostmi, ale především vyvolat a rozvíjet schopnosti a dovednosti, které jim pomohou uplatnit se ve společnosti - tj. umění učit se, řešit problémy, komunikovat s ostatními, rozvíjet sociální vztahy, uvědomovat si globálnost jevů na Zemi atd.

Konkrétně škola umožňuje více než dříve volit si programy, tempo a obsah učiva dle okamžitých potřeb, věnovat se dětem individuálněji. **Velký důraz se klade na aktivní výuku a činnost dětí.**

Zaměření školy

Náš školní vzdělávací program nemá jednostranné zaměření. Žáci naší školy odcházejí do různě zaměřených škol. Důraz klademe na položení základů trivie a osobnostně sociální rozvoj žáků.

Žák se stává sám učivem, stává se jím konkrétní žakovská skupina a stávají se jím více či méně běžné situace každodenního života. Veškeré činnosti se uskutečňují prakticky, prostřednictvím vhodných her, cvičení, modelových situací a příslušných diskusí. Je zřejmé, že na realizaci tematických okruhů Osobnostní a sociální výchovy musíme dbát v průběhu každé činnosti, které se s dětmi účastníme, od výuky v hodinách až po vztahy školy s okolím a diskuse o mimoškolním životě dětí. Osobnostní a sociální výchova se rozvíjí praktickými aktivitami, diskusemi a osobním přístupem a příkladem. K tomu, abychom v dětech rozvíjeli schopnosti poznávání, kreativitu či kooperaci, budovali žádoucí hodnoty a postoje atp., nepotřebujeme vyhledat správný obsah učiva, ale především vhodně zvolit způsob komunikace, praktických aktivit a osobního jednání. Volíme pro výuku v předmětech takové materiály, které sociální a osobnostní výchovu a rozvoj dítěte plně podporují svým pojetím.

Výchovné a vzdělávací strategie školy

Klíčová kompetence	Jak jí naplňujeme
K učení	<ul style="list-style-type: none"> ● podporujeme žáky, aby potřebné informace ve výuce vyhledávali v encyklopediích a na internetu ● ve výuce využíváme učení pomocí pokusů ● realizujeme projekty, které pomáhají dětem vytvářet souvislosti mezi jednotlivými fakty ● vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání a za jejich budoucnost ● učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti ● učíme práci s chybou
K řešení problémů	<ul style="list-style-type: none"> ● učíme žáky kriticky posuzovat jednotlivá řešení problémů a hledat nejvhodnější z nich ● vedeme žáky k tomu, aby dokázali požádat o pomoc druhé ● vzdělávací obsah přibližujeme žákům pomocí jim blízkých praktických příkladů ● podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení
Komunikativní	<ul style="list-style-type: none"> ● umožňujeme žákům využití výpočetní techniky i v době mimo výuku ● učíme žáky naslouchat druhým ● vedeme žáky k využívání různých způsobů komunikace (včetně emailu a telefonu)
Sociální a personální	<ul style="list-style-type: none"> ● vytváříme přátelskou atmosféru ● podporujeme spolupráci mezi učitelem a žáky a mezi nimi navzájem, např. prací ve dvojicích a skupinách ● vytváříme prostor k seberealizaci každého žáka ● učíme žáky řešit konflikty, mimo jiné pomocí metod dramatické výchovy ● vedeme žáky k naslouchání druhým ● S žáky reflektujeme sociální a personální dovednosti, návyky a postoje
Občanské	<ul style="list-style-type: none"> ● připravujeme s žáky vystoupení k významným událostem v obci ● zveme rodiče do výuky a na různé akce pořádané školou ● jdeme žákům příkladem ● vytváříme společně pravidla soužití a průběžně je kontrolujeme, zda jsou všemi dodržována ● rozvíjíme pozitivní vztah k vlasti a mateřskému jazyku, ale i k respekt k odlišným kulturám a národům ● podporujeme myšlení v souladu s trvale udržitelným rozvojem
Pracovní	<ul style="list-style-type: none"> ● podněcujeme žáky k tvorbě výzdoby školy ● vážíme si práce (manuální i duševní) našich žáků ● připravujeme pro žáky různé druhy činností aby mohli zjistit, které aktivity jsou pro ně zajímavé
Digitální	<ul style="list-style-type: none"> ● umožňujeme žákům využívání výpočetní techniky během vyučování ● podněcujeme žáky k využívání výpočetní techniky i mimo výuku, např. během odpoledního programu v družině

Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzdělávání žáků se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním

Vzdělávání žáků se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním se v naší škole uskutečňuje formou individuální integrace do běžné třídy. Naše škola je přízemní a uvnitř tedy bezbariérová. Bohužel do budovy vede několik schodů. Nová budova je situovaná ve svahu, (MŠ, jídelna, kuchyně) je dvoupodlažní, bezbariérová. Vstup do jídelny školy (1. podlaží) je situován směrem k budově základní školy, mezi budovou školy a jídelny je venkovní chodník. Mateřská škola (2. podlaží) má přístup z druhé strany budovy, používá pouze jedno podlaží a je tedy plně bezbariérová. Obě podlaží spojuje schodiště pouze pro potřeby personálu.

Žákům u nichž je diagnostikována specifická vývojová porucha učení a žákům se zdravotním znevýhodněním, je nezbytné po celou dobu docházky do školy věnovat speciální pozornost a péči.

U žáka se smyslovou nebo tělesnou vadou, vadou řeči, prokázanou specifickou vývojovou poruchou učení nebo chování se při jeho hodnocení a klasifikaci přihlídně k charakteru postižení. Vyučující respektují doporučení psychologických vyšetření žáků a uplatňují je při klasifikaci a hodnocení chování žáků a také volí vhodné a přiměřené způsoby získávání podkladů.

Pro zjišťování úrovně žákových vědomostí a dovedností volí učitel takové formy a druhy zkoušení, které odpovídají schopnostem žáka a na něž nemá porucha negativní vliv. Kontrolní práce a diktáty píše tato žáci po předchozí přípravě. Pokud je to nutné, nebude dítě s vývojovou poruchou vystavováno úkolům, v nichž vzhledem k poruše nemůže přiměřeně pracovat a podávat výkony odpovídající jeho předpokladům.

Vyučující klade důraz na ten druh projevu, ve kterém má žák předpoklady podávat lepší výkony. Při klasifikaci se nevychází z prostého počtu chyb, ale z počtu jevů, které žák zvládl.

Klasifikace bude provázena hodnocením, tj. vyjádřením pozitivních stránek výkonu, objasněním podstaty neúspěchu, návodem, jak mezery a nedostatky překonávat.

Pro žáky se SVP a PO vypracovává ředitel školy plán podpory, který je platný pro jeden školní rok.

Děti, u kterých je diagnostikována dyslexie nebo dysortografie, mohou být se souhlasem rodičů během celého jejich vzdělávání hodnoceny z mateřského jazyka a z jiných jazyků slovně (a to jak v průběhu školního roku, tak na pololetním a závěrečném vysvědčení). U dětí s diagnostikovanou dyskalkulií bude totéž platit pro matematiku a další předměty, kde výsledky mohou být touto poruchou ovlivněny. Dítě lze hodnotit slovně (průběžně i na vysvědčení) po dohodě s rodiči a odborníkem prakticky ve všech předmětech, do nichž se porucha promítá. Jakmile žák překoná nejvýraznější obtíže, je vhodné postupně přecházet k běžné klasifikaci. Klasifikovat lze i známkou s tím, že se specifická porucha dítěte vezme v úvahu a odrazí se v mírnější známce o jeden stupeň, tak i o několik stupňů. Při uplatňování všech těchto možností vyučující postupují velmi individuálně ve spolupráci s rodiči, s využitím všech dostupných informací, zejména informací z odborných vyšetření. Ředitel školy může povolit, aby pro dítě se specifickými poruchami učení

byl vypracován pro kterýkoliv předmět příslušnými vyučujícími **individuální výukový plán**, který se může radikálně lišit od výuky v daném postupném ročníku, přitom však bude poskytovat dítěti v příslušných předmětech ucelené a dítětem zvládnutelné základy. Individuální plány mají charakter smlouvy mezi vedením školy, vyučujícím(i) a rodiči dítěte; vypracovávají se krátce a rámcově v písemné formě.

Všechna navrhovaná pedagogická opatření se zásadně projednávají s rodiči a jejich souhlasný či nesouhlasný názor je respektován.

Vzdělávání žáků se sociální znevýhodněním

Dlouhodobým cílem naší školy je integrace žáků z odlišného kulturního a sociálně znevýhodňujícího prostředí. Škola je připravena v případě potřeby vypracovat pro tyto žáky individuální vzdělávací plány, které by jejich potřebám maximálně vyhovovaly. Malým počtem žáků ve třídě zabezpečujeme pro tyto děti vhodné **podmínky**.

Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných

Vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků se uskutečňuje dle § 17 zákona 561/2004 Sb. „školského zákona“

Vzdělávání nadaných dětí, žáků a studentů

- (1) Školy a školská zařízení vytvářejí podmínky pro rozvoj nadání dětí, žáků a studentů.
- (2) K rozvoji nadání dětí, žáků a studentů lze uskutečňovat rozšířenou výuku některých předmětů nebo skupin předmětů. Třídám se sportovním zaměřením nebo žákům a studentům vykonávajícím sportovní přípravu může ředitel školy odlišně upravit organizaci vzdělávání.
- (3) Ředitel školy může mimořádně nadaného nezletilého žáka na žádost jeho zákonného zástupce, a mimořádně nadaného zletilého žáka nebo studenta na jeho žádost přeřadit do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku. Součástí žádosti žáka, který plní povinnou školní docházku, je vyjádření školského poradenského zařízení a registrujícího poskytovatele zdravotních služeb v oboru praktické lékařství pro děti a dorost (dále jen „registrující lékař“). Podmínkou přeřazení je vykonání zkoušek z učiva nebo části učiva ročníku, který žák nebo student nebude absolvovat. Obsah a rozsah zkoušek stanoví ředitel školy.

§ 18

Individuální vzdělávací plán

Ředitel školy může s písemným doporučením školského poradenského zařízení povolit nezletilému žákovi se speciálními vzdělávacími potřebami nebo s mimořádným nadáním na žádost jeho zákonného zástupce a zletilému žákovi nebo studentovi se speciálními vzdělávacími potřebami nebo s mimořádným nadáním na jeho žádost vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu.

VZDĚLÁVÁNÍ NADANÝCH ŽÁKŮ

§ 27 Vyhláška 27/2016

Nadaný a mimořádně nadaný žák

(1) Za nadaného žáka se pro účely této vyhlášky považuje především žák, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

(2) Za mimořádně nadaného žáka se pro účely této vyhlášky považuje především žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

(3) Zjišťování mimořádného nadání včetně vzdělávacích potřeb žáka provádí školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou, která žáka vzdělává. Pokud se nadání žáka projevuje v oblastech pohybových, manuálních nebo uměleckých dovedností, vyjadřuje se školské poradenské zařízení zejména ke specifickým žákovy osobnosti, která mohou mít vliv na průběh jeho vzdělávání, a míru žákova nadání zhodnotí odborník v příslušném oboru, jehož odborný posudek žák nebo zákonný zástupce žáka školskému poradenskému zařízení poskytne.

(4) Pro nadané žáky může ředitel školy vytvářet skupiny, ve kterých se vzdělávají žáci stejných nebo různých ročníků školy v některých předmětech.

(5) Nadaným žákům lze v souladu s vývojem jejich školních dovedností rozšířit obsah vzdělávání nad rámec stanovený příslušným vzdělávacím programem nebo umožnit účast na výuce ve vyšším ročníku.

(6) Nadaní žáci se mohou se souhlasem ředitelů příslušných škol současně vzdělávat formou stáží v jiné škole stejného nebo jiného druhu.

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka

§ 28

(1) Vzdělávání mimořádně nadaného žáka se může uskutečňovat podle individuálního vzdělávacího plánu, který vychází ze školního vzdělávacího programu příslušné školy, závěry psychologického a speciálně pedagogického vyšetření a vyjádření zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka.

(2) Individuální vzdělávací plán je závazným dokumentem pro zajištění vzdělávacích potřeb mimořádně nadaného žáka a je součástí dokumentace žáka ve školní matrice.

(3) Individuální vzdělávací plán obsahuje

a) závěry doporučení školského poradenského zařízení,

b) závěry psychologického a speciálně pedagogického vyšetření a pedagogické diagnostiky, které blíže popisují oblast, typ a rozsah nadání a vzdělávací potřeby mimořádně nadaného žáka, případně vyjádření registrujícího praktického lékaře pro děti a dorost,

c) údaje o způsobu poskytování individuální pedagogické, speciálně pedagogické nebo

psychologické péče mimořádně nadanému žákovi,

d) vzdělávací model pro mimořádně nadaného žáka, údaje o potřebě úprav v obsahu vzdělávání žáka, časové a obsahové rozvržení učiva, volbu pedagogických postupů, způsob zadávání a plnění úkolů, způsob hodnocení, úpravu zkoušek,

e) seznam doporučených učebních pomůcek, učebnic a materiálů,

f) určení pedagogického pracovníka školského poradenského zařízení, se kterým bude škola spolupracovat při zajišťování péče o mimořádně nadaného žáka,

g) personální zajištění úprav a průběhu vzdělávání mimořádně nadaného žáka a

h) určení pedagogického pracovníka školy pro sledování průběhu vzdělávání mimořádně nadaného žáka a pro zajištění spolupráce se školským poradenským zařízením.

(4) Individuální vzdělávací plán je zpracován bez zbytečného odkladu po zahájení vzdělávání mimořádně nadaného žáka ve škole, nejpozději však do 1 měsíce ode dne, kdy škola obdržela doporučení. Individuální vzdělávací plán může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

(5) Zpracování a provádění individuálního vzdělávacího plánu zajišťuje ředitel školy. Individuální vzdělávací plán se zpracovává ve spolupráci se školským poradenským zařízením, případně školským zařízením, a žákem a dále zákonným zástupcem žáka, není-li žák zletilý.

§ 29

(1) Škola seznámí s individuálním vzdělávacím plánem všechny vyučující žáka a současně žáka a zákonného zástupce žáka, není-li žák zletilý, který tuto skutečnost potvrdí svým podpisem. Poskytování vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu lze pouze na základě písemného informovaného souhlasu zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka.

(2) Školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou sleduje a nejméně jednou ročně vyhodnocuje naplňování individuálního vzdělávacího plánu a poskytuje žákovi, zákonnému zástupci žáka a škole poradenskou podporu. V případě nedodržování opatření uvedených v individuálním vzdělávacím plánu informuje o této skutečnosti ředitele školy.

(3) Pro změny v individuálním vzdělávacím plánu se použijí obdobně ustanovení týkající se zpracování individuálního vzdělávacího plánu, seznámení s ním, poskytování vzdělávání podle něho a vyhodnocování jeho naplňování.

(4) Vzor individuálního vzdělávacího plánu je uveden v příloze č. 2 k této vyhlášce.

Přeřazení do vyššího ročníku

§ 30

(1) Ředitel školy může přeřadit mimořádně nadaného žáka do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku na základě zkoušek vykonaných před komisí, kterou jmenuje ředitel školy.

(2) Komise je nejméně tříčlenná a tvoří ji vždy

a) předseda, kterým je zpravidla ředitel školy nebo jím pověřený učitel,

b) zkoušející učitel, kterým je vyučující předmětu dané vzdělávací oblasti; v prvním až pátém ročníku základního vzdělávání vyučující daného ročníku, a

c) přisedící učitel, kterým je vyučující předmětu dané vzdělávací oblasti.

(3) Termín konání zkoušky stanoví ředitel školy v dohodě se zletilým žákem nebo zákonným zástupcem žáka. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví ředitel školy náhradní termín zkoušky.

(4) Žák může v 1 dni skládat jen 1 zkoušku.

§ 31

(1) Ředitel školy stanoví obsah, formu a časové rozložení zkoušky podle § 30 odst. 1 s ohledem na věk žáka. Zkouška ověřuje vědomosti a dovednosti umožňující žákovi plynulý přechod do vyššího ročníku a je zaměřena na jednotlivý předmět nebo vzdělávací oblast.

(2) Výsledek zkoušky určí komise hlasováním. V případě rovnosti hlasů rozhodne hlas předsedy.

(3) O zkoušce se pořizuje protokol, který je součástí dokumentace žáka ve školní matrice.

(4) Ředitel školy sdělí výsledek zkoušky prokazatelným způsobem zletilému žákovi nebo zákonnému zástupci žáka.

(5) Za neabsolvovaný ročník nebude žákovi vydáno vysvědčení. V následujících vysvědčeních se na zadní straně uvede, které ročníky žák neabsolvoval.

Problematika výchovy a vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků je velmi důležitá nejen proto, že tito žáci mají své specifické vzdělávací potřeby, ale také proto, že rozvoj nadání jedinců má zásadní význam pro celou společnost. Za mimořádně nadaného lze považovat žáka, který vykazuje mimořádně vysokou úroveň výkonů v úzké části nebo v celém spektru lidských činností. Na druhé straně je ovšem možné, že žák mimořádně nadaný bude v některých činnostech průměrný nebo podprůměrný.

Mimořádně nadaní žáci obvykle bývají cílevědomí, angažovaní, zvědaví a motivovaní v činnostech, o které mají zájem. Projevují se jako silné individuality s vlastním tempem a způsobem postupu. Protože chápou problémy v širších souvislostech, jsou často schopni nalézt nový způsob řešení a přenášet nabyté zkušenosti na neznámou situaci. Na druhé straně mimořádně nadaní žáci neradi opakují a procvičují to, co již mají zvládnuto. Často se stává, že dělají chyby v jednoduchých úkolech a těžší úkoly naopak lehce zvládají. Někdy se mimořádně nadaní žáci bojí projevit své schopnosti, protože se obávají, že jejich výjimečnost bude od spolužáků sankcionována. Tyto a další projevy mimořádně nadaných žáků ovlivňují pozitivně i negativně výuku.

Úkolem naší školy je vytvářet ve výuce různé příležitosti, při kterých by měl mít každý žák možnost objevit a projevit své nadání. V případě, že učitel při výuce zjistí, že žák projevuje nově některé mimořádné schopnosti, měl by žákovi a jeho rodičům doporučit návštěvu pedagogicko-psychologické poradny, kde bude žák odborně psychologicky diagnostikován. Mimořádně

nadaný žák se může vzdělávat podle individuálního vzdělávacího plánu (IVP).

Umožňujeme žákovi studium témat, která nejsou obsažena v RVP ZV a o která se žák zajímá. Naplnění vzdělávacích potřeb žáka realizujeme několika způsoby: diferenciací na skupiny v různých předmětech, podílem na realizaci školních nebo vlastních projektů žáka, účastí v soutěžích, samostudiem literatury, samostatným vyhledáváním informací na internetu, obohacováním učiva a zrychleným postup při výuce. Žáka motivujeme k co nejlepšímu výkonu i při skupinové práci.

Učitelé při výuce dodržují důležité zásady:

- příležitost objevit/projevit nadání;
- vysoká trvalá motivace;
- prostředí vyjadřující podporu.

Začlenění průřezových témat

Vybrané tematické okruhy jednotlivých průřezových témat jsou integrovány do jednotlivých vyučovacích předmětů. Vzhledem k charakteru některých tematických okruhů škola předpokládá, že se k těmto tématům budou vracet i základní školy, do kterých žáci odcházejí.

Vzhledem k tomu, že výuku žáků zabezpečují pouze dvě učitelky, je tím nastaven předpoklad, že informace týkající se průřezového tématu získané v jednotlivých předmětech budou dávány do souvislostí.

Průřezová témata	Tematický okruh	1. – 3. ročník	4. a 5. ročník
Osobnostní a sociální výchova	Rozvoj schopností poznávání	matematika český jazyk prvouka	matematika český jazyk přírodověda vlastivěda
	Sebepoznání a sebepojetí	matematika český jazyk prvouka	matematika český jazyk přírodověda vlastivěda
	Seberegulace a sebeorganizace	matematika český jazyk prvouka	matematika český jazyk přírodověda
	Psychohygiena	matematika český jazyk prvouka	matematika český jazyk přírodověda
	Kreativita	matematika český jazyk prvouka	matematika český jazyk přírodověda vlastivěda
	Poznávání lidí	matematika český jazyk prvouka	matematika český jazyk přírodověda vlastivěda

	Mezilidské vztahy	matematika český jazyk prvouka	matematika český jazyk přírodověda vlastivěda
	Komunikace	matematika český jazyk prvouka	matematika český jazyk přírodověda vlastivěda
	Kooperace a kompetice	matematika český jazyk prvouka	matematika český jazyk přírodověda vlastivěda
	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	matematika český jazyk prvouka	český jazyk matematika
	Hodnoty, postoje, praktická etika	matematika český jazyk prvouka	český jazyk přírodověda vlastivěda
Výchova demokratického občana	Občanská společnost a škola	prvouka	vlastivěda
	Občan, občanská společnost a stát	prvouka	vlastivěda
	Formy participace občanů v politickém životě		vlastivěda český jazyk
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	Evropa a svět nás zajímá	český jazyk matematika prvouka	vlastivěda český jazyk
	Objevujeme Evropu a svět	český jazyk	vlastivěda český jazyk
Multikulturní výchova	Kulturní diference	český jazyk matematika prvouka	vlastivěda český jazyk
	Lidské vztahy	prvouka český jazyk	český jazyk vlastivěda
	Etnický původ	matematika prvouka	Přírodověda vlastivěda
	Multikulturalita		český jazyk vlastivěda
Environmentální výchova	ekosystémy	prvouka český jazyk	přírodověda
	Základní podmínky života	prvouka	vlastivěda přírodověda
	Lidské aktivity a problémy životního prostředí	matematika	přírodověda český jazyk
	Vztah člověka k prostředí	prvouka	přírodověda

Mediální výchova	Fungování a vliv médií ve společnosti	prvouka	přírodověda vlastivěda český jazyk
	Tvorba mediálního sdělení	český jazyk	český jazyk vlastivěda
	Práce v realizačním týmu	prvouka	přírodověda vlastivěda

Projektové vyučování

Průřezová témata jsou mimo výuku v jednotlivých předmětech částečně realizovány i formou projektů. Projekty se týkají samostatných předmětů nebo slučují a prolínají několik předmětů. Při práci na projektech vytváří žáci menší skupinky v jednotlivých ročnících, ale i všech ročníků školy. Během práce na projektu se učitel posouvá do role poradce, pomáhá žákům plánovat, a vymýšlet strategie postupu, definovat cíle učení, podporuje jejich spolupráci ve skupinkách a nabádá je k samostatnému řešení projektu, jeho dokumentaci, prezentaci a hodnocení.

Projekty rozvíjí u dětí pocit zodpovědnosti za svou práci, učí je vyhledávat a analyzovat informace, komunikovat a spolupracovat. Prezentace již hotových projektů může být třídní, celoškolní i veřejnou akcí.

Typy projektů

Dle počtu žáků

- individuální
- kolektivní – skupinové, ročníkové, víceročnickové, celoškolské

Dle doby

- krátkodobé
- dlouhodobé

Dle velikosti

- malé
- velké

Dle míry zapojení vyučovacích předmětů

- v rámci jednoho předmětu
- v rámci příbuzných předmětů
- mimo výuku předmětů

Celoškolské projekty mimo běžnou výuku

Dlouhodobé projekty

- třídění odpadu – celoročně – nádoby na třídění na chodbách
- ovoce do škol – 2x měsíčně dostávají žáci ovoce, zeleninu nebo jejich šťávy
- mléko do škol

Několikadenní projekty

- škola v přírodě
- pobyt na horách
- zdravé zuby

Jednodenní projekty

- preventivní dny
- besedy
- workshopy
- dny se zaměřením na výročí nebo významný den
- šablony 3
- ostatní

Učební plán

Tabulka učebního plánu

Vyučovací předmět	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	celkem
Český jazyk	8	9	8	7	7	39
Anglický jazyk	-	-	3	3	3	9
Matematika	5	5	5	5	5	25
Prvouka	2	2	2	-	-	6
Přírodověda	-	-	-	2	2	4
Vlastivěda	-	-	-	1	2	3
Hudební výchova	1	1	1	1	1	5
Výtvarná výchova	1	1	2	2	1	7
Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10
Pracovní výchova	1	1	1	1	1	5
Informatika	1	1	1	1	1	5
Volitelný	-	-	-	-	-	0
celkem	21	22	25	25	25	118

Poznámky k učebnímu plánu

Na naší škole vzděláváme žáky v těchto vzdělávacích oblastech, které jsou realizovány ve vyučovacích předmětech:

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk Anglický jazyk
Matematika a její aplikace	Matematika
Informatika	Informatika (ICT)
Člověk a jeho svět	Prvouka Přírodověda Vlastivěda
Umění a kultura	Hudební výchova Výtvarná výchova
Člověk a zdraví	Tělesná výchova
Člověk a svět práce	Pracovní výchova

Organizace výuky a režim školy

Výuka je organizována pomocí vyučovacích hodin. Výuka čtení a psaní se provádí v kratších blocích než vyučovací hodina.

V závislosti na fyzických a duševních možnostech žáků může učitel časový rozvrh přizpůsobit jejich potřebám. Dbá však na zřetelné odlišení vyučování a přestávky. V 1. a 2. ročníku lze vyučovat předmětům v blocích, v menších časových celcích než je jedna vyuč. hod. a jednotlivé řízené činnosti kombinovat a propojovat při zachování celkové týdenní časové dotace pro jednotlivé vyučovací předměty.

Pokud je příznivé počasí, probíhá výuka tělesné výchovy venku. Na pobyt venku je zaměřena i přestávka po 2. vyučovací hodině. Pobyt venku je též zařazen v rámci programu školní družiny.

V rámci vyučovacího předmětu tělesná výchova se v 1. a 2. ročnících uskutečňuje kurz plavání, který je pořádán ve spolupráci s Plaveckou školou Beroun. Další ročníky mají plavecký kurz nepovinný. V zimním období se ve spolupráci s Centrem zdravých dětí uskutečňuje kurz bruslení na zimním stadionu v Berouně.

Disponibilní časová dotace určená RVP ZV byla využita k posílení časové dotace předmětu Informatika.

Režim školy

6.30 hod otvírá ranní školní družina pro děti dojíždějících zaměstnaných rodičů

7.40 se otvírá školní budova pro ostatní žáky školy.

8.00 hod Učitel zahajuje vyučování s tímto časovým rozvrhem:

8:00 až 8:45 1. hodina

8:55 až 9:40 2. hodina

10:00 až 10:45 3. hodina

10:55 až 11:40 4. hodina

11:50 až 12:35 5. hodina

Učebnice užívané ve výuce

Vyučující má možnost zvolit si učebnice, dle kterých bude svůj předmět vyučovat. Uvedené učebnice jsou základním učebním materiálem pro žáky. Ve výuce využíváme i učebnic různých nakladatelství jako doplňkové materiály. Dále využíváme různých encyklopedií, internetu, pracovních sešitů, pracovních listů a elektronických materiálů a výukových programů.

Učební osnovy

Očekávané výstupy mají činnostní povahu, jsou prakticky zaměřené, využitelné v běžném životě a ověřitelné. Vymezují předpokládanou způsobilost využívat osvojené učivo v praktických situacích a v běžném životě. RVP ZV stanovuje očekávané výstupy na konci **3. ročníku**

(1. období) jako **orientační** – nezávazné. Na konci 5. ročníku (2. období) a 9. ročníku (3. období) jako závazné.

Učivo je v RVP ZV strukturováno do jednotlivých tematických okruhů (témat, činností) a je chápáno jako prostředek k dosažení očekávaných výstupů. Pro svoji informativní a formativní funkci tvoří nezbytnou součást vzdělávacího obsahu. Učivo vymezené v RVP ZV je **doporučeno** školám k distribuci a k dalšímu rozpracování do jednotlivých ročníků nebo delších časových úseků. **Na úrovni ŠVP se učivo stává závazné.**

Vzdělávací oblast jazyk a jazyková komunikace

Český jazyk a literatura

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace se realizuje v předmětech **Český jazyk, Cizí jazyk**.

Dovednosti získané v předmětu **Český jazyk** jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Užívání češtiny jako mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě umožňuje žákům poznat a pochopit společensko-kulturní vývoj lidské společnosti. Při realizaci daného vzdělávacího oboru se vytvářejí předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.

Vzdělávací obsah předmětu Český jazyk má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

V *Komunikační a slohové výchově* se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah.

V *Jazykové výchově* žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V *Literární výchově* žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

Výchovné a vzdělávací strategie

Žák postupně poznává všechna písmena abecedy, rozlišuje písmo tištěné a psané. Poznává základní gramatická pravidla (např. psaní velkých písmen ve jménech). Rozšiřuje a produktivně používá svou slovní zásobu. Poznává základní literární druhy a žánry (pohádka, báseň) a seznamuje se s některými druhy neliterárních textů (zpráva). Učí se interpretovat různé typy sdělení (poznámky, záznamy, obrazový materiál).

Aktivní a tvořivou činností s různými druhy literárních textů se žák učí číst správně, plynule

a s porozuměním, později uplatňuje i výrazné čtení. Cvičí se hlavně pravidelným tichým a hlasitým čtením. S vyučujícím či spolužáky by poté měl vést rozhovory o přečteném, ve kterých se mj. vyjasňuje význam nových slov. Rozvíjejí se tak především **komunikativní klíčové kompetence**. Dovednost čtení, coby základní způsob získávání informací, je přitom samozřejmě jedním z pilířů, na nichž se budují všechny ostatní kompetence, a je nutným předpokladem realizace téměř všech očekávaných výstupů pro základní vzdělávání. Žák se učí formulovat své myšlenky a bez ostychu hovořit na veřejnosti, přistupuje otevřeně k názorům ostatních, přitom ale dovede respektovat autoritu a zachovávat zdvořilost. Poznává pravidla mezilidské komunikace a základní společenské normy. Naplňují se **klíčové kompetence komunikativní**. Seznamuje se s vhodným chováním a vystupováním v nejčastějších komunikačních situacích a s rozvržením komunikačních rolí. Kromě toho je pokyny neustále podněcován ke konfrontování svého názoru na přečtený text s názory spolužáků. Pečlivou a správnou intonací, volbou přiměřených výrazových prostředků a formováním svého celkového projevu na veřejnosti rozvíjí **klíčové kompetence komunikativní**. Správná výslovnost napomáhá k získávání sebedůvěry, žák může konstruktivně přispívat při spolupráci se spolužáky vlastními myšlenkami, umí je kultivovaně přednést. Dodržování normy při psaní činí každý zápis obecně srozumitelným. Žák si uvědomuje, že pomocí písma může zachycovat, předávat a uchovávat své myšlenky. Poznává, že písmo je významné médium mezilidské komunikace. Získáváním zkušeností s psaním a jeho procvičováním si tedy utváří **klíčové kompetence komunikativní**.

Chápání instrukcí, schopnost porozumět sdělovaným informacím, zapamatovat si podstatu informace a sdělit ji vlastními slovy a dále ji využít i v různých složitějších nebo problémových situacích utvářejí potom **klíčové kompetence k řešení problémů**. Sledováním (popř. taktním ověřením), zda účastníci rozhovoru sdělením rozumí, by měl předcházet vznikům nedorozumění a konfliktů. Formuje si tak také předpoklady pro osvojení **klíčových kompetencí k řešení problémů**. Při pronikání do gramatiky žák nachází shodné, podobné i odlišné znaky mezi slovy, jejich druhy i tvary. Tyto informace následně prakticky efektivně využívá. Při plnění úkolů (třídění, zaměňování slov, tvoření tvarů atd.) objevuje různé varianty řešení, které pak s úspěchem využívá ve vlastním řečovém projevu. Tím se budují a rozvíjejí také **kompetence k řešení problémů**. Překonáváním prvotních těžkostí při osvojení náročné dovednosti se rozvíjejí i **klíčové kompetence k řešení problémů**. Ty jsou navíc ideálně utvářeny i při doplňování problémových hláskových skupin či opravách textů obsahujících chyby apod.

Žák by se měl snažit vést dialog v příjemné atmosféře a chovat se ohleduplně k druhým. Srozumitelný a ostatními kladně akceptovaný projev přispívá k vytváření příjemné atmosféry v týmu a posiluje tak **klíčové kompetence sociální a personální**. Poznáváním různých typů slovní interakce (dialog, interview, debata apod.) a jejich hlavních rysů si dítě tvoří vhodné vzorce chování pro běžné životní situace – naslouchá druhým, citlivě vnímá svého partnera v rozhovoru. Díky správnému dýchání a přiměřenému tempu řeči se stává jeho řečový projev kultivovanější a příjemnější; snadněji pak tvoří vztahy důležité pro soužití a spolupráci s ostatními lidmi. Při úspěšné komunikaci s ostatními získává žák sebedůvěru, napomáhá sám k upevňování mezilidských vztahů, snadněji sdílí své zkušenosti. Utvářejí se tak **klíčové kompetence sociální a personální**.

Žák se s pomocí vyučujícího zaměřuje na správnou výslovnost. Pečlivým vyslovováním napravuje své výslovnostní chyby či nedbalosti. Správnou výslovnost významně podporuje dobrý vzor, proto je jednou z nejdůležitějších metod metoda poslechu. Nejvíce ovlivňuje začínajícího školáka výslovnost učitele, která musí být bezchybná (žák se učí především nápodobou), důležitý je poslech uměleckého přednesu v nejrůznějších podobách, který posiluje pozitivní vztah žáka k mateřskému jazyku, učí ho vnímat stylistické a výrazové možnosti jazyka a objevovat jeho estetickou kvalitu. Zdokonalováním svého řečového projevu buduje žák **klíčové kompetence k učení**, neboť musí vyhodnocovat své pokroky a snažit se sledovat, jak dobře a rychle se jeho mluvený projev zlepšuje. Žák využívá své zkušenosti ze čtení a matematiky, rozlišuje písmena (slova, věty) a číslice (čísla). Nacvičuje si psaní správných a úplných tvarů, uvědoměle zlepšuje kvalitu psaní. Učí se kontrolovat vlastní písemný projev a poučuje se z chyb a nedostatků. Buduje si tak **klíčové kompetence k učení**. Žák si osvojuje pravopis a dovednosti výstižného vyjadřování. To jde ruku v ruce s velice sebekritickým pohledem na vlastní učení, jednak s neustálou nutností aplikace naučeného v praxi.

Žák se při učí chápat, že správné hygienické návyky spojené se psaním jsou podmínkou pro kvalitu psaného projevu, a tím tedy i pro značnou část jeho komunikace. Učí se pracovat s vůbec nejčastěji užívanými pracovními nástroji, kterými jsou psací potřeby. Osvojuje si jejich bezpečné používání, učí se o ně správně pečovat. Uvědomuje si podobnost s jinými (pracovními) činnostmi; pro každou práci je třeba připravit určité potřebné podmínky (místo, osvětlení, nástroje...). Tím se rozvíjejí **klíčové kompetence pracovní**. Tvorba osnovy coby rozvrhu práce a organizace textu coby pracovní úkol jsou prostředky též pro získání základních pracovních návyků, tj. pro podporu budování **pracovních kompetencí**.

Práce s textem podporuje **pracovní kompetence a kompetence k řešení problémů**. U slov významově nadřazených či podřazených si žák graficky znázorňuje formou obrázků, diagramů či významových map vztahy mezi slovy. Aby lépe pochopil význam a způsob tvoření slov, vybírá shodné vlastnosti prvků daného souboru (skupiny významově příbuzných slov). Zábavnou formou práce s různými jazykovými prostředky poznává smysl a cíl svého snažení, buduje si tedy **kompetence k učení**.

Učí se prezentovat literární texty na veřejnosti ve vhodném frázování a tempu, usiluje o estetickou kvalitu svého přednesu. Postupně by měl získat pozitivní vztah k literatuře i k dalším druhům umění založeným na uměleckém textu. Rozvíjí při tom především **klíčové kompetence komunikativní**. Nicméně pamětné učení, které přednes literárních textů vyžaduje, je základní složkou učení vůbec, a tak výrazně posiluje i **kompetence k učení**.

Současně se ale v kultivuje jeho projev, který žák vnímá též jako prostředek prosazení sebe sama, získává sebedůvěru při vystupování na veřejnosti. Učí se vést dialog o uměleckém textu v malé skupině, sdílí s ostatními své čtenářské zážitky, a tím rozvíjí své **sociální a personální kompetence**.

Žák si při dosahování osvojuje běžná pravidla mezilidské komunikace daného kulturního prostředí, zdvořilostní fráze, konvenční komunikační zkratky apod. Učí se brát ohled na aktuální situaci a přizpůsobit jí svůj projev. Rozvíjí tím **klíčové kompetence sociální a personální a**

občanské kompetence.

Při psaní on-line textů žáci využívají vhodné technologie s ohledem na zvolený formát sdělení a využívají online slovníky, čímž rozvíjejí **digitální kompetence**. Žáci získají dovednosti spojené s psaním na dotykových displejích a v orientaci s v rozložení znaků na klávesnicích. V rámci **digitálních kompetencí** umějí žáci odlišovat cizí obsah a rozumí problematice autorství.

Vzdělávací obsah

RVP ZV:

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti
- porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti
- respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru
- pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost
- v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči
- volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích
- na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev
- zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním
- píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev
- píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení
- seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas
- rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává
- posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení
- reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta
- vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku
- rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě
- volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru
- rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace

- píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry
- sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti

Učivo

čtení – praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu); věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova)

naslouchání – praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem); věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní - zaznamenat slyšené, reagovat otázkami)

mluvený projev – základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), vyjadřování závislé na komunikační situaci; komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu; základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování), mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)

písemný projev – základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem); technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu); žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka; zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis; jednoduché tiskopisy (příhláška, dotazník), vypravování

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky
- porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná
- porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost
- rozlišuje slovní druhy v základním tvaru
- užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves
- spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy
- rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky
- odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický

šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová
- rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku
- určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu
- rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary
- vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty
- odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí
- užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje
- píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách
- zvládá základní příklady syntaktického pravopisu

Učivo

zvuková stránka jazyka – sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk)

slovní zásoba a tvoření slov – slova a pojmy, význam slov, slova jednovýznamová a mnohovýznamová, antonyma, synonyma, homonyma; stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka)

tvarosloví – slovní druhy, tvary slov

skladba – věta jednoduchá a souvětí, základní skladební dvojice

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku
- vyjadřuje své pocity z přečteného textu
- rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění
- pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností)

Očekávané výstupy – 2. období

Žák

- vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je
- volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma
- rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů
- při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy

Učivo

poslech literárních textů

zážitkové čtení a naslouchání

tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod

základní literární pojmy – literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka; spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání

Konkretizace očekávaných výstupů

ČESKÝ JAZYK 1. ROČNÍK	
UČIVO	VÝSTUPY
jazykové vyučování	rozlišuje stejné a odlišné tvary rozlišuje levou a pravou stranu orientuje se v pojmech nahoře – dole, vpředu – vzadu, před – za, nad – pod. určuje hlásku na začátku, na konci slova
komunikační a slohová výchova	rozlišuje větu, slovo, slabiku, hlásku. rozděluje slova na slabiky a hlásky, z hlásek sestaví slovo. souvisle se vyjadřuje ve větách. dokáže naslouchat ostatním, slušně odmítá, vyjadřuje svá přání, dokáže se omluvit, poprosí o pomoc, poděkuje. vypravuje krátký příběh, popisuje své zážitky.
čtení	čte velká i malá písmena abecedy, orientuje se na stránce v knize. rozlišuje, co je nadpis, řádek, článek. skládá slova, věty, doplňuje chybějící písmena do slov. rozlišuje délku samohlásek, čte hlasitě i potichu s porozuměním. . rozlišuje otázku, odpověď, oznámení.
psaní	uvolňuje ruku před psaním, provádí všechny uvolňovací cviky, postupně píše písmena psacím tvarem. nejdříve tužkou na papír, později do sešitu, pak perem. upevňuje si návyk správného držení těla, správný úchop tužky (pera). píše psací tvary písmen, opis, přepis, diktát

literární výchova	rozlišuje pojem báseň, pohádka, příběh. tvoří rýmy, řeší hádanky, dramaturgizuje pohádku. rozlišuje dobro a zlo, nakreslí ilustraci k příběhu, přednáší z paměti básničky, navštěvuje divadla. vnímá, prožívá, chápe a jednoduše hodnotí přiměřený literární text
průřezová témata	VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA občanská společnost a škola (myšlení v rámci třídního kolektivu, výchova k samostatnosti, sebekritice a odpovědnosti.) OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání (cvičení sebekontroly, sebeovládání, umění podřídit se, řešení konfliktů.) kreativita OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání
mezipředmětové vztahy	Český jazyk jako mateřský jazyk prolíná všechny vyučovací předměty. Žák se snaží o správný mluvený i psaný projev, číst s porozuměním.

ČESKÝ JAZYK 2. ROČNÍK	
UČIVO	VÝSTUPY
JAZYKOVÉ VYUČOVÁNÍ	
hláska, písmeno, slabika, slovo, věta	pracuje se slovem a větou, zdůvodní, objasní, vyhledá, zařadí, sestaví.
dělení hlásek	orientuje se v rozdělení hlásek. tvoří slabiky. rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, čtení slova a vyslovení hlásky. odlišuje dlouhé a krátké samohlásky dvojhlásky.
slabikotvorné r, l	používá správnou výslovnost a psaní r,l ve slovech
písmeno ě	používá správnou výslovnost a psaní skupin dě,tě,ně, bě,pě,vě,mě
slovní význam	tvoří , zařazuje, vymýšlí, vyřazuje slova, která do významového okruhu nepatří. porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu, slova významem souřadná, nadřazená a podřazená.
druhy vět	rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího, k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky. dodržuje pořádek slov ve větě.
měkké, tvrdé souhlásky	používá správný pravopis, odůvodňuje a píše správně i,i,y,ý po tvrdých a měkkých souhláskách
párové souhlásky	dokáže správně napsat slova s párovými souhláskami uprostřed i na konci slov. Umí zdůvodnit jejich správný pravopis
slova s ú, ů	používá , doplňuje, vysvětluje ú,ů,u ve slovech na začátku, uprostřed a na konci slova, odůvodňuje

slovní druhy	rozdělí některé slovní druhy v základním tvaru. poznává podstatná jména, slovesa, předložky a spojky
vlastní jména	rozdělí a odůvodňuje obecná a vlastní jména osob, zvířat a místních pojmenování.
abeceda	vyjmenuje celou abecedu. seřazuje slova podle abecedy
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA	
základní formy společenského styku	užívá oslovení, pozdrav, poděkování
vypravování, jednoduchý popis	vypravuje různé příběhy, líčí humorné i smutné situace. objasňuje, dokládá, posoudí. popisuje podle názorné ukázky(hračka, obrázek, porovnává, zhodnotí)
psaní	píše písmena a číslice v přirozené velikosti a dodržuje sklon písma. správně spojuje písmena, slabiky , zachovává rozestup písmen, píše jednoduchý text. správně užívá velká písmena ve slovech i větě a diakritická znaménka. dodržuje požadavky na čitelnost, úhlednost, celkovou úpravu projevu, hygienické a pracovní návyky. provádí psaní adresy a přání, písemnost upraví – nadpis, odstavec podle předlohy
čtení a literární výchova	čte plynule jednoduchou větu, užívá správného slovního přízvuku čte s porozuměním. orientuje se v textu čítanky a jiném textu pro děti. poslouchá uvědoměle literární texty. čte samostatně knihy. vypráví, co se mu v knize líbilo. kreslí k textu ilustraci. pokouší se převyprávět příběh. přednáší z paměti texty (básně) přiměřené jeho věku. rozdělí a používá pojmy – pohádka , hádanka, říkanka, báseň, sloka, rým, verš, kniha, knihkupectví, čtenář, básník, spisovatel, ilustrátor, divadlo, herec, jeviště, divadlo, divadelní hra
průřezová témata	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA osobnostní rozvoj- rozvoj schopnosti poznávání (paměti , soustředění, pozornost, řešení problémů) OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA osobnostní rozvoj- kreativita (nápad, originalita) rozvoj schopnosti poznávání(smyslové vnímání) sociální rozvoj poznávání lidí(poznávání se ve třídě) mezilidské vztahy(chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc) komunikace(pozorování, naslouchání, sdělování)
mezipředmětové vztahy	Český jazyk jako mateřský jazyk prolíná všechny vyučovací předměty. Žák se snaží o správný mluvený i psaný projev, číst s porozuměním.

ČESKÝ JAZYK 3. ROČNÍK	
UČIVO	VÝSTUPY
JAZYKOVÁ VÝCHOVA	
znělé a neznělé souhlásky	bezpečně zdůvodní a správně napíše slova s párovou souhláskou na konci i uvnitř (B-P, D-T, Ď-Ť, Z-S, Ž-Š, H-CH, V-F)
slova příbuzná	dokáže vyhledat slova příbuzná, určí kořen slova, předponu a příponu, utvoří ke kořenu slova příbuzná
význam slov	všimá si významu slov – seznamuje se se slovy souznačnými, mnohoznačnými, protikladnými, významově nadřazenými a podřazenými, se slovy citově zabarvenými
vyjmenovaná slova	zná vyjmenovaná slova, rozumí jejich obsahu, používá jejich tvary ve větách, přiřazuje k nim slova příbuzná seznamuje se se slovy stejně znějícími (BÝT-BÍT, VÝR-VÍR, MÝT-MÍT, VÝT-VÍT)
slovní druhy	vyhledává v textu a třídí slova podle slovních druhů – podstatná a přídavná jména, číslovky, slovesa, předložky, spojky, částice a citoslovce
podstatná jména	u podstatných jmen určuje pád, číslo a rod , u rodu mužského životnost
slovesa	seznamuje se s mluvnickými kategoriemi u sloves: osoba, číslo a čas v oznamovacím způsobu
věta jednoduchá, souvětí	dokáže odlišit větu od souvětí, ve větě jednoduché vyhledá a vyznačí základní skladební dvojici. K holé větě tvoří větu rozvitou
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA	
vyjadřovací schopnosti	učí se souvisle se vyjadřovat a klást otázky obohacuje si aktivně slovní zásobu, nahrazuje slova jinými slovy stejného nebo podobného významu, odstraňuje přebytečná slova, nahrazuje opakující se slova jinými, používá slova stejně znějící ve větách, dokáže přiřadit ke slovu nadřazenému slova podřazená (i naopak) umí komunikovat se spolužáky a s dospělými, dokáže zdravít, omluvit se, požádat o pomoc, poděkovat používá společenská pravidla chování v prostoru školy dokáže stručně a srozumitelně mluvit do telefonu učí se asertivnímu chování – umí vyjádřit svůj názor, respektovat ostatní, dokáže naslouchat druhým vypravuje vlastní prožitky, reprodukuje přečtený text, dotváří konec příběhu podle své fantazie dokáže rozčlenit text na části, tvořit jednoduché věty (osnovu), vypravuje podle osnovy, pracuje s obrázkovou osnovou popisuje předmět, obrázek, osobu, zvíře, pracovní postup dokáže napsat dopis a pohlednici včetně adresy
psaní	snaží se psát úhledně všechna písmena psací (velká i malá) i tiskací (velká) abecedy, číslice. Dbá na úpravu psaného textu při zvyšování rychlosti psaní se samozřejmostí si kontroluje písemný projev
čtení a literární výchova	čte plynule s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti, čte se správnou

	<p>intonací, člení text, frázuje. rozumí přečtenému a reprodukuje jeho obsah orientuje se v textu, vyhledává odpovědi na otázky</p> <p>rozeznává různé žánry – poezie a próza, pověst, pohádka, bajka, povídka</p> <p>čte samostatně knihy a zaznamenává si jejich název, jméno spisovatele a ilustrátora do deníku, kreslí si ke knize vlastní ilustraci, dokáže najít hlavní a vedlejší postavy a vyjádřit, co se mu líbilo</p> <p>přednáší z paměti texty přiměřené jeho věku</p> <p>vypráví zážitky z divadelního, filmového představení, dovede shrnout obsah</p> <p>řeší hádanky a slovní hříčky, luští jednoduché kvízy</p> <p>chápe četbu jako zdroj informací o světě i o sobě</p> <p>využívá nabídku knih ze školní knihovny, půjčuje si knihy</p>
mezipředmětové vztahy	Český jazyk jako mateřský jazyk prolíná všechny vyučovací předměty. Žák se snaží o správný mluvený i psaný projev, číst s porozuměním.
průřezová témata	<p>Multikulturní výchova</p> <p>lidské vztahy, princip slušného chování, tolerance, empatie a vžití se do role druhého</p> <p>Mediální výchova</p> <p>kritické čtení - vliv médií ve společnosti</p>

ČESKÝ JAZYK 4. ROČNÍK	
UČIVO	VÝSTUPY
JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	
slovní zásoba a tvoření slov jazyk jako prostředek komunikace	seznámí se s jazykem jako s prostředkem komunikace, s pojmem mateřský jazyk
nauka o slově, hlásková podoba slova význam slova: slova jednoznačná a mnohoznačná	vyhledává, tvoří a aktivně používá slova jednoznačná a mnohoznačná, protikladná (antonyma), souznačná (synonyma), souzvučná (homonyma), nadřazená, podřazená a souřadná rozlišuje zvukovou a psanou podobu slov
slova spisovná a nespisovná slova citově zabarvená	rozlišuje slova spisovná a nespisovná, pozná a rozliší spisovné a nespisovné tvary slov v psaném projevu používá spisovné tvary slov a slova spisovná vyhledá v textu slova nespisovná a nespisovné tvary slov a nahradí je tvary spisovnými rozlišuje u slov citové zabarvení, odliší slova hanlivá a lichotivá
stavba slov: kořen, přípona a předpona předložky	rozpozná části slova – kořen, předponu a příponovou část, pomocí předpon a příponových částí tvoří slova odvozená od daného kořene odlišuje předpony a předložky – nad..., pod..., od..., před..., roz..., bez..., vz...; správně píše slova s předponami a s předložkami
tvarosloví slovní druhy ohebná a neohebná slova	v textu bezpečně najde a určuje podstatná jména, přídavná jména, slovesa a předložky seznamuje se s neohebnými slovními druhy – příslovce, předložky, spojky, částice a citoslovce, vyhledává jejich příklady v textu ohebné slovní druhy – zájmena a číslovky rozpoznává v textu (neurčuje druhy a

	neskloňuje je v návaznosti na pravopis) v textu přiměřené obtížnosti určuje všechny slovní druhy
podstatná jména a jejich mluvnické kategorie vzory podstatných jmen skloňování podstatných jmen pravopis koncovek pod. jmen podle vzorů	u podstatných jmen samostatně určuje mluvnické kategorie – pád, číslo, rod seznamuje se se vzory podstatných jmen, přiřazuje slova ke vzorům, určuje životnost podstatných jmen rodu mužského podle algoritmu rozlišuje spisovné a nespisovné tvary slov skloňuje podstatná jména s pomocí přehledu skloňování jednotlivých vzorů odůvodňuje psaní koncovek podstatných jmen, správně píše i,y v koncovkách podstatných jmen, slova podle vzoru předseda a soudce pouze zařazuje ke vzorům
slovesa infinitiv sloves určité slovesné tvary slovesné způsoby	určuje infinitiv určuje osobu, číslo a čas sloves časuje slovesa v oznamovacím způsobu určuje slovesný způsob u sloves v textu
stavba věty	rozlišuje větu jednoduchou a souvětí spojuje pomocí spojovacích výrazů věty do souvětí
podmět a přísudek shoda přísudku s podmětem	určí podmět a přísudek píše správně i/y v přídělní minulém
přímá řeč – řeč mluvčího	rozlišuje přímou řeč a uvozovací věty
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA	
čtení a naslouchání	čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas zlepšuje dovednost tichého čtení s porozuměním, odpovídá na otázky k textu buď samostatně nebo výběrem z možností, učí se z textu vybírat hlavní body a důležitá slova procvičuje praktické naslouchání při komunikaci s další osobou zdokonaluje se ve věcném naslouchání (soustředěné a aktivní), reaguje otázkami
mluvený projev	aktivně používá komunikační žánry – pozdraví, osloví kamarády i dospělého, správně formuluje omluvu, prosbu a vzkaz, snaží se vést dialog dovede samostatně vést telefonický rozhovor učí se používat při mluveném projevu přiměřená gesta a mimiku
formy společenského styku	aktivně používá základní hygienické návyky při psaní a techniku psaní přiměřené věku upravuje text a funkčně používá barev při zápisu textu píše správně po stránce obsahové a formální jednoduché žánry písemného projevu adresa, blahopřání, pozdrav oznámení, pozvánka popis, pracovní postup činnosti jednoduché tiskopisy – podací lístek
PÍSEMNÝ PROJEV	
sloh osnova, nadpis, členění projevu vypravování popis rostlin, zvířat, věcí	snaží se aktivně používat známý pravopis, vhodně volí slova, slovní spojení, využívá své slovní zásoby, rozlišuje spisovná a hovorová slova a správně je používá sestaví osnovu, utvoří nadpis, člení text na odstavce dodržuje následnost dějových složek

	procvičuje si různé popisy
průřezová témata	<p>MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA multikulturalita</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA osobnostní rozvoj-rozvoj schopností poznávání sociální rozvoj-komunikace</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA sociální rozvoj-komunikace-mezilidské vztahy-kooperace a kompetice</p> <p>MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA lidské vztahy</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA sociální rozvoj-komunikace</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA osobnostní rozvoj-rozvoj schopností poznávání</p>
mezipředmětové vztahy	Vlastivěda, Přírodověda, Výtvarná výchova, Anglický jazyk. Český jazyk jako mateřský jazyk prolíná všechny vyučovací předměty. Žák se snaží o správný mluvený i psaný projev, číst s porozuměním.

ČESKÝ JAZYK 5. ROČNÍK	
UČIVO	VÝSTUPY
JAZYKOVÁ VÝCHOVA	
Slovní zásoba a tvoření slov	<p>porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová</p> <p>vybere z nabídky slovo, které je významem nejbližší k zadanému slovu.</p> <p>nahradí slovo v textu slovem významově protikladným, podobným, citově zabarveným, nespisovné slovo slovem spisovným .</p> <p>vyhledá v textu slovo vícevýznamové, vysvětlí jeho další významy.</p> <p>rozhodne, zda dvojice slov splňuje požadovanou podmínku (pro opozita).</p> <p>rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku.</p> <p>rozliší, v kterých případech se jedná o slova příbuzná a v kterých o tvary téhož slova.</p> <p>rozliší, která slova jsou příbuzná se zadaným slovem.</p> <p>určí kořen slova, část příponovou, předponovou.</p> <p>k danému slovu uvede slova příbuzná.</p> <p>rozliší slovo základové a odvozené</p> <p>tvoří slova pomocí předpon, přípon i koncovek</p> <p>tvoří slova se samohláskovými, souhláskovými změnami</p> <p>odliší předponu a předložku, příponu a koncovku. Píše správně předpony nad -, pod -, před -, od -, roz -, bez -</p> <p>ovládá psaní ě a je, mě a mně v kořeni slov</p> <p>poznává a správně píše přípony –il, -it, -ivý, -itý</p> <p>ovládá psaní koncovek podstatných jmen, přídavných jmen tvrdých a měkkých i osobní koncovky sloves v přítomném čase</p>

Vyjmenovaná slova	<p>píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách.</p> <p>správně píše (doplní) i/y ve vyjmenovaných slovech a slovech s nimi příbuzných.</p> <p>píše správně z hlediska pravopisu lexikálního.</p> <p>ovládá pravopis slov vyjmenovaných a příbuzných</p> <p>zvládá základy syntaktického pravopisu</p>
Slova spisovná, nespisovná	<p>rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary.</p> <p>vyhledá v textu nespisovný tvar podstatného jména, přídavného jména, slovesa a nahradí je tvary spisovnými .</p> <p>doplní do věty tvar podstatného jména ve správném tvaru</p> <p>a odůvodní pravopis (1. a 4. pád rod mužský životný)</p>
Slovní druhy	<p>určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu.</p> <p>zařadí vyznačené plnovýznamové slovo z textu ke slovnímu druhu (podstatné jméno, přídavné jméno, sloveso, příslovce.)</p> <p>vybere z krátkého textu větu, která obsahuje/neobsahuje zadaný slovní druh.</p> <p>používá v mluveném i psaném projevu náležité tvary podstatných a přídavných jmen (kromě pravopisu přídavných jmen přivlastňovacích).</p> <p>používá v mluveném i psaném projevu náležité tvary sloves ve způsobu oznamovacím.</p> <p>v textu přiměřené náročnosti určuje všechna slova ohebná i neohebná</p>
Podstatná jména	<p>podstatná jména skloňuje podle vzorů (nově předseda a soudce), odůvodňuje psaní y/i v koncovekách</p> <p>u podstatných jmen v textu přiřazuje rod i životnost, číslo, pád a vzor</p>
Slovesa	<p>u sloves určuje nebo tvoří osobu, číslo, čas a způsob (i podmiňovací)</p> <p>slovesa časuje v čase přítomném, budoucím i minulém, kde správně odůvodní psaní koncovek podle syntaktických pravidel</p>
Přídavná jména	<p>samostatně určí přídavná jména, určí jejich druh, skloňuje přídavná jména podle vzoru mladý a jarní, odůvodní pravopis koncovek</p>
Zájmena	<p>pozná zájmena a určuje druh</p> <p>používá je ve větách</p>
Číslovky	<p>pozná číslovky a určuje druh</p> <p>používá je ve větách</p>
Skladba Věta jednoduchá, souvětí Základní skladební dvojice Podmět Přísudek	<p>odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí.</p> <p>rozliší větu jednoduchou a souvětí.</p> <p>vytvoří z věty jednoduché souvětí.</p> <p>rozhodne, který větný vzorec odpovídá zadanému větnému celku</p> <p>vyhledá základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty.</p> <p>vyhledá základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty.</p> <p>v jednoduché větě rozliší podmět vyjádřený – holý, rozvitý, několikanásobný a podmět nevyjádřený, který dohledá</p> <p>pozná nebo tvoří přísudek holý, rozvitý, slovesný, jmenný a několikanásobný</p>
Druhy vět Spojky Vzorce souvětí	<p>v souvětí určí počet vět, spojovací výrazy a odůvodní psaní znamének v textu</p> <p>užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje.</p> <p>nahradí spojovací výraz v souvětí tak, aby smysl zůstal zachován.</p>

Řeč přímá a nepřímá	<p>spojí věty v souvětí pomocí vhodného spojovacího výrazu.</p> <p>rozšiřuje zásobu spojovacích výrazů o další spojky, vztažná zájmena a příslovce</p> <p>píše větné vzorce u delších souvětí nebo podle vzorců tvoří složitější souvětí</p> <p>v textu vyhledává přímou řeč a různé druhy uvozovacích vět, upraví přímou řeč na nepřímou a naopak, ovládá grafický zápis přímé řeči</p>
Syntax Příčestí minulé Čárka ve větě, souvětí	<p>zvládá základní příklady syntaktického pravopisu .</p> <p>uplatňuje základní poučení o správných tvarech příčestí minulého činného v mluveném i psaném projevu.</p> <p>doplní správně čárky do zadaného textu (několikanásobný větný člen, jednoduchá souvětí).</p>
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA	
Mluvený projev	<p>volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru.</p> <p>přečte/řekne s náležitou intonací, přízvukem a tempem řeči oznámení, příkaz, prosbu, omluvu a respektuje při tom rozdílného adresáta.</p> <p>vhodně se představí ostatním dětem, dospělému.</p> <p>posoudí úplnost či neúplnost sdělení písemného i ústního</p> <p>zapamatuje si podstatná fakta z přiměřeného složitého sdělení a reprodukuje jeho obsah.</p> <p>vyslechne nebo přečte krátký text a reprodukuje ústně nebo písemně jeho obsah .</p> <p>vyslechne nebo přečte vzkaz a reprodukuje ho ústně nebo písemně další osobě.</p> <p>vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku.</p> <p>na základě zadaných informací vede dialog, telefonický hovor (s dospělým, s kamarádem), zanechá vzkaz na záznamníku.</p> <p>posoudí, zda v uvedené ukázce (dialogu, telefonickém rozhovoru, vzkazu na záznamníku) nechybí některá z důležitých informací.</p> <p>vede správně dialog, střídá roli mluvčího a posluchače, zdvořile vystupuje.</p> <p>rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě.</p> <p>vybere z předložených ukázek tu, která chce upoutat, přesvědčit a ovlivnit rozhodování člověka (adresáta) .</p> <p>vyhledá na internetu, v časopise, v denním tisku příklad manipulativní reklamy.</p> <p>rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace.</p> <p>rozliší ve slyšené ukázce spisovnou a nespisovnou výslovnost (zme, dyž, vo tom apod.).</p> <p>využívá spisovnou výslovnost ve veřejné komunikační situaci.</p> <p>používá při řeči přiměřená gesta a mimiku</p>
Čtení a naslouchání	<p>při hlasitém čtení vhodně využívá modulace souvislé řeči – tempo, intonace, přízvuk, snaží se používat různá zabarvení hlasu podle textu</p> <p>samostatně reprodukuje text pro tichém čtení,</p> <p>při tichém čtení odliší podstatné a okrajové informace, vybere hlavní body a slova, podstatné informace zaznamená</p>
Písemný projev	<p>zlepšuje techniku psaní, snaží se o úhledný, čitelný a přehledný písemný projev</p> <p>učí se rozvrhnout text na ploše</p> <p>píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry.</p> <p>píše vypravování obsahově i formálně správně, dodržuje dějovou posloupnost; pracuje podle rozvitě/heslovité osnovy.</p> <p>sestaví popis předmětu (zvířete/osoby) a popis pracovního postupu, dodržuje logickou návaznost; pracuje podle otázkové osnovy.</p> <p>v ukázce dopisu doplní, co chybí.</p> <p>píše správně po stránce obsahové a formální i další žánry písemného projevu</p>

	<p>omluvenka, vzkaz, inzerát dopis, zpráva referát výpisek (z vlastivědy, přírodovědy) jednoduché tiskopisy (příhláška, dotazník) sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti. k vybranému textu přiměřené délky vytvoří rozvitou nebo heslovitou osnovu (nejméně o třech bodech). zařadí do přečtené ukázky na vhodné místo nabízený text. sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytvoří písemný projev a text rozdělí na odstavce aktivně používá své znalosti z pravopisu lexikálního i syntaktického</p>
literární výchova	<p>vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je. zpracuje stručný záznam o přečtené knize a prezentuje ho spolužákům jako mluvní cvičení nebo referát; záznam zakládá do portfolia nebo zapisuje do čtenářského deníku řekne, jak na něj vyslechnutá/přečtená ukázka působí, jaký v něm vyvolala dojem . seznamuje s nimi ostatní žáky pomocí referátu o knize volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma. přednese a volně reprodukuje text. vytvoří vlastní text na dané či vlastní téma. tvoří i vlastní verše, rýmy rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů. rozhodne, jakého typu je úryvek a) umělecký (poezie, komiks, pohádka) b) neumělecký (naučný text, návod k použití) . při jednoduchém rozboru literárních textů používá jednoduché literární pojmy. rozhodne, zda uvedená ukázka je pohádka, pověst, nebo bajka. rozhodne, zda uvedená ukázka je poezie, nebo próza. seznamuje se s dalšími základními pojmy literární teorie komedie, tragédie, drama bajka, povídka, báje, pověst cestopis humor v literatuře (situační a slovní) řeč autora a řeč postav čas a prostředí děje</p>
průřezová témata	<p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA -osobnostní rozvoj-rozvoj schopností poznávání -sociální rozvoj-komunikace OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA -osobnostní rozvoj-rozvoj schopností poznávání -sociální rozvoj-komunikace MEDIÁLNÍ VÝCHOVA -kritické čtení a vnímání mediálních sdělení OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA -osobnostní rozvoj-rozvoj schopností poznávání -sociální rozvoj-komunikace</p>

	<p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA sociální rozvoj - kooperace a kompetice</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení -stavba mediálních sdělení - tvorba mediálního sdělení - práce v realizačním týmu</p>
mezipředmětové vztahy	Vlastivěda, Přírodověda, Výtvarná výchova, Anglický jazyk Český jazyk jako mateřský jazyk prolíná všechny vyučovací předměty. Žák se snaží o správný mluvený i psaný projev, číst s porozuměním.

Cizí jazyk – Anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Anglický jazyk přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytují živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa.

Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance.

Úspěšnost jazykového vzdělávání jako celku je závislá nejen na výsledcích vzdělávání v jazyce mateřském a v cizím jazyce, ale závisí i na tom, do jaké míry se jazyková kultura žáků stane předmětem zájmu i všech ostatních oblastí základního vzdělávání.

Výchovné a vzdělávací strategie

Dosahováním očekávaných výstupů v předmětu Anglický jazyk žák docílí **klíčových kompetencí k učení** a hlavně **kompetencí komunikativních** pro účinnou komunikaci s okolním světem, pro plnohodnotné soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi. Žák vnímá a postupně si osvojuje jazyk jako bohatství mnohotvárného prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů. Žák získává **digitální kompetence** v rámci využívání aplikací a webových stránek pro osvojování a procvičování slovní zásoby a správné výslovnosti.

Vzdělávací obsah

RVP ZV:

Receptivní, produktivní a interaktivní řečové dovednosti

Očekávané výstupy – 1. a 2.období

žák

- vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby
- rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje
- rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova
- pochopí obsah a smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace dvou osob s dostatkem času pro porozumění
- používá abecední slovník učebnice
- rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům
- rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci
- čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu
- vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku
- používá dvojjazyčný slovník
- sestaví graficky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení, vyplní své základní údaje do formulářů
- reprodukuje písemně i ústně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace
- obměňuje jednoduché texty se zachováním smyslu textu
- aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem, poskytne požadovanou informaci

Učivo

pravidla komunikace v běžných každodenních situacích - pozdrav, poděkování, představování

tematické okruhy – barvy, čísla do 20, jednoduché povely, domov, rodina, škola, volný čas a zájmová činnost, oblékání, nákupy, příroda a počasí, tradice a zvyky, svátky, stravování, zvířata

slovní zásoba a tvoření slov - synonyma, antonyma, význam slov v kontextu

základní gramatické struktury a typy vět, základy lexikálního principu pravopisu slov - věta jednoduchá, tvorba otázky a záporu, pořádek slov ve větě

Konkretizace očekávaných výstupů

3. – 5. ročník

ANGLICKÝ JAZYK 1. – 5. ROČNÍK	
UČIVO	VÝSTUPY

Vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby	pravidla komunikace v běžných každodenních situacích - pozdrav, poděkování, představování	Umí vyslovit, přečíst a napsat základní slova jednotlivých tematických okruhů Pracuje s obrázky a slovy – přiřazuje je
Rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje	tematické okruhy – barvy, čísla do 20, jednoduché povely, domov, rodina, škola, volný čas a zájmová činnost, oblékání, nákupy, příroda a počasí, tradice a zvyky, svátky, stravování, zvířata	Provádí činnost na základě jednoduchých pokynů učitele
Rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova	slovní zásoba a tvoření slov - synonyma, antonyma, význam slov v kontextu	Zná a používá anglickou abecedu (spelling) Zapisuje si tematickou slovní zásobu do slovníčků Používá slovník s výslovností a obrázkový slovník
Pochopí obsah a smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslované konverzace dvou osob s dostatkem času pro porozumění	základní gramatické struktury a typy vět, základy lexikálního principu pravopisu slov - věta jednoduchá, tvorba otázky a záporu, pořádek slov ve větě	Poslouchá audio nebo video nahrávky a snaží se porozumět Reprodukuje text nahrávky
používá abecední slovník učebnice		Pracuje se slovníkem učebnice Vyhledává slova
rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům		Užívá otázky a odpovědi Používá zájmena Užívá známá slova tematických okruhů
rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci		Prezentuje jednoduché básničky, říkanky, písničky, pohádky Čte komiks Přiřazuje obrázky ke slovům a větám
čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu		Osvojuje si a aktivně používá slovíčka z tematických okruhů – čas, domov, zvířata, jídlo a pití, oblečení, čísla, barvy, zvyky a tradice, škola aj.,
reprodukuje písemně i ústně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace		Čte a dramatizuje komiks Pracuje s pracovním sešitem Obměňuje krátké probrané texty písemně i ústně
používá dvojjazyčný slovník		Užívá slovník aj – čj a čj -aj
sestaví graficky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení, vyplní své základní údaje do formulářů		Zná a používá stavbu věty jednoduché, oznamovací, rozkazovací, tázací Tvoří krátké odpovědi Používá zápor ve větě Užívá přivlastňovací pád, zájmena- osobní, ukazovací, přivlastňovací Užívá přítomný čas prostý a průběhový Užívá ve větách modální sloveso can a minulý čas slovesa be

vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku		Pracuje s texty učebnice a pracovního sešitu
obměňuje jednoduché texty se zachováním smyslu textu		Užívá slovesa „be“ „have got“ Spojuje jednoduché věty – and, but, or Užívá členy the, an, a Užívá přídavná jména - opozita
aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem, poskytne požadovanou informaci		Používá základní komunikační obraty, pozdravit, rozloučit se, poděkovat, požádat Naváže kontakt s konkrétní osobou Vyžádá jednoduchou informaci Vytvoří odpověď na otázku
Mezioborové souvislosti	Anglický jazyk může prolínat všemi předměty vyučovanými na prvním stupni.	
Průřezová témata	Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – komunikace	

Vzdělávací oblast matematika a její aplikace

Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací předmět Matematika je v základním vzdělávání založen především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli prolíná celým základním vzděláváním a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium.

Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu **Matematika** je rozdělen na čtyři tematické okruhy. V tematickém okruhu **Čísla a početní operace** si žáci osvojují aritmetické operace v jejich složkách: dovednost provádět operaci, významové porozumění (umět operaci propojit s reálnou situací). Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním.

V dalším tematickém okruhu **Závislosti, vztahy a práce s daty** žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa, a seznamují se s jejich reprezentacemi. Uvědomují si změny a závislosti známých jevů, docházejí k pochopení, že změnou může být růst i pokles a že změna může mít také nulovou hodnotu. Tyto změny a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů, v jednoduchých případech je konstruují a vyjadřují matematickým předpisem nebo je podle možností modelují s využitím vhodného počítačového software nebo grafických kalkulátorů.

V tematickém okruhu **Geometrie v rovině a v prostoru** žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině (resp. v prostoru), učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, zdokonalovat svůj grafický projev. Zkoumání tvaru a prostoru vede žáky k řešení polohových a metrických úloh a problémů, které vycházejí z běžných životních situací.

Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky (především kalkulátory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů) a používat některé další pomůcky, což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v rýsovacích technikách. Zdokonalují se rovněž v samostatné a kritické práci se zdroji informací.

V tematickém okruhu **Nestandardní aplikační úlohy** a úkoly si žáci ověřují své dosavadní poznatky a využívají je k řešení zajímavých úloh, magických tabulek a jiných úkolů. Využívají hlavně svou představivost, logické myšlení a zkušenost i z jiných předmětů.

V tomto vyučovacím předmětu se zaměřujeme i na oblast **Finanční gramotnost**. Žák se orientuje se v problematice peněz a cen a je veden k odpovědnému spravování osobního

rozpočtu, učí se odhadnout a zkontrolovat cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů. Vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vrátet dluhy. Seznamuje se s rozpočtem, příjmy a výdaji domácnosti; s hotovostní a bezhotovostní formou peněz, způsoby placení; získává povědomí o bance jako správci peněz, úsporách a půjčkách.

Výchovné a vzdělávací strategie

Realizace výstupu má zásadní význam pro uvědomělé pochopení přirozeného čísla jako centrálního pojmu 1. období matematického vzdělávání, jako kvantity množiny (soubory prvků tříděných nebo uspořádaných podle sděleného či „objeveného“ kritéria). Třídění předmětů, známé z dětských her, předpokládá, že děti dokáží jednotlivé předměty pojmenovat (hračky, druhy ovoce, dopravní prostředky aj.), určovat jejich kvalitativní znaky (barva, materiál, tvar...), stanovit rozdíly a shody mezi nimi. Postupně se zpřesňuje představa výběrových kritérií. Rozvíjejí se především **klíčové kompetence k učení**. U žáka se postupně proměňuje charakter převažující činnosti od spontánních her (např. s prvky imitace) typických pro předškolní věk k systematickému učení, směřujícímu k efektivnímu osvojování matematických poznatků. Využívá „konceptuálního“ i „procesuálního“ aspektu osvojování číselných představ a pojmu přirozeného čísla. Žák operuje s čísly jako obecně užívanými symboly. Dosažení výstupu napomáhá tomu, aby žák zvládl vyhledávat, třídít a systematizovat informace na základě pochopení jejich relevantních znaků. Lze s výhodou využít dramatizace (pohádky), popisu obrázku a jiných činností. Základním modelem uspořádaného číselného souboru je číselná osa (do 10, 20, 100, 1 000). Žák operuje s konvenčními symboly a uvádí věci do souvislostí. Třídí informace a systematizuje je.

Zkušenosti související s časoprostorovou orientací děti získávají již v předškolním období. Na předškolní propedeutiku se v ZŠ systematicky navazuje ve vyučování matematice i v oblastech Člověk a jeho svět a Český jazyk a literatura Posilují se **klíčové kompetence k učení**: žák vyhledává a třídí jevy reálného světa vzhledem k jejich uspořádání v čase. Poznává praktický smysl a cíle.

Budují se i **klíčové kompetence sociální a personální**: pozitivní přijímání druhého, např. v součinnosti nad řešením problému, v didaktické hře, při sebehodnocení včetně přiznání neúspěchu. Ty ostatně rozvíjíme i v rámci diskuse ve skupině i v celé třídě.

Dítě si osvojuje „roli žáka“. Respektuje ve vyučování pravidla pracovních činností – individuální a skupinová práce, práce s učebnicí, pomůckami a dalšími didaktickými materiály – a upevňují se **pracovní klíčové kompetence**, neboť žák pracuje/manipuluje s učebními pomůckami a nástroji (počítadla, modely peněz...) a učí se dodržovat vymezená pravidla. Používání pravítka, kružítko, osvojování dovednosti přesného rýsování a kreslení při dodržování vymezených pravidel posiluje **kompetence pracovní**.

Rozvíjejí se též **kompetence komunikativní**. Žák se učí rozumět různým typům písemného záznamu informací (zápis rovnosti či nerovnosti pomocí konvenčních symbolů), pracovat s nimi a využívat je k záznamu informací pro vlastní účely. K rozvoji **klíčových kompetencí**

komunikativních přispívá využívání jednoduché matematické terminologie a symboliky početních operací. Žák tím rozvíjí prvky matematického jazyka a obohacuje svou slovní zásobu. Zároveň si osvojuje vhodné matematické postupy (porovnávání, zaokrouhlování, práce s desítkovou soustavou) využitelné obecně při řešení problémových situací. Zásadně se podporuje budování **klíčových kompetencí k řešení problémů** – zpřesňuje se pojem vztahu příčiny a následku a základy logických postupů v myšlení i jednání. Žák využívá osvojené znalosti při řešení aplikačních úloh různými způsoby (numerické řešení, grafické řešení),

Sekundárně se rozvíjejí **klíčové kompetence občanské**, kdy žák při tvorbě a řešení aplikačních úloh vnímá ekologické a environmentální souvislosti, dokáže propojit poznatky z různých předmětů a z reálné životní praxe v námětech aplikačních úloh atd. Žák využívá časových údajů k vyjádření informací a vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití s ostatními lidmi. **Klíčové kompetence občanské** se budují osvojováním si časového rámce pro lidské jednání, v němž se uskutečňují základní principy a normy života ve společnosti a z nich plynoucí práva a povinnosti žáka ve škole i mimo školu.

Žák posiluje **digitální kompetence** využíváním kalkulátoru pro ověřování správnosti výsledků. Žák dokáže rozlišit různé symboly a porozumí jejich významu.

Vzdělávací obsah

RVP ZV:

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků
- čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti
- užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose
- provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly
- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení
- provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel
- zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel

- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel

Učivo

obor přirozených čísel

zápis čísla v desítkové soustavě, číselná osa

násobilka

vlastnosti početních operací s přirozenými čísly

písemné algoritmy početních operací

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času
- popisuje jednoduché závislosti z praktického života
- doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- vyhledává, sbírá a třídí data
- čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy

Učivo

závislosti a jejich vlastnosti

diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci
- porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky
- rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici);
- užívá jednoduché konstrukce
- sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran
- sestrojí rovnoběžky a kolmice
- určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu
- rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru

Učivo

základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník

základní útvary v prostoru – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec

délka úsečky; jednotky délky a jejich převody

vzájemná poloha dvou přímek v rovině

osově souměrné útvary

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky

Učivo

slovní úlohy

číselné a obrázkové řady

magické čtverce

prostorová představivost

Konkretizace očekávaných výstupů

MATEMATIKA 1. ROČNÍK

UČIVO	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
přirozená čísla 0-20 sčítání, odčítání 0-20 bez přechodu desítky	Žák počítá předměty, obrázky, porovnává jejich množství, určuje více, méně, rovná se. Vytváří soubory s daným počtem prvků. Rozezná pojem sloupec a řádek. Poznává čísla, čte je, píše a porovnává, užívá píše vztah rovnosti a nerovnosti. Orientuje se na číselné ose, zobrazí číslo na číselné ose. Řeší a vytváří slovní úlohy na porovnávání čísel sčítá, odčítá čísla v oboru 0-10, 0-20 bez přechodu desítky. Dočítá do 10, do 20. Provádí z paměti jednoduché početní operace. Řeší slovní úlohy s využitím vztahů „o více“, „o méně“. Rozkládá čísla, rozezná pojem větší, menší. Počítá číselné řetězce v oboru do 20 přiřazuje množství předmětů k danému číslu. Doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel.
orientace v prostoru	Žák používá pojmy" vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, hned před, hned za.
geometrie	Rozezná, pojmenuje a nakreslí základní rovinné útvary (trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh). Rozezná a pojmenuje jednoduchá tělesa (koule, krychle, válec, kvádr). Porovnává velikosti útvarů. Vytváří krychlové stavby (podle plánu).
finanční gramotnost	odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů.
průřezová témata	VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA – občanská společnost a škola (výchova k samostatnosti, k sebekontrolě, smysl pro odpovědnost, ohleduplnost .) Mediální výchova. OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA rozvoj schopnosti poznávání, kreativita (vedení a organizování skupiny) Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – peníze Multikulturní výchova. Environmentální výchova. Orientace v čase - minuta, hodina, den, měsíc, rok Finanční gramotnost
mezioborové vztahy	Prvouka, Výtvarná výchova, Pracovní výchova, Český jazyk, ICT

MATEMATIKA 2. ROČNÍK	
UČIVO	VÝSTUPY
sčítání a odčítání s přechodem desítky do 20.	provede zápis a řeší příklady na sčítání a odčítání s přechodem desítky do 20, řeší příklady s jednou závorkou,

	<p>početní operace provádí z paměti i písemně řeší slovní úlohy a sám je tvoří řeší slovní úlohy „o více“, „o méně“, v praxi využívá znalosti o záměně sčítanců.</p>
přirozená čísla do 100 sčítání a odčítání do 100.	<p>přečte, zapíše a porovná čísla do 100, rozkládá čísla na desítky a jednotky, vyhledá a zobrazí čísla na číselné ose, orientuje se v číselné řadě do 100, čísla umí seřadit vzestupně a sestupně. zaokrouhluje čísla na desítky. sčítá a odčítá bez přechodu i s přechodem desítky do 100. řeší slovní úlohy typu „o méně“, „o více“, tvoří jednoduchou slovní úlohu, provádí zápis, zapíše příklad a odpověď. řeší příklady s jednou závorkou. v oboru přirozených čísel do 100 používá pojem sloupec a řádek</p>
násobení, dělení přirozených čísel v oboru násobení do 100	<p>seznámí se s principem násobilky v oboru do 50 názorně užívá násobení a dělení na souborech různých předmětů. používá řady násobků daného čísla užívá násobení a dělení v praktických situacích. řeší slovní úlohy na násobení, dělení, n-krát více, méně. řeší slovní úlohy vedoucí ke dvěma početním výkonům (při sčítání, násobení, užívá závorky)</p>
geometrie	<p>používá pojem kreslení a rýsování, osvojuje si správné návyky při rýsování, připraví si pomůcky (pravítko, tužku). používá pojem bod, přímka, čára, úsečka. rýsuje, měří a odhaduje délku úsečky, porovnává úsečky, odhadne délku úsečky. užívá jednotky délky – cm, m. užívá, pojmenuje a vymodeluje základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa-krychli, kvádr, koule, válec. používá pojem bod, přímka, čára lomená, rovná, křivá, úsečka. orientuje se v čase – hodina, minuta, sec., čte časové údaje na různých typech hodin</p>
finanční gramotnost	<p>orientuje se v problematice peněz a cen a je veden k odpovědnému spravování osobního rozpočtu. odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů.</p>
mezioborové vztahy	Český jazyk, Prvouka, Tělesná výchova, ICT
průřezová témata	<p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA osobnostní rozvoj- rozvoj schopností poznávání (pozornost, soustředění) sociální rozvoj - kooperace a kompetice (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu, dovednost odstoupit od</p>

	<p>vlastního nápadu, jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, organizování práce skupiny)</p> <p>morální rozvoj- řešení problémů a rozhodovací dovednosti (dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů – zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů)</p> <p>VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA občan, občanská společnost a stát (respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce)</p>
--	--

MATEMATIKA 3. ROČNÍK	
UČIVO	VÝSTUPY
opakování číselný obor 0-1000 číselná osa zápis čísel porovnávání čísel zaokrouhlování a rozklad čísel součet a rozdíl čísel písemné sčítání a odčítání odhad a kontrola výsledku	procvičování učiva z 2. ročníku počítá po jednotkách, desítkách, stovkách znázorňuje dvoj- a trojčiferná čísla na číselné ose čte a píše trojčiferná čísla porovnává čísla pomocí číselné osy, používá znaménka $>$, $<$, $=$ řeší úlohy na porovnávání čísel zaokrouhluje čísla na desítky a stovky rozkládá čísla v desítkové soustavě sčítá a odčítá násobky sta písemně sčítá dva sčítance bez přechodu i s přechodem přes základ, provádí kontrolu výsledku záměnou sčítanců písemně odčítá bez přechodu i s přechodem přes základ, provádí kontrolu sčítáním používá výraz: sčítanec, součet, menšenec, menšitel, rozdíl řeší úlohy typu o n více a o n méně řeší a vytváří úlohy na sčítání a odčítání provádí předběžný odhad výsledku řešení vyjmenuje řady násobků od 1 do 10 chápe násobení jako opakované sčítání stejných sčítanců
násobky 6,7,8,9, násobení deseti násobení a dělení dvojciferných čísel jednociferným dělení se zbytkem	řeší příklady násobení a dělení v oboru násobílek řeší úlohy typu n -krát více, n -krát méně řeší a vytváří jednoduché slovní úlohy na násobení a dělení v oboru násobílek i mimo ně do 100 dokáže pamětně vynásobit dvojciferné číslo jednociferným v jednoduchých příkladech mimo obor násobílek čte a sestavuje tabulky násobků dokáže používat tabulkové zápisy v praxi (ceny zboží, vzdálenosti) při tvorbě úloh dělí dvojciferné číslo jednociferným mimo obor násobílek a určí úplný, neúplný podíl a zbytek používá výrazy: dělenec, dělitel, podíl, neúplný podíl, činitel, součin provádí samostatně kontrolu svých početních výkonů provádí odhady výsledků
GEOMETRIE rovinné obrazce	označí bod, krajní body úsečky, průsečík dvou přímek a střed kružnice velkým tiskacím písmenem;

trojúhelník kružnice jednotky délky mm, cm, m, km Obvod	přímku a kružnici malým psacím písmenem rýsuje přímky a polopřímky, rýsuje a měří úsečky s přesností na milimetry, porovnává délku úseček rozlišuje rovinné útvary: trojúhelník, čtverec, obdélník, čtyřúhelník, mnohoúhelník, kruh a kružnici rýsuje trojúhelník podle daných stran pozná rovnostranný trojúhelník pomocí kružítka sestrojí libovolnou kružnici měří poloměr dané kružnice měří délku úsečky s přesností na mm přenáší úsečku na danou polopřímku převádí jednotky délky s užitím měnitele 1000, 100, 10 (mm, cm, dm, m, km) provádí odhady vzdálenosti a délky určí obvod jednoduchých obrazců (trojúhelník, čtverec, obdélník) sečtením délek jeho stran
finanční gramotnost	orientuje se v problematice peněz a cen a je veden k odpovědnému spravování osobního rozpočtu. odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů.
průřezová témata	výchova k myšlení v evropských globálních souvislostech objevujeme Evropu a svět - porovnávání lidnatosti evropských států finanční gramotnost
mezioborové vztahy	Český jazyk, Anglický jazyk, Prvouka, ICT

MATEMATIKA 4. ROČNÍK	
UČIVO	VÝSTUPY
OPAKOVÁNÍ PŘIROZENÁ ČÍSLA číselný obor do 1 000 000 číselná osa zaokrouhlování zápis přirozeného čísla v desítkové soustavě početní výkony s přirozenými čísly kontrola výpočtu odhady výsledků slovní úlohy	procvičování učiva předchozího ročníku počítá do 1 000 000 po statisících, desetitisících a tisících čte, píše a umí zobrazit čísla na číselné ose dokáže porovnávat čísla do 1 000 000 a řeší příslušné nerovnice zaokrouhluje čísla na statisíce, desetitisíce, tisíce, sta a desítky rozkládá čísla v desítkové soustavě pamětně sčítá a odčítá čísla, která mají nejvýše dvě číslice různé od nuly pamětně sčítá a odčítá - sčítá alespoň tři čísla, odčítá od jednoho čísla dvě čísla, od součtu dvou čísel jedno číslo pamětně násobí a dělí čísla do 1 000 000 nejvýše se dvěma různými číslicemi jednociferným číslem písemně násobí jednociferným a dvojciferným činitelem písemně dělí jednociferným dělitelem provádí odhad a kontrolu svého výpočtu. řeší slovní úlohy vedoucí k porovnávání čísel, provádění početních výkonů s čísly v daném oboru a na vztahy o n-více (méně), n-krát více (méně) provádí stručný zápis slovní úlohy

	řeší početní úlohy na dva až tři početní úkony
ZLOMKY celek, část, zlomek. čítatel, jmenovatel, zlomková čára. polovina, čtvrtina, třetina, pětina, desetina	názorně vyznačí polovinu a čtvrtinu celku modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku. umí pojmenovat jednotlivé části zlomku řeší jednoduché slovní úlohy na určení poloviny, třetiny, čtvrtiny, pětiny a desetiny daného počtu sčítá zlomky se stejným jmenovatelem, kdy jmenovatel je 2 až 10
GEOMETRIE rovnoběžky, různoběžky, kolmice a kružnice trojúhelník kružnice souměrnost	určí vzájemnou polohu dvou přímek sestojí rovnoběžku s danou přímkou sestojí kolmici k dané přímce pomocí trojúhelníku s ryskou rýsuje čtverec a obdélník pozná a sestojí trojúhelník pravoúhlý. narýsuje kružnici s daným středem a daným poloměrem pozná souměrný útvar určí osu souměrnosti modelováním, překládáním apod. nakreslí souměrný tvar
finanční gramotnost	orientuje se v problematice peněz a cen a je veden k odpovědnému spravování osobního rozpočtu vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy
průřezová témata	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA osobnostní rozvoj-kreativita FINANČNÍ GRAMOTNOST
meziobrové vztahy	Český jazyk, Přírodověda, Tělesná výchova, Pracovní výchova, Anglický jazyk, ICT

MATEMATIKA 5. ROČNÍK	
UČIVO	VÝSTUPY
OPAKOVÁNÍ PŘIROZENÁ ČÍSLA do a přes 1 000 000 posloupnost přirozených čísel číselná osa zápis přirozeného čísla v desítkové soustavě početní výkony s přirozenými čísly a jejich vlastnosti písemné algoritmy kontrola výpočtů	procvičování učiva ze 4. ročníku čte a zapisuje čísla větší než milion zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel. přečte a zapíše číslo (do milionů) s užitím znalosti číselných řádů desítkové soustavy. využívá rozvinutý zápis čísla (do statisíců) v desítkové soustavě. porovnává čísla do statisíců . zaokrouhluje čísla do statisíců s použitím znaku pro zaokrouhlování. užívá polohové vztahy („hned před“, „hned za“) v oboru přirozených čísel. orientuje se na číselné ose a jejích úsecích . provádí číselný odhad a kontrolu výsledku. využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení.

odhady výsledků	<p>z paměti sčítá a odčítá čísla do sta, násobí a dělí v oboru malé násobilky.</p> <p>využívá komutativnost sčítání a násobení při řešení úlohy a při provádění zkoušky výpočtu.</p> <p>využívá asociativnost sčítání a násobení při řešení jednoduchých úloh s užitím závorek.</p> <p>sčítá a odčítá přirozená čísla z paměti (čísla mají nejvýše dvě číslice různé od nuly)</p> <p>provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel.</p> <p>správně sepíše čísla pod sebe (dle číselných řádů) při sčítání, odčítání, násobení a dělení přirozených čísel.</p> <p>využívá při písemném výpočtu znalost přechodu mezi číselnými řády.</p> <p>využívá znalosti malé násobilky při písemném násobení a dělení nejvýše dvojciferným číslem.</p> <p>provádí písemné početní operace včetně kontroly výsledku.</p> <p>održuje pravidla pro pořadí operací v oboru přirozených čísel.</p> <p>písemně sčítá tři až čtyři přirozená čísla</p> <p>písemně odčítá dvě přirozená čísla</p> <p>pamětně násobí a dělí přirozená čísla v jednoduchých příkladech</p> <p>písemně násobí až čtyřciferným činitelem</p> <p>písemně dělí jedno a dvojciferným dělitelem</p> <p>samostatně provádí kontroly výpočtů</p> <p>řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru</p>
<p>DESETINNÁ ČÍSLA</p> <p>zlomky se jmenovatelem 10 a 100 a jejich zápis desetinným číslem</p> <p>desetinná čárka</p> <p>desetina, setina</p>	<p>přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou desetinným číslem na příkladech z běžného života.</p> <p>přečte, zapíše, znázorní desetinná čísla v řádu desetin na číselné ose a jejich úsecích, ve čtvercové síti nebo v kruhovém diagramu .</p> <p>porovná desetinná čísla v řádu desetin .</p> <p>zaokrouhlí dané desetinné číslo řádu desetin na celky</p> <p>sčítá a odčítá desetinná čísla řádu desetin a setin</p> <p>násobí a dělí desetinné číslo deseti</p> <p>užívá desetinné číslo v praktických situacích</p> <p>řeší jednoduché slovní úlohy na užití desetinných čísel</p>
CELÁ ČÍSLA	<p>porozumí významu znaku "-" pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose.</p> <p>znázorní na číselné ose, přečte, zapíše a porovná celá čísla v rozmezí – 100 až +100.</p> <p>nalezne reprezentaci záporných čísel v běžném životě.</p>
<p>TABULKY, GRAFY DIAGRAMY</p> <p>proměnná, proměnná, proměnná</p> <p>nezávisle závisle</p>	<p>vyhledává, sbírá a třídí data.</p> <p>provádí a zapisuje jednoduchá pozorování (měření teploty, průjezd aut za daný časový limit apod.).</p> <p>porovnává zadaná data podle daného kritéria a vypočítá aritmetický průměr.</p>

<p>grafy a soustava souřadnic</p>	<p>posuzuje reálnost vyhledaných údajů. čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy. doplní údaje do připravené tabulky nebo diagramu. vyhledá v tabulce nebo diagramu požadovaná data . vyhledá údaje z různých typů diagramů (sloupcový a kruhový diagram bez použití procent). používá jednoduché převody jednotek času při práci s daty (např. v jízdních řádech). doplňuje řady čísel a tabulky. čte a sestavuje sloupcový diagram sestrojuje a čte jednoduché grafy v soustavě souřadnic</p>
<p>ZLOMKY</p>	<p>modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku. vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou zlomkem na příkladech z běžného života . využívá názorné obrázky k určování $1/2$, $1/4$, $1/3$, $1/5$, $1/10$ celku . vyjádří celek z jeho dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny. porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel. porovná zlomky se stejným jmenovatelem (poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny). sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem (poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny) pomocí názorných obrázků (např. čtvercová síť, kruhový diagram, číselná osa) a tyto početní operace zapisuje</p>
<p>ROVINNÉ OBRAZCE A TĚLESA</p> <p>konstrukce obdélníku a čtverce</p> <p>další jednotky obsahu – a, ha, km², mm²</p> <p>povrch kvádrů a krychle</p>	<p>narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnice); užívá jednoduché konstrukce. rozezná základní rovinné útvary (kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnice) nezávisle na jejich natočení, velikosti nebo označení. určí rovinné útvary pomocí počtu vrcholů a stran, rovnoběžnosti a kolmosti stran. využívá základní pojmy a značky užívané v rovinné geometrii (čáry: křivá, lomená, přímá; bod, úsečka, polopřímka, přímka, průsečík, rovnoběžky, kolmice). rozpozná jednoduchá tělesa (krychle, kvádr, válec) a určí na nich základní rovinné útvary. narýsuje kružnici s daným poloměrem. narýsuje obecný trojúhelník nebo trojúhelník se třemi zadanými délkami stran. narýsuje čtverec a obdélník s užitím konstrukce rovnoběžek a kolmic. dodržuje zásady rýsování. sestrojí rovnoběžky a kolmice. vyhledá dvojice kolmic a rovnoběžek ve čtvercové síti . načrtne a narýsuje kolmici a rovnoběžku . sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran. rozlišuje obvod a obsah rovinného útvaru .</p>

	<p>určí s pomocí čtvercové sítě nebo měřením obvod rovinného útvaru (trojúhelníku, čtyřúhelníku, mnohoúhelníku).</p> <p>graficky sčítá, odčítá a porovnává úsečky.</p> <p>určí délku lomené čáry graficky i měřením.</p> <p>převádí jednotky: kilometry na metry, metry na centimetry, centimetry na milimetry.</p> <p>vypočítá obvod obdélníku a čtverce</p> <p>určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu.</p> <p>určí pomocí čtvercové sítě obsah rovinného útvaru, který lze složit ze čtverců a obdélníků.</p> <p>používá základní jednotky obsahu (cm², m², km²) bez vzájemného převádění .</p> <p>zná a umí převádět jednotky obsahu cm², mm², m², ha</p> <p>řeší slovní úlohy na výpočty obsahů obdélníku a čtverce</p> <p>vypočítá povrch kvádrů a krychle sečtením obsahů jejich podstav a stěn</p> <p>řeší úlohy z praxe na výpočty obsahů obdélníku a čtverce, povrchu kvádrů a krychle</p> <p>rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru.</p> <p>pozná osově souměrné útvary (i v reálném životě).</p> <p>určí překládáním papíru osu souměrnosti útvaru .</p>
finanční gramotnost	<p>seznamuje se s rozpočtem, příjmy a výdaji domácnosti; s hotovostní a bezhotovostní formou peněz, způsoby placení.</p> <p>získává povědomí o bance jako správci peněz, úsporách a půjčkách</p>
mezioborové vztahy	Český jazyk, Anglický jazyk, Přírodověda, Tělesná výchova, Pracovní výchova, ICT
průřezová témata	<p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání</p> <p>osobnostní rozvoj-kreativita</p> <p>FINANČNÍ GRAMOTNOST</p>

Vzdělávací oblast informatika

Informatika (ICT)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast Informatika se zaměřuje především na rozvoj informatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají informatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání. Na prvním stupni základního vzdělávání si žáci prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat, a objevují informatické aspekty světa kolem nich. Postupně si žáci rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení. Ve vhodném programovacím prostředí si ověřují algoritmické postupy. Informatika také společně s ostatními obory pokládá základy uživatelských dovedností. Poznáváním, jak se s digitálními technologiemi pracuje, si žáci vytvářejí základ pro pochopení informatických konceptů. Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování.

Výchovné a vzdělávací strategie

Dosahováním očekávaných výstupů v daném vyučovacím předmětu směřuje k utváření a rozvíjení **klíčových kompetencí komunikativních**, tím, že vede žáka k poznání úlohy informací a informačních činností a k využívání moderních informačních a komunikačních technologií, porozumění toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím, porovnávání informací a poznatků z většího množství alternativních informačních zdrojů, a tím k dosahování větší věrohodnosti vyhledaných informací. Využívání výpočetní techniky, aplikačního i výukového software vede ke zvýšení efektivnosti učení a racionálnější organizaci práce, tím jsou podporovány **klíčové kompetence k učení**. Žák používá bezpečně a účinně nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla při práci s výpočetní technikou, tím posiluje **kompetence pracovní**. Žák ovládá digitální zařízení a aplikace, které využívá při učení a posiluje tím **klíčové digitální kompetence**. V rámci zpracovávání školních projektů dokáže žák vyhledat informace on-line. Orientací v situacích ohrožujících bezpečnost digitálního prostředí podporujeme **klíčové digitální kompetence**. Žák se seznámí s novými technologiemi.

ZÁKLADY PRÁCE S POČÍTAČEM

Očekávané výstupy – 1. a 2. období

Žák

- využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie
- respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady
- chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím

Učivo

základní pojmy informační činnosti - informace, informační zdroje, informační instituce
struktura, funkce a popis počítače a přídatných zařízení
operační systémy a jejich základní funkce
seznámení s formáty souborů (doc, docx, jpg, jpeg, html...)
multimediální využití počítače
jednoduchá údržba počítače, postupy při běžných problémech s hardware a software

VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE

Očekávané výstupy – 1. a 2. období

Žák

- při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty
- vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích
- komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení

RVP ZV:

zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky

Učivo

společenský tok informací (vznik, přenos, transformace, zpracování, distribuce informací)
základní způsoby komunikace (e-mail, chat, telefonování)
metody a nástroje vyhledávání informací
formulace požadavku při vyhledávání na internetu, vyhledávací atributy

ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ

Očekávané výstupy – 1. a 2. období

Žák

- pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru

Učivo

základní funkce textového a grafického editoru

Konkretizace očekávaných výstupů

INFORMATIKA 1. – 5. ROČNÍK		
UČIVO		VÝSTUPY
	základní pojmy informační činnosti - informace, informační zdroje, informační instituce	
využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie	struktura, funkce a popis počítače a přídatných zařízení	Seznámení s počítačem Bezpečné zapnutí, vypnutí Využívá softwarové vybavení
respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady	operační systémy a jejich základní funkce seznámení s formáty souborů multimediální využití počítače	Učí se správnému sezení u PC, dbá na čistotu práce u PC Jednoduchá údržba počítače, umí zavírat otevírat okna a programy
chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím	jednoduchá údržba počítače, postupy při běžných problémech s hardware a software zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky	Ukládá své soubory do dokumentů Maže, vkládá a kopíruje své soubory Informuje se o bezpečnosti a zdrojích dat Učí se zálohovat svá data
při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty	společenský tok informací (vznik, přenos, transformace, zpracování, distribuce informací)	Používá nejnámější internetové vyhledávače Rozpozná kvalitu a vhodnost informací Umí třídit a vybrat potřebné informace
vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích	základní způsoby komunikace (e-mail, chat, telefonování) metody a nástroje vyhledávání informací	Pracuje s portály Seznam, Wikipedie aj.
komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení	formulace požadavku při vyhledávání na internetu, vyhledávací atributy	Používá telefon, sms zprávy, mms Umí si zřídit a používá vlastní emailovou adresu na veřejném serveru Dokáže odesílat a přijímat poštu, komunikuje se žáky pomocí emailu
pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru	základní funkce textového a grafického editoru	Pracuje s programem Word Pracuje s programem malování Píše samostatně krátké texty Text formátuje pomocí panelu nástrojů

		<p>Doplní text vlastním obrázkem</p> <p>Umí vytvořit a vložit jednoduchou tabulku</p> <p>Pracuje s programem Powerpoint</p> <p>Vkládá text a snímky, formátuje je pomocí panelu nástrojů a vytváří prezentace</p>
Mezioborové souvislosti	<p>Očekávané výstupy ve vyučovacím předmětu ICT souvisí s výstupy předmětu Český jazyk, Matematika, Prvouka, Přírodověda, Vlastivěda a Anglický jazyk jelikož v těchto předmětech žáci procvičují učivo ve výukových programech na PC</p>	
Průřezová témata:	<p>„Mediální výchova“ - žáky vedeme ke kritickému čtení a vnímání mediálních sdělení. Posuzují vztah mediálního sdělení na internetu a reality.</p> <p>„Osobnostní a sociální výchovy“ - žáky vedeme k osobnostnímu rozvoji a dodržování psychohygieny, k seberegulaci a sebeorganizaci a kreativitě.</p>	

Vzdělávací oblast člověk a jeho svět

Je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život.

Vzdělávání v oblasti Člověk a jeho svět rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi, a vztahy mezi nimi, všímat si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat a, přemýšlet o nich a chránit je. Na základě poznání sebe a svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům, (včetně situací ohrožení, ochrany životního prostředí), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět je členěn do tří vyučovacích předmětů a jejich vzdělávacího obsahu.

Prvouka – 1. – 3. ročník

Přírodověda – 4. a 5. ročník

Vlastivěda – 4. a 5. ročník

V těchto vyučovacích předmětech se zaměřujeme i na oblast:

Dopravní výchova

- rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
- vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování (jako chodec a cyklista)
- poznává dopravní značky
- učí se předcházet rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky)
- učí se, jak přivolat pomoc v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku

Ochrana za mimořádných situací

- učí se účelnému rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech.
- osvojuje si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel
- stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit
- seznamuje se s riziky v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi, mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi
- učí se , jak postupovat v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém
- ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek
- seznamuje se s možnostmi přežití v přírodě (orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla)

Péče o zdraví

- poznává podstatu zdraví i příčiny jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení
- poznává zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života
- rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc
- osvojuje si zdravý životní styl, denní režim, správnou výživu, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodnou skladbu stravy, pitný režim
- rozlišuje nemoci přenosné a nepřenositelné, chrání se před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), předchází drobným úrazům a poraněním, seznamuje se s prevencí nemocí a úrazů, první pomocí - při drobných poraněních, s osobní a duševní hygienou

Preventivní program

- projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům
- je veden k ohleduplnosti, k osvojování etických zásad, k zvládnutí vlastní emocionality;
- učí se zvládat rizikové situace; rizikové chování, předchází konfliktům
- je veden k výchově k partnerství, manželství, rodičovství,
- osvojuje si základy sexuální výchovy – rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů, etická stránka sexuality
- uvědomuje si rizika návykových látek, hracích automatů a počítačů, rizika vzniku

závislosti na nich a nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií

Vzdělávací obsah

RVP ZV:

MÍSTO, KDE ŽIJEME

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí
- začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)
- rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu
- určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě
- rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokoulí
- vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického
- zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích
- rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam

Učivo

domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště

škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy

obec (město), místní krajina – její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť

okolní krajina (místní oblast, region) – zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany

regiony ČR – Praha a vybrané oblasti ČR, surovinové zdroje, výroba, služby a obchod
naše vlast – domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní
správa a samospráva, státní symboly
Evropa a svět – kontinenty, evropské státy, EU, cestování
mapy obecně zeměpisné a tematické – obsah, grafika, vysvětlivky

LIDÉ KOLEM NÁS

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi
- odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností
- projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)
- rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci, obhájí při konkrétních činnostech své názory, popřípadě připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu a řešení se spolužáky
- rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy
- orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích
- poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)

Učivo

rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání

soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, obchod, firmy, zájmové spolky, politické strany, církve, pomoc nemocným, sociálně slabým, společný „evropský dům“

chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, principy demokracie

vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné; peníze

právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání, právní ochrana občanů a majetku, soukromého vlastnictví, duševních hodnot

kultura – podoby a projevy kultury, kulturní instituce, masová kultura a subkultura

základní globální problémy – významné sociální problémy, problémy konzumní společnosti,

nesnášenlivost mezi lidmi, globální problémy přírodního prostředí

LIDÉ A ČAS

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije
- uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy
- využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek
- rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik
- srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik
- objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů

Učivo

orientace v čase a časový řád – určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, režim dne, roční období

současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny

regionální památky – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost

báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj

ROZMANITOST PŘÍRODY

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
- roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě
- provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka
- vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období
- zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí
- porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy
- zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat
- založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu

Učivo

látky a jejich vlastnosti – třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek

voda a vzduch – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život

nerosty a horniny, půda – některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam

Vesmír a Země – sluneční soustava, den a noc, roční období

rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých neznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka

životní podmínky – rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí

rovnováha v přírodě – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva

ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví
- dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě
- uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu
- reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života
- rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození
- účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob
- uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události
- předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek
- uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou
- ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc
- uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku

Učivo

lidské tělo – životní potřeby a projevy, základní stavba a funkce, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince

partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy – rodina a partnerství, biologické a psychické změny v dospívání, etická stránka sexuality, HIV/AIDS (cesty přenosu)

péče o zdraví, zdravá výživa – denní režim, pitný režim, pohybový režim, zdravá strava; nemoc, drobné úrazy a poranění, první pomoc, úrazová zábrana; osobní, intimní a duševní hygiena - stres a jeho rizika; reklamní vlivy

návykové látky a zdraví – odmítání návykových látek, hrací automaty a počítače

osobní bezpečí – bezpečné chování v rizikovém prostředí, bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty, krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání atd.), brutalita a jiné formy násilí v médiích, služby odborné pomoci

situace hromadného ohrožení

Prvouka

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávání v oblasti Člověk a jeho svět v předmětech Prvouka, Přírodověda a Vlastivěda rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti; utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat a přemýšlet o nich. Na základě poznání sebe a svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům, chápat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností se v těchto předmětech žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Podmínkou úspěšného vzdělávání v daném předmětu je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. K tomu významně přispívá i osobní příklad učitelů. Propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládnutí nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků.

Obsah předmětů je členěn do pěti okruhů. V tematickém okruhu **Místo, kde žijeme** se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Učí se do tohoto každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami, hledat nové i zajímavé věci a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz je kladen na dopravní výchovu, praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků. Různé činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi.

V tematickém okruhu **Lidé kolem nás** si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu tolerance, pomoci a solidarity mezi

lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy). Celý tematický okruh tak směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu.

V tematickém okruhu **Lidé a čas** se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tematickém okruhu se vychází od nejznámějších událostí v rodině, obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Proto je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí, aby mohli společně navštěvovat památky, sbírky regionálních i specializovaných muzeí, veřejnou knihovnu atd.

V tematickém okruhu **Rozmanitost přírody** žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.

V tematickém okruhu **Člověk a jeho zdraví** žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i první pomoci a o bezpečném chování v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je nejcennější hodnota v životě člověka. Potřebné vědomosti a dovednosti získávají tím, že pozorují názorné pomůcky, sledují konkrétní situace, hrají určené role a řeší modelové situace.

Výchovné a vzdělávací strategie

V jednoduchém plánu žák vyznačuje známá místa (bydliště a školu). Vybírá nejlepší cestu na určené místo, popisuje možná nebezpečí, s nimiž se během ní může setkat a navrhuje, jak jim předcházet. Učí se orientaci v okolí, osvojuje si a postupně automatizuje základy bezpečného chování. Současně si osvojuje základy práce s plánem a s mapou. Operuje s obecně užívanými termíny při vytváření plánu, osvojuje si význam běžně užívaných znaků a symbolů a aktivně je užívá. Tím se přiměřeně rozvíjejí **kompetence k učení**. Způsoby řešení zadaných úkolů vedou

k rozvoji **klíčových kompetencí k řešení problémů**, neboť jsou to právě varianty řešení problémových situací a správného jednání, co je zde obsahem výuky. Navíc se buduje základ porozumění nejbližšímu životnímu prostředí. Dítě se učí pozorovat, vnímat a elementárně analyzovat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, rozkrývá potřebu kvalitního životního prostředí. Ujasňuje si širší vztahy mezi lidmi ve svém okolí. Seznamování se se školním prostředím a s funkcí a významem školy a její výbavy je také určitým přesahem ke společenským otázkám. Vytvářejí se tak souhrnně základy **klíčových kompetencí občanských**. Žák se osamostatňuje při orientaci v místě bydliště a okolí. Seznamuje se s nejdůležitějšími objekty obce, jejich polohou a funkcí. Umí charakterizovat svou obec, všímá si, jak je spravována, dovede ji zařadit do širších správních celků. Ujasňuje si důležitost správy obce, kraje i celé republiky. Cílem je při tom utvořit si představu o potřebách a funkcích společnosti a institucích i pravidlech (v nejširším smyslu), které umožňují jejich realizaci. Žák by měl postupně získávat určitý přehled v této oblasti. Během seznamování se se základy české státnosti a nejjednoduššími pravidly politického fungování ČR by se žák měl dobrat pochopení sebe sama jako příslušníka určitého národa a občana České republiky. To vše jednoznačně směřuje k utváření **kompetencí občanských**. Žák sleduje součinnost mezi jednotkami státní správy na různých úrovních, uvědomuje si nezbytnost souhry a spolupráce, čímž je podporován rozvoj **kompetencí sociálních a personálních**. Stejně jako u předešlého výstupu i zde se navíc žák učí pracovat s kartografickými pomůckami, takže se při realizaci výstupu sekundárně podporují i **pracovní kompetence**.

Při realizaci si má žák uvědomit svou roli v rodině, a to včetně jejich vzdálenějších větví a komplikovanějších příbuzenských vztahů (tchán, neteř apod.). Ujasňuje si tak jednak rozdíl mezi rodinným a veřejným prostředím, ale současně i to, jak se život společnosti promítá do života rodiny a jejího utváření, a naopak. Přitom si upevňuje standardy chování, které vyplývají z rodinných vztahů. Vzhledem k povaze učiva se zde využívají především metody dialogu, dramatizace a scének, aby se žák mohl „vcítit“ do různých rolí, a to rodinných i společenských. Budují se tak především **klíčové kompetence komunikativní a občanské**. V situacích, kdy účinně spolupracuje s ostatními ve třídě na řešení zadaných úkolů nebo při dramatizaci scénky, se připravuje na budoucnost a rozvíjí vlastní schopnosti. Posiluje si **klíčové kompetence sociální a personální**.

Pomocí obrázků, vlastních pozorování a zkušeností či exkurzí se dítě seznamuje s materiály, nástroji, vybavením a především náplní práce různých profesí. Učí se nástroje charakterizovat a popsat činnosti, pro které jsou určeny. Podle obrázků vypravuje o pracovním dni (řemeslníka, lékaře, automechanika, zahradníka atd.), ale i o podobách relaxace. Posilují se tedy **kompetence pracovní**. Žák vyhledává a třídí informace o pracovním procesu, nástrojích, materiálech. Chápe význam a způsoby jejich použití, uvědomuje si nutnost dodržování zásad bezpečnosti. Svě poznatky propojuje do širších celků a vytváří si komplexnější pohled na oblast práce a volného času, učí se orientovat v méně obvyklých profesích, poznává, co všechno se musí člověk naučit, aby mohl vykonávat své povolání, začíná chápat nutnost celoživotního vzdělávání.

Oblast Člověk a jeho svět je ostatně primárním prostorem budování těchto kompetencí. Žáky tedy vedeme ke schopnosti tolerovat a především ocenit odlišnosti a hodnoty druhých (**kompetence**

občanská) a dále najít kompromis v případě sporu a konstruktivně řešit problémy vznikající při spolupráci odlišně disponovaných jedinců (**kompetence sociální a personální**).

Obsah, resp. doporučené učivo všech těchto výstupů má vést primárně k utváření **občanských klíčových kompetencí**, v druhé řadě se nutně spoluutvářejí i **kompetence k učení, kompetence k řešení problémů a sociální a personální kompetence**.

Žák se seznamuje se základními pravidly silničního provozu. Osvojuje si povinnosti účastníka silničního provozu, které se ho bezprostředně týkají, a to především formou her a modelových situací. Podle obrázků se učí poznávat dopravní značení. Je veden k orientaci v konvenční symbolice, se kterou se dnes a denně setkává a její chápání má pro jeho bezpečnost zásadní význam. Upevňují se tak **klíčové kompetence k učení**.

Žák se musí v blízkosti silnice chovat obezřetně, uvědoměle dbát na dodržování předpisů a nevystavovat sebe ani jiné možnému ohrožení (např. hrou s míčem u silnice). Musí respektovat doporučení dospělých a vyhnout se situacím, které by mohly vést k dopravní nehodě. Utvářejí se tak **klíčové kompetence občanské**. Navíc se učí vhodným způsobem reagovat v různých dopravních situacích: nepodléhat panice a samostatně logicky uvažovat o řešení situací spojených se silničním provozem. Rozvíjejí se tak **kompetence k řešení problémů**.

V rámci **klíčových kompetencí digitálních** žák spoluvytváří pravidla chování a používá k tomu různé digitální technologie. Pomocí digitálních technologií zkoumají žáci přírodu a využívají digitální mapy.

Konkretizace očekávaných výstupů

PRVOUKA 1. ROČNÍK	
UČIVO	VÝSTUPY
MÍSTO, KDE ŽIJEME Škola, domov	Žák dojde samostatně a bezpečně do školy, orientuje se v budově školy, navazuje nové vztahy se spolužáky, učiteli a pracovníky školy. Osvojuje si vhodné chování ve škole, družině, jídelně, na hřišti. Seznamuje se se školním řádem a jeho dodržováním. Rozlišuje, co je rozvrh hodin, volné dny, prázdniny. Popisuje bezpečnou cestu ze školy domů, předvede správné přecházení vozovky na přechodu pro chodce i mimo něj. Spolehlivě se pohybuje v blízkém okolí školy. Rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných.
OBEC, soužití lidí, lidé kolem nás	Pojmenuje obec, části obce, ulici, ve které bydlí. Určuje významná místa v obci (OÚ, pošta, nádraží, obchody, zdravotní středisko) Seznamuje se s důležitými telefonními čísly 150,155,158,112. Ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek. Zajímá se o kulturní a společenský život v obci, vyhledává historická a památná místa v obci.
RODINA, LIDÉ A ČAS orientace v čase	Popisuje místo, kde bydlí, ovládá adresu, telefon. Určuje členy rodiny, příbuzenské vztahy, popisuje oslavy v rodině, vztahy v rodině, řeší osobní problémy, zvládá povinnosti v rodině, popisuje společné zážitky z výletů, dovolené apod. Projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí,

	<p>jejich přednostem i nedostatků. Je veden k ohleduplnosti, k osvojování etických zásad, k zvládnutí vlastní emocionality.</p> <p>Popisuje zaměstnání rodičů .</p> <p>Žák určuje části dne, vyjmenuje dny v týdnu , pracovní a volné dny, měsíce v roce, seznamuje se se svátky -Vánoce, Velikonoce. Poznává celé hodiny, rozlišuje roční období</p>
příroda a její rozmanitost	<p>Pozoruje proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích, sleduje tyto jevy v okolí školy a obce.</p> <p>Vysvětlí význam třídění odpadu, recyklace.</p> <p>Popisuje základní části rostlin a podmínky jejich života.</p> <p>Určuje základní části těla některých živočichů, rozlišuje živočichy domácí a volně žijící, seznamuje se s přezimujícími a stěhovavými živočichy.</p> <p>Poznává domácí zvířata a jejich mláďata, seznamuje se se správným chováním k přírodě a živočichům.</p>
člověk a jeho zdraví	<p>Dodržuje základní hygienické návyky, seznamuje se se základy správné výživy. Rozlišuje základní části lidského těla.</p> <p>Rozlišuje pojem úraz-nemoc. Pečuje o své zdraví , zná zásady péče o chrup.</p>
výchova demokratického občana	<p>občanská společnost a škola</p> <p>(práva a povinnosti dítěte, znát hodnoty – spravedlnost, svoboda, odpovědnost, výchova k samostatnosti, k seberealizaci, ke smyslu pro zodpovědnost, ohleduplnost.)</p> <p>Personální kompetence , osobní a sociální výchova – soužití ve třídě, tolerance k přirozeným odlišnostem spolužáků.</p>
dopravní výchova	
environmentální výchova	<p>lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>vztah člověka k prostředí (ochrana živ. prostředí, třídění odpadů, živ. Styl, základní podmínky života)</p> <p>Likvidace versus recyklace odpadu</p> <p>základní podmínky života</p>
preventivní program	ochrana za mimořádných situací
osobnostní a sociální výchova	<p>sociální rozvoj – poznávání lidí - mezilidské vztahy</p> <p>Ohleduplnost k lidem s tělesným postižením.</p> <p>význam sportu a pohyb. aktivit pro zdraví.</p>
mezioborové souvislosti	Český jazyk, Matematika, Výtvarná výchova, Pracovní výchova a Tělesná výchova

PRVOUKA 2. ROČNÍK	
UČIVO	VÝSTUPY
MÍSTO, KDE ŽIJEME Škola, domov, obec	<p>Žák se orientuje v okolí školy a bydliště.</p> <p>Bezpečně zvládá pohyb po budově školy.</p> <p>Připravuje se na vyučování podle rozvrhu, pamatuje si adresu svého bydliště</p> <p>Respektuje pravidla silničního provozu, pojmenuje důležité dopravní značky. Pojmenuje a stanovuje orientační body v okolí bydliště</p> <p>Projevuje zájem o významná místa v obci, poznává je, chová se k nim ohleduplně, s úctou.</p>

	Poznává zvyky a práci lidí v minulosti a současnosti.
SOUŽITÍ LIDÍ lidé kolem nás	Rozlišuje základní i širší příbuzenské vztahy. Pojmenuje základní povinnosti a úkoly členů rodiny. Projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům. Je veden k ohleduplnosti, k osvojování etických zásad, k zvládnutí vlastní emocionality
RODINA, LIDÉ A ČAS orientace v čase	Orientuje se v profesi svých rodičů. Přiměřeně se chová k mladším i starším členům rodiny. Vhodně se chová ve škole i mimo budovu školy, používá telefon a důležitá telefonní čísla, rozlišuje zásady správného chování, seznamuje se s řádem školy. Učí se, jak postupovat v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém. Ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek.
vztahy mezi lidmi	Konkretizuje svá práva a povinnosti, obhajuje své názory. Rozlišuje zásady správného chování
orientace v čase	Orientuje se v čase – rozezná minulost, přítomnost, budoucnost, včera, dnes, zítra. Vyjmenuje měsíce, rozlišuje pojmy hodina, den, týden, měsíc, rok. Dodržuje základní pravidelné činnosti denního režimu i jejich vhodnou délku. Rozpozná na hodinách celou, půl, čtvrt.
příroda a její rozmanitost	Popisuje proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích. Vyhledává nejnámější rostliny a živočichy v místní lokalitě. Vhodně zachází s drobnými domácími zvířaty, aplikuje pravidla bezpečnosti při kontaktu s neznámými zvířaty a jedovatými rostlinami. Opakuje a upevňuje si poznatky o určených savcích a ptácích. Rozlišuje a porovnává chování živočichů v závislosti na ročním období. Třídí živočichy na domácí a volně žijící. Popisuje jednotlivé části jejich těla a vysvětluje jejich význam pro člověka.
ochrana přírody	Dbá na dodržování pravidel správného chování v přírodě. Aktivně se podílí na ochraně přírody a životního prostředí hlavně v obci a jejím okolí.
péče o zdraví	Dodržuje základní hygienické návyky. Orientuje se v režimu dne, rozpozná dobu práce a povinností od doby odpočinku. Rozlišuje nemoci přenosné a nepřenositelné, chrání se před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), předchází drobným úrazům a poraněním, seznamuje se s prevencí nemocí a úrazů, první pomocí - při drobných poraněních, s osobní a duševní hygienou
lidské tělo	Chápe, že dostatečný spánek, odpočinek a aktivní pohyb má velký význam pro zdraví člověka. Popisuje základní části lidského těla a polohu základních orgánů v těle Upevňuje si základní postupy při preventivní péči o své zdraví a tělo.
zdravá výživa	Osvojuje si zdravý životní styl, denní režim, správnou výživu, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodnou skladbu stravy, pitný režim Rozlišuje nemoc a úraz, chová se tak, aby neohrožoval své zdraví a zdraví jiných.
dopravní výchova	Důsledně dbá na uplatňování pravidel účastníků silničního provozu (chodí po krajnici, přechází bezpečně přes silnici a železniční přejezd. Rozpoznává nebezpečí za snížené viditelnosti, důsledně používá přilbu na kolo)

	<p>Rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných.</p> <p>Vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování (jako chodec a cyklista).</p> <p>Poznává dopravní značky.</p> <p>Učí se předcházet rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky)</p>
osobní bezpečí	<p>Je obezřetný při setkání s neznámými lidmi a vyhodnocuje nebezpečí a závažnost situace</p> <p>Odmítá komunikaci, která je mu nepříjemná a dodržuje bezpečnou vzdálenost od neznámé osoby.</p> <p>V případě nebezpečí přivolá pomoc pro sebe i pro jiné lidi. Zachovává klid, uposlechne pokynů dospělých při mimořádných situacích, respektuje je a řídí se jimi.</p> <p>Učí se účelnému rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech.</p> <p>Učí se, jak postupovat v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém.</p>
PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	
výchova demokratického občana	<p>občanská společnost a škola</p> <p>(práva a povinnosti dítěte, znát hodnoty – spravedlnost, svoboda, odpovědnost, výchova k samostatnosti, k seberealizaci, ke smyslu pro zodpovědnost, ohleduplnost.)</p> <p>Personální kompetence , osobní a sociální výchova – soužití ve třídě, tolerance k přirozeným odlišnostem spolužáků.</p>
dopravní výchova	
environmentální výchova	<p>lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>vztah člověka k prostředí (ochrana živ. prostředí, třídění odpadů, živ. Styl, základní podmínky života)</p>
preventivní program	ochrana za mimořádných situací
osobnostní a sociální výchova	sociální rozvoj – poznávání lidí – mezilidské vztahy
environmentální výchova	<p>ekosystémy (les, louka, pole, rybník)</p> <p>vztah člověka k prostředí (ochrana životního prostředí, třídění odpadu, životní styl) základní podmínky života, péče o zdraví</p>
personální a sociální kompetence	<p>Ohleduplnost k lidem s tělesným postižením.</p> <p>význam sportu a pohyb. aktivit pro zdraví.</p>
Mezioborové souvislosti	Český jazyk, Matematika, Výtvarná výchova, Pracovní výchova a Tělesná výchova

PRVOUKA 3. ROČNÍK	
UČIVO	VÝSTUPY
MÍSTO, KDE ŽIJEME domov, rodina, škola, naše	bezpečně se orientuje v nejbližším okolí bydliště a školy zná svou adresu a telefonní číslo

<p>obec</p>	<p>vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo rozlišuje základní i širší příbuzenské vztahy v rodině zná svoje práva a povinnosti vyjádří svoje prožitky vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, rodině, obci. je veden k ohleduplnosti, k osvojování etických zásad, k zvládání vlastní emocionality učí se zodpovědnosti za svoje chování, pomáhá druhým, podílí se na příznivé atmosféře ve třídě, udržuje pořádek začlení obec do příslušného kraje, pozná směry do sousedních obcí pojmenuje nejdůležitější části a místa obce, poznává významná místa v obci, historické památky zajímá se o kulturní a společenský život v obci, o životní prostředí a podílí se na jeho ochraně a zlepšení seznamuje se s tradicemi obce, významnými výročími a symboly obce, významnými osobami a osobnostmi</p>
<p>ZEMĚ, V NÍŽ ŽIJEME krajina, okolí našeho domova ,naše vlast</p>	<p>rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině určí světové strany, používá buzolu, v turistické mapě blízkého okolí dokáže vyznačit trasu poznává krajinu okolí svého domova, vyhledává orientační body v krajině, hlavní zeměpisné dominanty. Seznamuje se s riziky v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi, mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi. orientuje se ve vlastivědné mapě ČR, zná sousední státy poznává státní symboly</p>
<p>LIDÉ A ČAS orientace v čase, jak žili lidé dříve, památky regionu, pověsti</p>	<p>orientuje se v čase – podle hodin i kalendáře používá kalendář-sleduje data narození členů rodiny i data jiných významných dnů (rodiny, školy, státu) dodržuje základní pravidelné činnosti denního režimu, učí se čas vhodně využívat poznává fáze života od narození do stáří, pravidelně opakované činnosti lidí, opakované děje v přírodě objasňuje odlišnosti způsobu života a bydlení dříve a nyní vyhledává a shromažďuje poznatky o památkách svého regionu a využívá jich. seznamuje se s pověstmi svého regionu konkretizuje pojmy rodný kraj, domov, vlast</p>
<p>LIDÉ, VĚCI A ČINNOSTI KOLEM NÁS lidská činnost a tvořivost práce a volný čas lidé a výrobky svět v pohybu soužití a chování lidí právo a spravedlnost</p>	<p>vnímavě pozoruje svět kolem sebe, vypráví o něm a ptá se na věci, které nechápe rozpozná různé materiály kolem nás, jak se získávají, vyrábějí, k čemu se používají rozlišuje předměty denní potřeby, předměty pro práci a zábavu, orientuje se v jejich využití zná a chápe nejrozšířenější činnosti lidí- práce, zábava, umění, cestování, nakupování, získávání informací vytváří si svůj vlastní názor na svět kolem nás, dokáže jej obhájit snaží se rozpoznat ve svém okolí jednání a chování, která nelze tolerovat a která porušují základní lidská práva. Projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům. přiznává svou chybu, učí se domluvě na společném postupu, řešení problému v kolektivu vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci</p>
<p>ROZMANITOST ŽIVÉ A</p>	<p>rozlišuje prvky živé a neživé přírody</p>

NEŽIVÉ PŘÍRODY A JEJÍ OCHRANA látky a jejich vlastnosti	určí a roztrídí některé přírodniny podle určujících znaků uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě všímá si proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích, chápe příčiny některých přírodních jevů na základě porovnání a pokusů popisuje vlastnosti a změny některých látek, určuje společné a rozdílné vlastnosti
voda, vzduch, půda, slunce, země	podrobně zkoumá vlastnosti vody, vzduchu a půdy hodnotí a uvědomuje si význam vody, vzduchu a půdy pro život vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období
rostliny, houby, živočichové	zkoumá základní společenstva v dané lokalitě regionů – rostliny a živočichy vyskytující se ve svém okolí všímá si vzájemných vztahů mezi organismy, závislosti rostlin a živočichů na sobě prakticky třídí organismy do známých skupin a využívá k tomu jednoduché klíče a atlasy
ohleduplné chování k přírodě ochrana přírody	porovnává základní projevy života na konkrétních organismech zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě rozlišuje aktivity prospívající životnímu prostředí a zdraví člověka a naopak
člověk a jeho zdraví lidské tělo a jeho stavba	určí základní části lidského těla včetně nejdůležitějších vnitřních ústrojí, orgánů a orgánových soustav a orientuje se v jejich funkci uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky na základě elementárních znalostí o lidském těle Poznává podstatu zdraví i příčiny jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení. rozlišuje jednotlivé etapy lidského života orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození
péče o zdraví	chová se ohleduplně k druhému pohlaví, objasní a respektuje rozdíly mezi chlapci a děvčaty v daném věku účelně organizuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb uplatňuje základní dovednosti a návyky související s rozvojem zdraví a jeho preventivní ochranu
osobní bezpečí	zná důležitá telefonní čísla. Ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek Dovede přivolat lékařskou pomoc a ošetřit drobná poranění. osvojuje si na modelových situacích odmítání návykových látek. Uvědomuje si jejich rizika. seznamuje se s krizovými situacemi (šikana, týrání, sexuální zneužívání), učí se dbát na vlastní bezpečí, zná, případně vyhledá čísla linky důvěry řídí se důkladně pokyny dospělých při mimořádných situacích (hromadného ohrožení), využívá poznatků z médií a nacvičuje chování při modelových situacích
výchova demokratického občana	občanská spol. a škola - vytváření pravidel chování, pravidla týmové spolupráce
dopravní výchova	ovládá pravidla silničního provozu v rolích chodce a cyklisty, při jízdě na kole používá přilbu
environmentální výchova	lidské aktivity a problémy životního prostředí vztah člověka k prostředí (ochrana živ. prostředí, třídění odpadů, živ. Styl, základní podmínky života)

	Ekosystémy, les, pole louka, město, vesnice, kulturní krajina Vztah člověka a prostředí Lidské aktivity a problémy životního prostředí základní podmínky života, voda, ovzduší, les, půda energie, přírodní zdroje
multikulturní výchova	princip sociálního smíru a solidarity - základní lidského práva, odstranění předsudků vůči etnickým skupinám
preventivní program	ochrana za mimořádných situací
osobnostní a sociální výchova	sociální rozvoj, psychohygiena, mezilidské vztahy
personální a sociální kompetence	Ohleduplnost k lidem s tělesným postižením. význam sportu a pohyb. aktivit pro zdraví.
Mezioborové souvislosti	Český jazyk, Matematika, Výtvarná výchova, Pracovní výchova a Tělesná výchova

Přírodověda

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět přírodověda probíhá v jednotlivých učebnách i v terénu v blízkém okolí školy. Přírodověda je předmět opírající se o vybrané poznatky z různých přírodovědných oborů. Je zaměřena na získávání takových vědomostí a dovedností, které rozvíjejí schopnosti dětí a umožňují aktivně poznávat přírodu, člověka a jím vytvořený svět. Žáci si utvářejí kladný vztah k přírodě, ve svém zdraví, zdravému způsobu života i k ochraně životního prostředí.

Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu přírodověda využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit **kompetence k učení**. Vedeme žáky k aktivnímu vyhledávání a třídění informací, k samostatnému pozorování získaných výsledků. Budujeme v nich potřebu dalšího studia a pozitivní vztah k předmětu.

Kompetence k řešení problému se uplatňují při vyhledávání různých zdrojů informací, které jim pomohou řešit problém. Vedeme žáky k ověřování správnosti řešení problému. Žáci jsou schopni obhájit a zhodnotit výsledky své práce.

Kompetence komunikativní vedou žáky k vyjadřování k výstižnému a souvislému vyjadřování svých myšlenek. Žáci se dokáží orientovat v různých typech textů a obrazových materiálů (encyklopedie, časopisy, internet, učebnice)

Kompetence sociální a personální budují sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj. Žáci jsou schopni spolupracovat ve dvojici nebo v menší skupině. Snaží se o vytvoření příjemné atmosféry ve skupině.

Kompetence občanské usnadňují žákům chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy. Žáci se orientují ve význam životního prostředí a jeho jednotlivých složek. Žáci respektují názory druhých lidí.

Kompetence pracovní umožňují žákům pracovat podle návodu, předem stanoveného postupu

a umožňují též hledání vlastního postupu. Žáci využívají své znalost a zkušenosti získané v jiných oblastech.

Kompetence digitální pomáhají žákům zkoumat přírodu a vyhledávat on-line atlasy. Vyhledává informace pomocí digitálních technologií, které zpracovává v rámci školních projektů.

Konkretizace očekávaných výstupů

PŘÍRODOVĚDA 4. a 5. ROČNÍK	
UČIVO	VÝSTUPY
ROZMANITOST NEŽIVÉ A ŽIVÉ PŘÍRODY (4. a 5. ročník)	
ROZMANITOST NEŽIVÉ A ŽIVÉ PŘÍRODY OCHRANA PŘÍRODY podmínky života na Zemi látky a jejich vlastnosti voda a vzduch nerosty, hornina, půda člověk a lidské výtvořiny člověk zpracovává výrobky třídění organismů: rostliny, houby, živočichové životní podmínky rovnováha v přírodě PŘÍRODNÍ SPOLEČENSTVA v lese u lidských obydlí na poli na louce ve vodě a jejím okolí ohleduplné chování k přírodě - ochrana přírody	zná základní podmínky života na Zemi, umí vysvětlit jejich význam objevuje propojenost prvků živé a neživé přírody seznamuje se s principem rovnováhy v přírodě uvědomuje si souvislosti mezi vzhledem přírody a činností člověka rozšiřuje si poznatky o významu vody a vzduchu pro život rozlišuje látky a zkoumá jejich vlastnosti jednoduchými pokusy ověřuje některé vlastnosti látek pozná a porovná některé hospodářsky významné horniny a nerosty a jejich využití popíše využití přírodního bohatství v průmyslu popíše význam lidských výrobků usnadňující práci ch– stroje a zařízení zná původ a význam el. energie pro člověka dokáže sestavit jednoduchý el. obvod s využitím baterií dokáže vysvětlit pojem vznik půdy a její význam, umí vysvětlit pojem eroze půdy porovnává základní projevy života na konkrétních organismech s využitím jednoduchých klíčů a atlasů, prakticky třídí organismy do známých skupin rozlišuje organismy podle typických znaků skupiny ví, proč neřadíme houby do rostlin, rozlišuje rostliny na výtrusné a semenné třídí živočichy do skupin podle společných znaků - používá pojmy jako bezobratlí a obratlovci, ty dělí dále do 5 skupin určí některé jejich zástupce pozoruje, porovnává a zaznamenává rozmanitosti v přírodě v závislosti na ročních obdobích a na životních podmínkách vyvozuje vzájemné vztahy mezi organismy a neživou přírodou v přírodních společenstvech nachází shody a rozdíly přizpůsobení organismů prostředí uvědomuje si odpovědnost lidí za ochranu a tvorbu životního prostředí, rostlin a živočichů zajímá se o způsob likvidace odpadů v rámci svých možností se aktivně zapojuje do aktivit, které mohou ochranu životního prostředí podporovat zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka, které životní prostředí a přírodu poškozují
OCHRANA ZA MIMOŘÁDNÝCH SITUACÍ (4. a 5. ročník)	
OCHRANA ZA MIMOŘÁDNÝCH	uvědomuje si a uvede příklady živelných pohrom a ekologických katastrof.

SITUACÍ	<p>osvojuje si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel.</p> <p>stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit.</p> <p>seznamuje se s riziky v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi, mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi.</p> <p>seznamuje se s možnostmi přežití v přírodě (orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla).</p> <p>shromažďuje informace ze sdělovacích prostředků a z jiných dostupných zdrojů,</p>
ROZMANITOST PŘÍRODY (5. ročník)	
<p>ČLOVĚK A VESMÍR</p> <p>Slunce a jeho planety</p> <p>Slunce jako zdroj světla a tepla – základních podmínek pro život</p> <p>Postavení Země a Měsíce</p> <p>Pohyb Země kolem Slunce a otáčení Země kolem osy</p> <p>model Země – globus</p> <p>střídání dne a noci, střídání čtyř ročních období</p>	<p>vysvětlí význam Slunce pro život na Zemi a popíše postavení Země ve vesmíru</p> <p>objasní zákonitosti střídání dne a noci, střídání ročních období – důsledky pohybu Země(např. za pomoci globusu)</p>
<p>rozmanitost podmínek života na zemi</p> <p>základní oblasti Země podle podnebí</p> <p>podnebí, počasí</p> <p>fauna a flora v jednotlivých podnebných pásech, přizpůsobivost organismů</p> <p>botanické a zoologické zahrady</p>	<p>zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů podle podnebných pásů</p> <p>uvede některé z příčin přizpůsobování organismů vnějším podmínkám</p> <p>samostatně umí vyhledat informace o organismech žijících v různých částech světa</p> <p>seznáme se s negativními vlivy zásahů člověka do ekosystémů</p> <p>zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou živ. prostředí podporovat nebo poškozovat</p> <p>zná účel budování zoologických a botanických zahrad</p>
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ (5. ročník)	
<p>člověk, jeho životní podmínky a vztahy k prostředí</p> <p>lidské tělo a jeho stavba, základní funkce</p> <p>význam zdravé potravy a čisté vody</p> <p>vývoj člověka- etapy vývoje</p> <p>péče o zdraví</p>	<p>popíše základní stavbu a funkce lidského těla</p> <p>rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození</p> <p>využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života – chápe škodlivost kouření, vliv nezdravého způsobu života na nemoci srdce a cév.</p>
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ (4. a 5. ročník)	
<p>ZDRAVÍ A JEHO OCHRANA</p> <p>základní složky výživy</p> <p>zásady správné výživy</p> <p>stravování</p> <p>pohyb a zdraví</p>	<p>učí se zvládat rizikové situace; rizikové chování, předchází konfliktům.</p> <p>poznává zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života.</p> <p>rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc.</p> <p>rozlišuje nemoci přenosné a nepřenosné</p>

očkování jako způsob ochrany zdraví PRVNÍ POMOC poskytnutí první pomoci prevence úrazů	chrání se před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS) předchází drobným úrazům a poraněním seznamuje se s prevencí nemocí a úrazů, seznamuje se s první pomocí - při drobných poraněních seznamuje se s osobní a duševní hygienou. má představu o fungování pohybového aparátu a o významu pohybu pro zdraví zná pojem racionální výživa, má přehled o vhodných a nevhodných složkách zdravé výživy umí z tohoto hlediska posoudit jídelníček (např. ze ŠJ) zajímá se o své očkování, ví, proti čemu je chráněn/a ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ (5. ročník)	
SEXUÁLNÍ VÝCHOVA	uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku. je veden k výchově k partnerství, manželství, rodičovství. osvojuje si základy sexuální výchovy – rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů, etická stránka sexuality
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ (4. a 5. ročník)	
PREVENCE ZNEUŽÍVÁNÍ NÁVYKOVÝCH LÁTEK	zná rizika zneužívání návykových látek a ví, že nejlepší obrana je smysluplné využívání volného času ví o existenci center pomoci a telefonních linek pomoci předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek. Uvědomuje si rizika návykových látek, hracích automatů a počítačů, rizika vzniku závislosti na nich a nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií
OSOBNÍ BEZPEČÍ chování v krizových situacích dopravní výchova tísňové volání	uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události zná základní pravidla silničního provozu, které se ho týkají jako účastníka silničního provozu, zejména jako chodce a cyklisty aktivně se účastní každoroční besedy příslušníky dopravní policie. učí se, jak přivolat pomoc v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku.
Mezioborové souvislosti	Očekávané výstupy ve vyučovacím předmětu Přírodověda souvisí s výstupy předmětu Český jazyk, Výtvarná výchova a Matematika, ICT, Tělesná výchova.
Průřezová témata	
výchova demokratického občana	občanská spol. a škola - vytváření pravidel chování, pravidla týmové spolupráce
dopravní výchova	
environmentální výchova	lidské aktivity a problémy životního prostředí vztah člověka k prostředí (ochrana živ. prostředí, třídění odpadů, živ. styl, základní podmínky života) ekosystémy, les, pole louka, město, vesnice, kulturní krajina vztah člověka a prostředí

	lidské aktivity a problémy životního prostředí základní podmínky života, voda, ovzduší, les, půda energie, přírodní zdroje
multikulturní výchova	princip sociálního smíru a solidarity - základní lidského práva, odstranění předsudků vůči etnickým skupinám
preventivní program	ochrana za mimořádných situací
osobnostní a sociální výchova	sociální rozvoj, psychohygiena, mezilidské vztahy
personální a sociální kompetence	ohleduplnost k lidem s tělesným postižením. význam sportu a pohyb. aktivit pro zdraví.

Vlastivěda

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět vlastivěda navazuje na získané poznatky z prvouky. Formuje u žáků vědomí příslušnosti k vlastnímu národu, rozvíjí zájem žáků o poznávání života, tradic, zvyklostí a zvláštností společnosti v různých historických obdobích a různých oblastech světa. Žáci si osvojují pojmy domov a vlast, podrobněji poznávají místní krajinu a oblast a vytváří si tak počáteční ucelenou představu o České republice i o jejích jednotlivých oblastech. Učí se orientovat v terénu, pracovat s mapami, používat získané vědomosti i v praktických situacích. Získávají odpovědný vztah ke kulturnímu, přírodnímu bohatství vlasti, kulturnímu dědictví, historickým památkám

Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu přírodověda využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit **kompetence k učení**. Vedeme žáky k aktivnímu vyhledávání a třídění informací, k samostatnému pozorování získaných výsledků. Budujeme v nich potřebu dalšího studia a pozitivní vztah k předmětu.

Kompetence k řešení problému se uplatňují při vyhledávání různých zdrojů informací, které jim pomohou řešit problém. Vedeme žáky k ověřování správnosti řešení problému. Žáci jsou schopni obhájit a zhodnotit výsledky své práce.

Kompetence komunikativní vedou žáky k vyjadřování k výstižnému a souvislému vyjadřování svých myšlenek. Žáci se dokáží orientovat v různých typech textů a obrazových materiálů (encyklopedie, časopisy, internet, učebnice)

Kompetence sociální a personální budují sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj. Žáci jsou schopni spolupracovat ve dvojici nebo v menší skupině. Snaží se o vytvoření příjemné atmosféry ve skupině.

Kompetence občanské usnadňují žákům chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy. Žáci se orientují ve význam životního prostředí a jeho jednotlivých složek. Žáci respektují názory druhých lidí.

Kompetence pracovní umožňují žákům pracovat podle návodu, předem stanoveného postupu

a umožňují též hledání vlastního postupu. Žáci využívají své znalost a zkušenosti získané v jiných oblastech.

Kompetence digitální se uplatňují při vyhledávání informací. Žáci mohou využívat on-line prostředí k prezentování svých projektů.

Konkretizace očekávaných výstupů

VLASTIVĚDA 4. a 5. ROČNÍK	
UČIVO	VÝSTUPY
MÍSTO KDE ŽIJEME (4. ročník)	
<p>Obec, okolní krajina, místní region Zeměpisná poloha a přírodní tvárnost místní krajiny a regionu (přírodní podmínky) Mapy místní krajiny, regionu, okolí Mapy obecně zeměpisné, turistické, politické Kraje České republiky, krajská města Významná města a místa v okolí Společenské, historické, technické a hospodářské objekty v regionu Dopravní síť ČR Cestovní ruch a rekreační oblasti ČR Stavební, umělecké a historické památky regionu Životní prostředí místního regionu Ochrana životního prostředí CHKO Křivoklátsko</p>	<p>Žák rozšiřuje si znalosti o místě bydliště a širšího okolí, využívá poznatky z kronik, návštěvy muzeí, vyprávění pamětníků, rozumí hierarchii obec, okres, kraj, stát, začlení polohu místní krajiny v rámci ČR na mapách s pomocí vhodných map charakterizuje přírodní a zeměpisné podmínky ČR, najde významná místa a města v regionu, rekreační oblast, zná významná střediska cestovního ruchu, historické památky, chráněné oblasti v regionu, pomocí vhodných map charakterizuje regionální podmínky pro zemědělství, průmysl, služby, charakterizuje stav životního prostředí regionu, uvede příklady poškozování živ, prostředí, možnosti ochrany, uvede způsob třídění odpadu doma a ve škole</p>
MÍSTO KDE ŽIJEME (5. ročník)	
<p>Česká republika, Evropa a svět Sousední státy ČR, jejich poloha, přírodní podmínky, hospodářská a společenská vyspělost, Evropská unie Oblasti cestovního ruchu na území evropských států Vzájemné vztahy mezi ČR a jejími sousedy, EU Významné evropské státy, města a střediska cestovního ruchu Česká republika na mapě světa, orientace v poloze světadílů a oceánů na Zemi</p>	<p>Žák najde ČR na mapě Evropy i světa, zná pojem střední Evropa a určí státy, které do ní náleží, určí sousední státy ČR, ukáže je na vhodných mapách, popíše jejich polohu, přírodní a hospodářské, společenské a kulturní podmínky vzhledem k ČR a EU, ví o existenci EU, dokáže vyhledat některé členské státy, ví kde sídlí její organizace, na mapě světa vyhledá světadíly a oceány.</p>
LIDÉ A ČAS (4. ročník)	
<p>Obrazy z českých dějin Nejstarší osídlení naší vlasti, Keltové na našem území Způsob života Slovanů Staré pověsti české a historická zkušenost První státní útvary na našem území,</p>	<p>Žák svými slovy popíše způsob života starých Slovanů, seznámí se četbou se starými pověstmi, rozlišuje rozdíl mezi pověstí a skutečností ,vyhledává na mapě památná místa z pověstí, jmenuje první státní útvary na našem území,</p>

<p>Velkomoravská říše Cyril a Metoděj, svatý Václav Čechy za vlády Přemyslovců, rozšíření křesťanství Rozvoj řemesel, osídlování, románský sloh Vznik Českého království, králové Přemyslovců Jan Lucemburský a Karel IV. Život ve středověku – šlechta, církve, vesnice, město. Gotika Husitské války, Jan Hus, Jan Žižka, husitské vojsko</p>	<p>zná rozdíl mezi pohany a křesťany, vysvětlí význam Cyrila Metoděje, popíše život jednotlivých vrstev obyvatelstva-život ve středověké vsi, ve městě, na hradě, v klášteře, popíše význam Přemyslovců pro vznik českého království, zná nejvýznamnější osobnosti Přemyslovců, vysvětlí význam Karla IV. pro české země i jeho význam evropský, popíše období husitských válek, jejich význam pro tehdejší život v Čechách, zná nejvýznamnější osobnosti té doby.</p>
<p>LIDÉ A ČAS (5. ročník)</p>	
<p>České země v době pohusitské, Jiří z Poděbrad České země a způsob života za vlády Habsburků, doba pobělohorská Jan Amos Komenský Baroko, stavitelství, hudba, vliv katolické církve Osvícenství, Marie Terezie, Josef II. Život na vesnici a ve městech, manufaktury, parní stroje Národní obrození, jeho významní představitelé, hospodářský, společenský a kulturní rozvoj Změny společnosti v druhé polovině 19. Století. První světová válka Vznik Československé republiky, hospodářský, společenský a kulturní rozvoj, významné osobnosti Druhá světová válka, poválečný vývoj, Období totality, obnova demokracie Rozpad Československa Vznik České republiky</p>	<p>Žák popíše dopad husitských válek na život lidí v českém království, zná některé osobnosti té doby, popíše způsob života lidí, nejvýznamnější události a osobnosti z období habsburské monarchie, popíše osobu Jana Ámose Komenského a jeho vliv na školství, popíše rozdíl mezi románským stylem, gotikou a barokem, posoudí změny ve způsobu života v novověku, vyloží význam vědy a techniky pro rozvoj výroby a způsob života, svými slovy charakterizuje společenský, politický, kulturní a vědecký život v českých zemích v období konce 19. a na poč. 20. století, posoudí vliv 1. sv. války na rozpad habsburské říše, objasní vznik samostatné Československé republiky, seznámí se s demokratizací společnosti za 1. republiky (osvojí si tento pojem), zná nejvýznamnější osobnosti této doby, posoudí život české společnosti za nacistické okupace a význam obnovení Československa, charakterizuje způsob života v poválečném období, v období totality a po obnovení demokracie, zopakuje si prvky parlamentní demokracie, datuje vznik České republiky.</p>
<p>LIDÉ KOLEM NÁS (4. a 5. ročník)</p>	
<p>Naše vlast Česká republika, Evropa a svět Domov, vlast, národ, národní hrdost, vlastenectví Státní symboly ČR, soužití národů a národností v ČR. Rovnoprávnost národů, národnostní menšiny. ČR – demokratický stát, způsob řízení, zákony, volby Národní bohatství – přírodní zdroje, kulturní památky, národní tvořivost Národní zvyklosti, tradice a symboly, národopisné oblasti. Člověk a kultura – civilizace, proměny kultury,</p>	<p>Žák rozlišuje pojmy vlast a cizina, pozná a popíše státní symboly ČR, správně nakreslí státní vlajku ČR, používá s porozuměním základní státoprávní pojmy: stát, prezident, parlament, poslanecká sněmovna, senát, předseda vlády-premiér, vláda, volby, demokracie, soudy, zná jméno prezidenta a předsedy vlády, zajímá se o významné osobnosti politického života – televizní zprávy, tisk, internet, orientuje se na vlastivědné mapě ČR, zná státy, se kterými bezprostředně sousedíme, z mapy popíše povrch, vodstvo, významné a typické přírodní</p>

různorodost kultur Člověk a majetek – peníze, vznik peněz, cena věcí, cena práce, nezaměstnanost, životní náklady, majetek	prvky ČR, orientuje se v měně ČR a zná měnu EU, dokáže posoudit vztah práce – peníze- majetek.
Naše vlast ČR, její poloha v Evropě, přírodní podmínky, povrch, podnebí, vodstvo, rostlinstvo a živočišstvo.	Žák popíše současný stav a problémy životního prostředí, zná způsoby znečištění ovzduší a oblasti nejvíce postižené, v mapě vyhledá nejvýznamnější velkoplošná chráněná území ČR.
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ (4. a 5. ročník)	
Krizové situace a způsob jejich řešení, šikana, týrání, sexuální zneužívání Pravidla pro účastníky silničního provozu	Seznamuje se se svými právy a povinnostmi je veden k ohleduplnosti, k osvojování etických zásad, k zvládnutí vlastní emocionalit projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků a jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům Seznamuje se s riziky v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi, mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi. Zná základní pravidla silničního provozu a umí je aplikovat na modelových situacích – hry, interaktivní tabule, cyklistika
Mezioborové souvislosti	Očekávané výstupy ve vyučovacím předmětu Vlastivěda souvisí s výstupy předmětu Český jazyk, Výtvarná výchova a Matematika, Anglický jazyk
Průřezová témata	
výchova demokratického občana	občanská spol. a škola - vytváření pravidel chování, pravidla týmové spolupráce
dopravní výchova	
environmentální výchova	lidské aktivity a problémy životního prostředí vztah člověka k prostředí (ochrana živ. prostředí, třídění odpadů, živ. Styl, základní podmínky života) Ekosystémy, les, pole louka, město, vesnice, kulturní krajina Vztah člověka a prostředí Lidské aktivity a problémy životního prostředí základní podmínky života, voda, ovzduší, les, půda energie, přírodní zdroje
multikulturní výchova	princip sociálního smíru a solidarity - základní lidského práva, odstranění předsudků vůči etnickým skupinám
preventivní program	ochrana za mimořádných situací
osobnostní a sociální výchova	sociální rozvoj, psychohygienu, mezilidské vztahy
personální a sociální kompetence	Ohleduplnost k lidem s tělesným postižením

Vzdělávací oblast umění a kultura a integrovaná oblast člověk a svět práce

Oblast zahrnuje předměty:

Hudební výchova 1. – 5. ročník

Výtvarná výchova 1. – 5. ročník

Pracovní výchova 1. – 5. ročník

Charakteristiky jednotlivých předmětů následují u jednotlivých předmětů.

Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění a hudbě, k jejímu aktivnímu vnímání a využívání jako svébytného prostředku komunikace. V etapě základního vzdělávání se tyto hudební činnosti stávají v rovině produkce, recepce a reflexe obsahovými doménami hudební výchovy.

Hudební činnosti jako činnosti vzájemně se propojující, ovlivňující a doplňující rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti - jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi - sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými.

Prostřednictvím těchto činností žák může uplatnit svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém zpěvu, své individuální instrumentální dovednosti při souborové hře a doprovodu zpěvního projevu, své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby a v neposlední řadě je mu dána příležitost „interpretovat“ hudbu podle svého individuálního zájmu a zaměření.

Výchovné a vzdělávací strategie

Žáci naší školy nacvičují několikrát za školní rok veřejná vystoupení, kde každý žák má možnost samostatně vystoupit před veřejností. Tak projevuje pozitivní postoj a smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění. Seznamuje se s tradicemi obce, respektuje a chrání kulturní i historické dědictví. Tím upevňuje **kompetence občanské**. Při veřejném vystupování prohlubují **kompetence sociální a personální**, podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, spolupracuje v malé skupině, vytváří si pozitivní představu o sobě samém, podporuje sebedůvěru, dosahuje pocitu sebeuspokojení a sebeúcty. Žák je schopný prezentovat hudbu prostřednictvím digitálních technologií, čímž rozvíjí **digitální kompetence**.

Vzdělávací obsah

RVP ZV:

Očekávané výstupy – 1. období

Žák

- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase
- rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem
- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře
- reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
- rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby
- rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální

Očekávané výstupy – 2. období

Žák

- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky v jednohlase či dvojhlasu v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti
- orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje
- využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednotlivých motivů skladeb a písní
- rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby
- vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace
- rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků a upozorní na metrytmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny
- ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace

Učivo

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

- **pěvecký a mluvní projev** - pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu
- **hudební rytmus** - realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu

- **dvojhlas a vícehlas** - prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod.
- **intonace, vokální improvizace** - diatonické postupy v durových a mollových tóninách (5., 3. a 1. stupeň, volné nástupy 8. a spodního 5. stupně apod.), hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď apod.)
- **grafický záznam vokální hudby** - čtení a zápis rytmického schématu písně, orientace v notovém (grafickém) záznamu jednoduché melodie, její reprodukce

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

- **hra na hudební nástroje** – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů apod.
- **rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace** – tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva), hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď), jednodílná písňová forma (a – b)
- **grafický záznam melodie** – rytmické schéma jednoduché skladby (její části – motivu, tématu apod.), záznam melodie a její reprodukce, využití notačních programů

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

- **taktování, pohybový doprovod znějící hudby** – dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance
- **pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby** – pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků
- **orientace v prostoru** – pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

- **kvality tónů** – délka, síla, barva, výška
- **vztahy mezi tóny** – souzvuk, akord
- **hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem** – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu
- **hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj**
- **hudební styly a žánry** – hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod.
- **hudební formy** – malá písňová forma, velká písňová forma, rondo, variace
- **interpretace hudby** – slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková)

Konkretizace očekávaných výstupů

HUDEBNÍ VÝCHOVA 1. – 3. ROČNÍK		
UČIVO	VÝSTUPY	
VOKÁLNÍ ČINNOST Pěvecký a mluvený projev Hudební rytmus	zpívá na základě svých dispozic intonačně čisté a rytmicky přesně v jednohlase	Zpívá nejméně 10 písní, správně vyslovuje Zná několik říkadel, rozpočítadel Učí se správně dýchat a rozezpívat
		Zpívá z paměti alespoň 5 nových písní Při zpěvu správně dýchá Zazpívá vzestupnou a sestupnou řadu tónů Reaguje na dirigenta
		Zazpívá z paměti alespoň 5 nových písní Dodržuje pravidla hlasové hygieny Aplikuje pěvecké techniky – nádechy, frázování Dokáže zazpívat kánon Orientuje se ve složitější rytmizaci a melodizaci
	rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem	Správně vyslovuje Zopakuje jednoduché rytmickomelodické motivy Melodizuje jednoduché texty jména říkadla Rytmicky doprovází říkadla, písně
		Vytleská rytmus textu se čtvrtovými a osminovými dobami
		Rytmicky doprovází svůj zpěv Taktuje 2/4 a 3/4 takt
INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOST Hraje na hudební nástroje	využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	Doprovází se doprovází jednoduchým rytmickým nástrojem
		Doprovází svůj zpěv a zpěv spolužáků rytmickými nástroji
		Dovede zahrát předeheru, dohru a mezihru známých písní na rytmické nástroje
HUDEBNÉ POHYBOVÁ ČINNOST Taktování Pohybový doprovod Orientace v prostoru	Reaguje pohybem na znějící hudbu, vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	Zapojí se do dvou pohybových her Doprovází zpěv nebo pohyb tleskáním, louskáním, podupy Reaguje pohybem na hudbu běh, chůze, pochod
		Sluchově rozliší zvuk – tón, řeč – zpěv Rozlišuje tóny dlouhé/ krátké, hluboké/ vysoké Rozlišuje vesele/ smutně, silně/ slabě Rozpozná pochod, ukolébavku

POSLECHOVÁ ČINNOST Kvalita tónů Hudební styly a žánry Interpretace hudby	rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	Rozpozná hlasy , zvuky a tóny Vyslechne krátkou ukázkou symfonické hudby Rozlišuje při poslechu hru na flétnu, klavír, kytaru Rozpozná ženský, mužský, dětský a sborový zpěv Pozná zpěv, zpěv s doprovodem, instrumentální skladbu
		Rozpozná 4 poslechové ukázky Pozná trubku, klarinet, buben, kontrabas Rozpozná melodie stoupavá/ klesavá Zesilování/ zeslabování
		V klidu poslouchá kratší symfonické skladby Toleruje různé druhy hudby Rozlišuje violoncello, akordeon, lesní roh Rozlišuje hudbu pole její společenské funkce
VOKÁLNÍ ČINNOST Grafický záznam hudby Hudební styly a žánry	zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	Zpívá jednoduché písně v durových tóninách Vyjmenuje a zazpívá několik lidových písní a písní vytvořených hudebním skladatelem
	orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje	Pozná rozdíl mezi textem a notový zápisem Umí napsat houslový klíč
Mezioborové souvislosti	Očekávané výstupy ve vyučovacím předmětu Hudební výchova souvisí s výstupy předmětů Český jazyk, Matematika, Prvouka, Anglický jazyk, Tělesná výchova jelikož v těchto předmětech žáci procvičují výslovnost, nácvik textu, rytmizaci, v textech písní se žáci seznamují s pojmy souvisejícími s učivem prvouky. Písně se často stávají motivačním prvkem navození nového učiva ve jmenovaných předmětech	
Průřezové téma	Osobnostní a sociální výchova“ je založena na vzájemné komunikaci mezi vyučujícími a žáky. Posilujeme osobnostní, sociální a morální rozvoj každého žáka účastí na hudebních vystoupeních a soutěžích	

HUDEBNÍ VÝCHOVA 4. – 5 ROČNÍK		
UČIVO	VÝSTUPY	
VOKÁLNÍ ČINNOST Pěvecký a mluvený projev Dvojhlas a vícehlas Intonace Vokální improvizace Grafický záznam hudby	využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci	Pracuje nejméně s 10 novými písněmi Zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě jednohlasně dvojhlasně Používá houslový klíč, píše a chápe noty, čtvrtové, půlové, celé a noty s tečkou Zapiše noty C1 – C2 Předvede pohybem pojmy legato, staccato

	jednotlivých motivů skladeb a písní	<p>Pracuje s nejméně 10 novými písněmi</p> <p>Dodržuje hlasovou hygienu, rozezpívání, nepřepíná hlas</p> <p>Správně dýchá, dbá na správnou výslovnost a frázování</p> <p>Zaspívá českou hymnu</p> <p>Zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě v durových a mollových tóninách pokouší se o dvojhlas, vícehlas</p> <p>Orientuje se j jednoduchém notovém zápise</p> <p>Umí zapsat a rytmicky vytleskat nebo zahrát noty osminové</p> <p>Umí zahrát jednoduché písně dle notového zápisu na jednoduché rytmické nástroje</p>
<p>POSLECHOVÁ ČINNOST</p> <p>Hudební styly a žánry</p> <p>Hudba vokální a instrumentální, vokálně instrumentální</p> <p>Interpretace hudby</p> <p>Hudební výrazové prostředky</p>	rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	<p>Rozliší ukázky z díla B. Smetany a A Dvořáka</p> <p>Poslechově pozná polku a valčík</p> <p>Upozorní na metroritmické tempové, Dynamické i zřetelné harmonické změny</p>
<p>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOST</p> <p>Hra na hudební nástroje</p> <p>Rytmizace</p> <p>Melodizace a stylizace</p> <p>Hudební improvizace</p> <p>Hudební rytmus</p> <p>Taktování</p> <p>Hra na hudební nástroje</p> <p>Grafický záznam melodie</p>	vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace	<p>Hraje alespoň 2 hudební hry s improvizací a zhudebňováním textu</p> <p>Doprovází sebe a spolužáky při zpěvu na rytmické nástroje</p>
	rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků a upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny	<p>Hraje alespoň 3 hudební hry s vokální improvizací</p> <p>Doprovází sebe a spolužáky na rytmické hudební nástroje</p>
<p>HUDEBNĚ POHYBOVÁ ČINNOST</p> <p>Taktování</p> <p>Pohybový doprovod znějící hudby</p> <p>Pohybové vyjádření hudby</p> <p>Orientace v prostoru</p>	ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	<p>Rytmizuje ve 2/4 a 3/4 taktu</p> <p>Hraje nejméně 3 rytmické hry</p> <p>Vymýšlí rýmy</p> <p>Hrou na tělo odlišuje dynamiku – zrychluje, zpomaluje, zeslabuje, zesiluje</p>
		<p>Hraje nejméně 3 rytmické hry</p> <p>Dovede tvořit rytmické improvizace</p>
Mezioborové souvislosti	Očekávané výstupy ve vyučovacím předmětu Hudební výchova souvisí s výstupy	<p>Hraje nejméně 4 hudebně pohybové hry</p> <p>Taktuje 2/4 a 3/4 rytmu</p> <p>Pozná jednoduché tance a umí jejich základní kroky – mazurka, polka</p>
		<p>Hraje nejméně 4 hudebně pohybové hry</p> <p>Taktuje 2/4 a 3/4 rytmu</p> <p>Pozná jednoduché tance a umí jejich základní kroky – polka, valčík, mazurka, beseda, country</p>

	předmětů Český jazyk, Matematika, Přírodověda, Vlastivěda Anglický jazyk, Tělesná výchova jelikož v těchto předmětech žáci procvičují výslovnost, nácvik textu, rytmizaci, v textech písní se žáci seznamují s pojmy souvisejícími s učivem Vlastivědy Písně se často stávají motivačním prvkem navození nového učiva ve jmenovaných předmětech
Průřezové téma	Osobnostní a sociální výchova“ je založena na vzájemné komunikaci mezi vyučujícími a žáky. Posilujeme osobnostní, sociální a morální rozvoj každého žáka účastí na hudebních vystoupeních a soutěžích

Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky (dále jen prostředky) nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřováním komunikačních účinků) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace. V hodinách výtvarné výchovy vznikají výtvary, kterými se žáci prezentují na výstavách školních i veřejných, zažívají sebeuspokojení a seberealizaci. Prožívají silné skupinové soucítění.

Charakter předmětu nabízí výuku v dvouhodinových blocích, předmět je v rozvrhu hodin umístěn vedle pracovní výchovy. Výuka probíhá prakticky tak, že jeden týden se vyučuje blok pracovní výchovy, druhý týden blok výtvarné výchovy.

Výchovné a vzdělávací strategie

Ve výtvarné výchově jsou posilovány a utvářeny **kompetence sociální personální**, žáci spolupracují na společných výtvarných projektech, vytvářejí si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj, ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty. **Kompetence občanské** se objevují v pozitivním postoji žáka k uměleckým dílům, smyslu pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění. V rámci **digitálních kompetencí** žák vyhledává různá umělecká díla a sdílí je. Pomocí on-line prostředí nalézá neobvyklé postupy a techniky.

Vzdělávací obsah

RVP ZV:

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy,

barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ

- v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace
- vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky
- interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností
- na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)
- užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a sochařský postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model
- při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy
- nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě
- osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)
- porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace
- nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

Učivo

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

- prvky vizuálně obrazného vyjádření - linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality,

textury - jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru

- uspořádání objektů do celků - uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření
- reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly
- smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama)

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

- prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností, -manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby
- typy vizuálně obrazných vyjádření - jejich rozlišení, výběr a uplatnění - hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, sochařství, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama
- přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

- osobní postoj v komunikaci - jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejetých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací
- komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření - v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu); vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností a zaměření
- proměny komunikačního obsahu - záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění
- proměny komunikačního obsahu - záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění

Konkretizace očekávaných výstupů

VÝTVARNÁ VÝCHOVA 1. – 3. ROČNÍK	
UČIVO	VÝSTUPY
ÚVOD	Žák se seznamuje se základními návyky a postupy při práci s barvami. Rozlišuje vlastnosti jednotlivých materiálů, se kterými bude pracovat. Osvojuje si základy bezpečnosti při práci a učí se organizovat si práci
VÝTVARNÉ VYJÁDŘENÍ SKUTEČNOSTI	Rozlišuje barvy a tvary.

	<p>Pomocí barev rozvíjí své vlastní výtvarné vyprávění.</p> <p>Výtvarně zachycuje jednotlivá roční období (podzim, zima – Advent, příroda v zimě, jaro – Velikonoce, jarní příroda, léto – dovolená, prázdniny).</p> <p>Pozoruje přírodu.</p> <p>Vyhledává a dotváří přírodniny.</p> <p>Zobrazuje tvary a zkouší nakreslit postavu.</p> <p>Při práci uplatňuje představivost a fantazii</p>
PRÁCE DEKORATIVNÍ A PROSTOROVÉ	<p>Poznává vlastnosti barev, zkouší barvy míchat, zjišťuje vlastnosti různých materiálů (modelína, papír, látka, vlna, drát pod.).</p> <p>Rozvíjí svůj cit pro prostor.</p> <p>Navrhuje kompozice plochy s použitím libovolných prvků</p>
VÝTVARNÉ UMĚNÍ A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	<p>Rozlišuje obrázky dětských ilustrátorů – Lada, Zmatlíková, Miller, Born.</p> <p>Zdůvodňuje funkci ilustrací.</p> <p>Rozlišuje pojmy – hračka, loutka, školní potřeby.</p> <p>Výtvarně ztvárňuje svůj vztah k životnímu prostředí.</p> <p>Navštěvuje výstavy</p>
VÝTVARNÉ PROSTŘEDKY	<p>Rozeznává uhel, rudku, tužku, tuš, křídlo, suchý pastel, voskový pastel, temperové a vodové barvy.</p>
Mezioborové souvislosti	<p>Očekávané výstupy ve vyučovacím předmětu Výtvarná výchova souvisí s výstupy předmětu Český jazyk, Prvouka, Vlastivěda, Přírodověda, Hudební výchova, Tělesná výchova. Žáci se učí vyjadřovat své prožitky a pocity, poznatky jinak než verbálně</p>
Průřezová témata	<p>Osobnostní a sociální výchova“ ve výtvarné výchově se nabízí pěstování kreativity – pružnost nápadů, originality, schopnost vidět věci jinak, citlivost, schopnost dotahovat nápady do reality. Při zadávání témat na výtvarné zpracování se nabízí dotknout se dalších průřezových témat „Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech“, „Multikulturní výchova“, „Environmentální výchova“.</p>

VÝTVARNÁ VÝCHOVA 4. – 5 ROČNÍK	
UČIVO	VÝSTUPY
VYJÁDRĚNÍ VÝTVARNÉ SKUTEČNOSTI	<p>učí se výtvarně zobrazit vlastní prožitek, ale i skutečnost, pozoruje a snaží se vystihnout různé tvary</p> <p>na základě vlastních výtvarných činností ovládá základní výtvarné dovednosti a techniky, poznává výrazové vlastnosti barvy</p> <p>rozeznává různý charakter lineární kresby</p> <p>řeší přiměřené úkoly v plošných i prostorových pracích</p>
PRÁCE DEKORATIVNÍ A PROSTOROVÉ	<p>uplatňuje a rozvíjí svou představivost a fantazii, smysl pro kompozici, pro výtvarný rytmus, využití plochy</p> <p>při hře s linií a barvou poznává jejich výrazové možnosti, druhy a vlastnosti</p>
VÝTVARNÉ UMĚNÍ A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	<p>poznává rozdíly ve výtvarném vyjadřování malířů, zvláště ilustrátorů dětských knih (ilustrace J. Lady, Z. Millera, H. Zmatlíkové, A. Borna, Z. Smetany)</p>
PRÁCE S MODELOVACÍ HMOTOU	<p>rozvíjí jemnou motoriku na základě hnětení, válení, stlačování, ohýbání, spojování, dělení na části, přidávání, ubírání</p> <p>využívá plastelínu, modurit, těsto</p>
PRÁCE S PAPIREM A KARTOEM	<p>pracuje s papírem různé kvality, poznává jeho vlastnosti</p> <p>umí mačkat, trhat, lepit, polepovat, stříhat, vystřihovat, překládat a skládat papír</p>

Mezioborové souvislosti	Očekávané výstupy ve vyučovacím předmětu Výtvarná výchova souvisí s výstupy předmětu Český jazyk, Prvouka, Vlastivěda, Přírodověda, Hudební výchova, Tělesná výchova. Žáci se učí vyjadřovat své prožitky a pocity, poznatky jinak než verbálně
Průřezová témata	Osobnostní a sociální výchova“ ve výtvarné výchově se nabízí pěstování kreativity – pružnost nápadů, originality, schopnost vidět věci jinak, citlivost, schopnost dotahovat nápady do reality. Při zadávání témat na výtvarné zpracování se nabízí dotknout se dalších průřezových témat „Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech“, „Multikulturní výchova“, „Environmentální výchova“.

Pracovní výchova

Vzdělávací obsah

RVP ZV:

<p>PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM</p> <p>Očekávané výstupy – 1. období</p> <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů ➤ pracuje podle slovního návodu a předlohy <p>Očekávané výstupy – 2. období</p> <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu ➤ využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic ➤ volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu ➤ udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

Učivo

- vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.)
- pracovní pomůcky a nástroje - funkce a využití
- jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce
- lidové zvyky, tradice, řemesla

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž
- pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu

Učivo

- stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů
- práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování
- pečuje o nenáročné rostliny

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování
- ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny
- volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

Učivo

- základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo
- pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.)
- pěstování pokojových rostlin
- rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie

PŘÍPRAVA POKRMŮ

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- připraví tabuli pro jednoduché stolování
- chová se vhodně při stolování

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- orientuje se v základním vybavení kuchyně
- připraví samostatně jednoduchý pokrm
- dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování
- udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni

Učivo

- základní vybavení kuchyně
- výběr, nákup a skladování potravin
- jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování
- technika v kuchyni – historie a význam

Konkretizace očekávaných výstupů

PRACOVNÍ VÝCHOVA 1. – 3. ROČNÍK	
UČIVO	VÝSTUPY
vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) pracovní pomůcky a nástroje - funkce a využití jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce lidové zvyky, tradice, řemesla	vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů pracuje podle slovního návodu a předlohy
stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi
základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.) pěstování pokojových rostlin rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie	provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování pečuje o nenáročné rostliny

základní vybavení kuchyně výběr, nákup a skladování potravin jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování technika v kuchyni – historie a význam	připraví tabuli pro jednoduché stolování chová se vhodně při stolování
Mezioborové souvislosti	Očekávané výstupy ve vyučovacím předmětu Pracovní výchova souvisí přímo s výstupy předmětu Český jazyk, Výtvarná výchova a Matematika jelikož v těchto předmětech žáci procvičují motoriku rukou při různých činnostech
Průřezová témata	Osobnostní a sociální výchova“ v pracovní výchově se nabízí pěstování kreativity – pružnost nápadů, originality, schopnost vidět věci jinak, citlivost, schopnost dotahovat nápady do reality. Při zadávání témat pro pracovní zpracování se nabízí dotknout se dalších průřezových témat „Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech“, „Multikulturní výchova“, „Environmentální výchova“.

PRACOVNÍ VÝCHOVA 4. – 5. ROČNÍK	
UČIVO	VÝSTUPY
vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) pracovní pomůcky a nástroje - funkce a využití jednoduché pracovní operace postupy, organizace práce lidové zvyky, tradice, řemesla	vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu
stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu
základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina) pěstování pokojových rostlin rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie	provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny zaznamenává dílčí pozorování při pokusech volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu
základní vybavení kuchyně výběr, nákup a skladování potravin jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování	orientuje se v základním vybavení kuchyně připraví samostatně jednoduchý pokrm dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování

<p>technika v kuchyni, historie a význam</p>	<p>udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni</p>
<p>Mezioborové souvislosti</p>	<p>Očekávané výstupy ve vyučovacím předmětu Pracovní výchova souvisí přímo s výstupy předmětu Český jazyk, Výtvarná výchova a Matematika jelikož v těchto předmětech žáci procvičují motoriku rukou při různých činnostech</p>
<p>Průřezová témata</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova“ v pracovní výchově se nabízí pěstování kreativity – pružnost nápadů, originality, schopnost vidět věci jinak, citlivost, schopnost dotahovat nápady do reality. Při zadávání témat pro pracovní zpracování se nabízí dotknout se dalších průřezových témat „Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech“, „Multikulturní výchova“, „Environmentální výchova“.</p>

Vzdělávací oblast člověk a zdraví

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví přináší základní podněty pro **pozitivní** ovlivňování zdraví. Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe a pochopili hodnotu zdraví.

Při realizaci této vzdělávací oblasti je třeba klást důraz především na praktické dovednosti a jejich aplikace v modelových situacích i v každodenním životě školy. Proto je velmi důležité, aby celý život školy byl ve shodě s tím, co se žáci o zdraví učí a co z pohledu zdraví potřebují.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví je vymezena a realizována v souladu s věkem žáků ve vzdělávací oblasti **Výchova ke zdraví** a vyučovacím předmětu **Tělesná výchova**. Vzdělávací obsah oblasti Člověk a zdraví prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej obohacují nebo využívají (aplikují), a do života školy. Cílem je aktivní zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

V současné přetechnizované době jde v tělesné výchově podnítit v žácích touhu po pohybu, osvojení si pohybových dovedností, položit základy pro celoživotní potřebu rekreačního nebo vrcholového sportu. Umožnit zapojení i dětem pohybově handicapovaným, sledovat jejich úspěchy a tím povzbuzovat jejich sebevědomí. Preferovat radostnou atmosféru pro všechny žáky.

Vyučovací předmět **tělesná výchova** probíhá ve všech ročnících prvního stupně s časovou dotací 2 hodiny týdně v každém ročníku. Výuka probíhá v tělocvičně školy, tělocvičně OÚ a na obecním hřišti. Školní hřiště je v současné době mimo provoz z důvodů výstavby MŠ.

V první třídě jsou zařazovány prvky **hudebně pohybové výchovy** vždy na začátku dne a v relaxačních chvílkách během vyučování. Ve druhé třídě jsou zařazovány hlavně **relaxační chvílky**. Do vyučování jsou řazeny i **sportovní dny**, zaměřené na lehkootletické disciplíny na úrovni 1. stupně ZŠ a sportovní hry. Během zimního období se žáci školy účastní **kurzu bruslení** s časovou dotací 5 hodin a mají možnost zúčastnit se nepovinného **kurzu lyžování** na škole v přírodě. Každoročně zařazujeme **výuku plavání** s dotací 20 hodin ve spolupráci s TJ Lokomotiva Beroun nebo jinou organizací.

V tělesné výchově žáci nacházejí prostor k osvojování nových pohybových dovedností, ke zvládnutí a využití různého sportovního náčiní a nářadí. Učí se vzájemné spolupráci, překonávání zábran, objektivnosti, rychlému rozhodování, organizační schopnosti i míře odpovědnosti za zdraví své i svých spolužáků. Hlavně však tělesná výchova umožňuje žákům poznat vlastní pohybové možnosti a přednosti i zdravotní a pohybová omezení.

V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy aj.), které neberou v úvahu

růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.

Výchovné a vzdělávací strategie

V hodinách tělesné výchovy rozvíjíme **kompetence k učení** – žák vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody, plánuje vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se sportu i mimo povinnou školní dotaci. Setkává se v hodinách s **řešením problémů**, musí při kolektivních hrách **komunikovat** s ostatním spolužáky. Při sportování pěstuje vytrvalost, trpělivost, překonávání sebe sama, tím posiluje **kompetence pracovní**. **Digitální kompetence** umožňují žákovi měřit a porovnávat pohybové výkony s předchozími výsledky. **Digitální kompetence** pomáhají žákům s orientací ve zdrojích informujících o sportovních aktivitách a akcích školy.

Vzdělávací obsah

RVP ZV:

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení
- spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích
- uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy
- reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti
- zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her
- uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka
- jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti

- jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví
- užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení
- zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěž na úrovni třídy
- změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky
- orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace

Učivo

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

- význam pohybu pro zdraví - pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu
- příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení
- zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití
- rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu
- hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity
- bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

- pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost
- základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na náradí odpovídající velikosti a hmotnosti
- rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance
- průpravné úpoly – přetahy a přetlaky
- základy atletiky – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem
- základy sportovních her – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné

hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů

- turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody
- plavání – (základní plavecká výuka) – hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucímu
- lyžování, bruslení (podle podmínek školy) – hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na lyžích a bruslích
- další pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků)

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

- komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály
- organizace při TV – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí
- zásady jednání a chování – fair play, olympijské ideály a symboly
- pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží
- měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů, základní pohybové testy
- zdroje informací o pohybových činnostech

Konkretizace očekávaných výstupů

TĚLESNÁ VÝCHOVA 1. – 2. ROČNÍK	
UČIVO	VÝSTUPY
POZNATKY Z TĚLOVÝCHOVY A SPORTU	Žák reaguje na jednoduché povely a signály. Nastupuje do řady, dvojřady, do družstva. Používá vhodné oblečení a obuv na sport. Dodržuje pokyny pro bezpečnost při pohybových činnostech. Dodržuje zásady fair play a pozná přestupek.
PRŮPRAVNÁ, KONDIČNÍ, RYTMICKÁ A RELAXAČNÍ CVIČENÍ	Žák provádí správně cviky pod vedením učitele. Předvádí jednoduché taneční kroky s hudbou, poskoky a rytmizovaný pohyb
AKROBACIE	Rozlišuje základní cvičební polohy, postoje, pohyby, předvede kotoul vpřed i vzad
PŘESKOK	Předvádí průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu z trampolíny, skoky prosté odrazem snožmo z trampolíny, přeskakuje lavičky.
ATLETIKA	Rozlišuje jednoduché startovní povely a signály, provádí rychlý běh na 20 až 60 metrů, běh terénem, základy nízkého a polovysokého startu.

	Skáče do dálky s rozběhem a s odrazem Hází míčkem z místa
POHYBOVÉ A SPORTOVNÍ HRY	Aplikuje základní pojmy a pravidla her, spolupracuje s ostatními hráči. Dodržuje pravidla fair play a pozná zjevný přestupek. Dodržuje bezpečnost při různých hrách. Rozpoznává některé pohybové hry a je schopen je hrát se spolužáky i mimo těl. výchovu. Drží míč jednoruč a obouřuč, manipuluje s míčem, přihrává rukou a nohou
PLAVÁNÍ	Dýchá do vody. Samostatně skočí do vody. Ovládá jeden plavecký způsob.
BRUSLENÍ	Bezpečně vstoupí na led. Samostatně se zvedne po pádu. Dokáže zastavit.
SPORTOVNÍ DEN	Využívá své schopnosti a dovednosti k podání nejlepších sportovních výkonů Účastní se soutěží a her Hodnotí své dosažené výkony Poměřuje své výkony se spolužáky
Mezioborové souvislosti	Očekávané výstupy ve vyučovacím předmětu Tělesná výchova souvisí s výstupy předmětu Matematika, Prvouka,
Průřezová témata:	V rámci tělesné výchovy se otvírá prostor zejména pro Osobnostní a sociální výchovy a to pro témata Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Kooperace a kompetice. Rovněž je zde prostor pro Mediální výchovu

TĚLESNÁ VÝCHOVA 3. – 5. ROČNÍK	
UČIVO	VÝSTUPY
PRŮPRAVNÁ KONDIČNÍ A RELAXAČNÍ CVIČENÍ komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály pořadová cvičení	Podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu. Uplatňuje kondičně zaměřené činnosti. Projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti. Poznává vhodné oblečení a obuv na sport. Dodržuje zásady fair play chování. Dokáže odpovědět na otázku: "Proč se rozcvičujeme?" Pod vedením učitele přesně opakuje cviky. Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti. Vytváří varianty osvojených pohybových her. Užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví. Přesně a rychle reaguje na povely: pozor, pohov, rozchod. Dokáže nastoupit s ostatními do: řadu, dvojřadu, zástupu, dvojstupu
GYMNASTIKA	Předvede kotoul vpřed. Předvede kotoul vzad. Předvede spojení kotoulu vpřed a vzad.

	Předvede stoj na rukou s dopomocí učitele
RYTMICKÁ A KONDIČNÍ GYMNASTIKA	Po učiteli opakuje běžeckou abecedu (lifting, skiping, zakopávání). Po předvedení opakuje: krok přísunný, poskočný, přeměnný, cval, polkový a valčíkový.
ATLETIKA běh skok daleký hod	Na povely odstartuje z polovysokého a nízkého startu. Při krátkém běhu nekříží dráhu a nezastavuje před cílem. Skočí do dálky po rozběhu a odrazu z jedné nohy. Nacvičuje přesnost odrazu. Odhodí míč nebo míček z místa ze správného odhodového postoje. Odhodí míček z rozběhu ze správného odhodového postoje
SPORTOVNÍ HRY přehazovaná vybíjená minifotbal minibasketbal	Přehodí hřiště na přehazovanou. Spolupracuje se svými spoluhráči při hře. Ovládá pravidla přehazované. Chytá míč "do košíčku", odhazuje míč jednou rukou. Přehodí hřiště přihrávkou jednou rukou. Spolupracuje se svými spoluhráči. Ovládá pravidla vybíjené Přihraje vnitřním nártem, proběhne slalom s míčem. Spolupracuje se svými spoluhráči. Ovládá základní pravidla minifotbalu. Používá správné držení míče (oběma rukama). Předvede základní hráčský postoj a obrátku s míčem. Přihrává obouruč i jednoruč trčením a o zem. Dribluje na místě a za pohybu. Ovládá základní pravidla minibasketbalu.
PLAVÁNÍ	Splývá, dýchá do vody. Ovládá dva plavecké způsoby.
BRUSLENÍ	Samostatně se obuje, bezpečně vstoupí na led. Samostatně jezdí popředu. Dokáže zatočit a zastavit
SPORTOVNÍ DEN	Využívá své schopnosti a dovednosti k podání nejlepších sportovních výkonů Účastní se soutěží a her Hodnotí své dosažené výkony Poměřuje své výkony se spolužáky
Mezioborové souvislosti	Očekávané výstupy ve vyučovacím předmětu Tělesná výchova souvisí s výstupy předmětu Matematika, Prvouka, Přírodověda
Průřezová témata	V rámci tělesné výchovy se otvírá prostor zejména pro Osobnostní a sociální výchovy a to pro témata Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Kooperace a kompetice. Rovněž je zde prostor pro Mediální výchovu

Hodnocení žáků

Pravidla a hodnocení žáků

1. zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole a na akcích pořádaných školou
2. zásady a pravidla sebehodnocení žáků
3. stupně hodnocení prospěchu a chování v případě použití klasifikace a jejich charakteristiku, včetně předem stanovených kritérií
4. zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení
5. způsob získávání podkladů pro hodnocení
6. podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách
7. výchovná opatření
8. způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Zásady hodnocení

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáků je: jednoznačné, srozumitelné, srovnatelné s předem stanovenými kritérii, věcné a všestranné.

Hodnocení vychází z posouzení míry dosažení očekávaných výstupů formulovaných v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu. Hodnocení je pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné.

Při celkovém hodnocení přihlíží učitel k věkovým zvláštěm žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici.

Při určování klasifikačního stupně posuzuje učitel výsledky práce objektivně, nesmí podléhat žádnému vlivu subjektivnímu ani objektivnímu.

V předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný stupeň za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě.

Přechází-li žák do jiné školy, zašle ředitel dosavadní školy škole, na niž žák přechází, dokumentaci o žákovi a záznam o jeho chování a prospěchu za neukončené klasifikační období.

Žáci mohou být hodnoceni i známkou, která je doplněná symbolem (+, -, *, !). Při hodnocení lze používat i obrázkových symbolů, razítek, smajlíků.

Zásady a pravidla sebehodnocení žáků

Žáci jsou průběžně vedeny pedagogy ve vzdělávacím procesu k vlastnímu hodnocení své práce a počínání.

Stupně hodnocení prospěchu a chování žáka základní školy

Prospěch žáka v jednotlivých vyučovacích předmětech je klasifikován těmito stupni:

1 – výborný

2 – chvalitebný

3 – dobrý

4 – dostatečný

5 – nedostatečný.

Při hodnocení prospěchu žáka může být u žáka v prvním až třetím ročníku ve všech vyučovacích předmětech a u žáka ve čtvrtém ročníku ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření použito širší slovní hodnocení. O použití širšího slovního hodnocení rozhodne ředitel školy na základě návrhu učitele a souhlasu zákonného zástupce žáka. Přechází-li žák na jinou školu, je klasifikován podle odstavce 1.

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně podle požadavků osnov je rozvíjí v individuálních a kolektivních projevech. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný, v hudební, branné a tělesné výchově přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Má výrazně aktivní zájem o umění, estetiku, brannost a tělesnou kulturu a projevuje k nim aktivní vztah. Úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus, tělesnou zdatnost a brannost.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný na základě využívání svých osobních předpokladů, které úspěšně rozvíjí v individuální a kolektivním projevu. Jeho projev je esteticky působivý a má jen menší nedostatky z hlediska požadavků osnov. Žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech. Má aktivní zájem o umění, o estetiku, brannost a tělesnou zdatnost. Rozvíjí si v požadované míře estetický vkus, brannost a tělesnou zdatnost.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuální a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá dostatečný aktivní zájem o umění, estetiku, brannost a tělesnou kulturu. Nerozvíjí v požadované míře svůj estetický vkus, tělesnou zdatnost a brannost.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malou snahu a zájem o činnosti, nerozvíjí dostatečně svůj estetický vkus, brannost a tělesnou zdatnost.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je povětšinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci a nevyvíjí úsilí rozvíjet svůj estetický vkus, brannost a tělesnou zdatnost.

Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:

1 - velmi dobré

2 - uspokojivé

3 – neuspokojivé

Slovní hodnocení

Prospěch

Ovládnutí učiva předepsaného osnovami	
1 – výborný	ovládá bezpečně
2 – chvalitebný	ovládá
3 – dobrý	v podstatě ovládá
4 – dostatečný	ovládá se značnými mezerami
5 - nedostatečný	neovládá
Úroveň myšlení	
1 – výborný	pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti
2 – chvalitebný	uvažuje celkem samostatně
3 – dobrý	menší samostatnost v myšlení
4 – dostatečný	nesamostatné myšlení
5 - nedostatečný	odpovídá nesprávně i na návodné otázky
Úroveň vyjadřování	
1 – výborný	výstižné a poměrně přesné
2 – chvalitebný	celkem výstižné
3 – dobrý	myšlenky vyjadřuje ne dost přesně
4 – dostatečný	myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi
5 - nedostatečný	i na návodné otázky odpovídá nesprávně
Celková aplikace vědomostí, řešení úkolů, chyby, jichž se žák dopouští	
1 – výborný	užívá vědomostí a spolehlivě a uvědoměle dovedností, pracuje samostatně, přesně a s jistotou
2 – chvalitebný	dovede používat vědomosti a dovednosti při řešení úkolů, dopouští se jen menších chyb

3 – dobrý	řeší úkoly s pomocí učitele a s touto pomocí snadno překonává potíže a odstraňuje chyby
4 – dostatečný	dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
5 - nedostatečný	praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí
Píle a zájem o učení	
1 – výborný	aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
2 – chvalitebný	učí se svědomitě
3 – dobrý	k učení a práci nepotřebuje větších podnětů
4 – dostatečný	malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty
5 - nedostatečný	pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné

Chování

1 – velmi dobré	Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.
2 - uspokojivé	Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.
3 - neuspokojivé	Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

Zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení

Žák je hodnocen stupněm:

prospěl(a) s vyznamenáním, není-li v žádném povinném předmětu hodnocen stupněm horším než 2, průměr prospěchu ze všech povinných předmětů není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré

prospěl(a), není-li v žádném z povinných předmětů hodnocen stupněm 5

neprospěl(a), je-li v některém z povinných předmětů hodnocen stupněm 5

Výsledky práce **v zájmových útvarech** organizovaných školou se hodnotí na vysvědčení stupni:

pracoval(a) úspěšně

pracoval(a).

Způsob získávání podkladů pro hodnocení

Podklady pro hodnocení a klasifikaci získávají vyučující zejména: soustavným diagnostickým pozorováním žáků, sledováním jeho výkonů a připravenosti na vyučování, různými druhy zkoušek

(písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové,...) kontrolními písemnými pracemi, analýzou výsledků různých činností žáků, konzultacemi s ostatními vyučujícími a podle potřeby i psychologickými a zdravotnickými pracovníky.

Žák 2. a 3. ročníku musí mít z každého předmětu, alespoň dvě známky za každé pololetí, z toho nejméně jednu za ústní zkoušení. Znamky získávají vyučující průběžně během celého klasifikačního období. Není přípustné ústně přezkušovat žáky koncem klasifikačního období z látky celého tohoto období. Výjimku tvoří vědomosti nutné k zvládnutí zkoušené látky. Zkoušení je prováděno zásadně před kolektivem třídy, nepřípustné je individuální přezkušování po vyučování v kabinetech. Výjimka je možná jen při diagnostikované vývojové poruše, kdy je tento způsob doporučen ve zprávě psychologa.

Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů. Po ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek a prací a praktických činností oznámí žákovi nejpozději do 14 dnů. Učitel sděluje všechny známky, které bere v úvahu při celkové klasifikaci, zástupcům žáka a to zejména prostřednictvím zápisů do žákovské knížky nebo notýsku a osobním jednáním na třídní schůzce rodičů.

Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích.

O termínu písemné zkoušky, která má trvat více než 25 minut, informuje vyučující žáky dostatečně dlouhou dobu předem. Ostatní vyučující o tom informuje formou zápisu do třídní knihy. V jednom dni mohou žáci konat jen jednu zkoušku uvedeného charakteru.

Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka průkazným způsobem tak, aby mohl vždy doložit správnost celkové klasifikace žáka i způsob získání známek (ústní zkoušení, písemné,...). V případě dlouhodobé nepřítomnosti nebo rozvázání pracovního poměru v průběhu klasifikačního období předá tento klasifikační přehled zastupujícímu učiteli nebo vedení školy.

Vyučující zajistí zapsání známek také do třídního katalogu a dbá o jejich úplnost. Do katalogu jsou zapisovány známky z jednotlivých předmětů, udělená výchovná opatření a další údaje o chování žáka, jeho pracovní aktivitě a činnosti ve škole.

Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu. Při dlouhodobějším pobytu žáka mimo školu (lázeňské léčení, léčebné pobyty, dočasné umístění v ústavech, apod.) vyučující respektuje známky žáka, které škole sdělí škola při instituci, kde byl žák umístěn; žák se znovu nepřezkušuje.

Při určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období. Výsledná známka za klasifikační období musí odpovídat známám, které žák získal a které byly sděleny rodičům.

Případy zaostávání žáků v učení a nedostatky v jejich chování se projednají v pedagogické radě, a to zpravidla k 15. listopadu a 15. dubnu.

Na konci klasifikačního období, v termínu, který určí ředitel školy, zapíše učitelé příslušných předmětů číselní výsledky celkové klasifikace do třídního výkazu a připraví návrhy na umožnění opravných zkoušek, na klasifikaci v náhradním termínu apod.

Zákonné zástupce žáka informuje o prospěchu a chování žáka: třídní učitel a učitelé jednotlivých předmětů v polovině prvního a druhého pololetí; třídní učitel nebo učitel, jestliže o to zákonní zástupci žáka požádají.

Informace jsou rodičům předávány převážně při osobním jednání na třídních schůzkách nebo hovorových hodinách, na které jsou rodiče písemně zváni. Rodičům, kteří se nemohli dostavit na školou určený termín, poskytnou vyučující možnost individuální konzultace. Údaje o klasifikaci a hodnocení chování žáka jsou sdělovány pouze zástupcům žáka, nikoli veřejně.

V případě mimořádného zhoršení prospěchu žáka informuje rodiče vyučující předmětu bezprostředně a prokazatelným způsobem.

Pokud je klasifikace žáka stanovena na základě písemných nebo grafických prací, vyučující tyto práce uschovávají po dobu, během které se klasifikace žáka určuje nebo ve které se k ní mohou zákonní zástupci žáka odvolat - tzn. celý školní rok včetně hlavních prázdnin, v případě žáků s odloženou klasifikací nebo opravnými zkouškami až do 30.10. dalšího školního roku. Opravené písemné práce musí být předloženy všem žákům a na požádání ve škole také rodičům.

Při určování klasifikačního stupně posuzuje učitel výsledky práce objektivně, nesmí podléhat žádnému vlivu subjektivnímu ani vnějšimu.

Vyučující dodržují zásady pedagogického taktu, zejména neklasifikují žáky ihned po jejich návratu do školy po nepřítomnosti delší než jeden týden, žáci nemusí dopisovat do sešitů látku za dobu nepřítomnosti, pokud to není jediný zdroj informací, účelem zkoušení není nacházet mezery ve vědomostech žáka, ale hodnotit to, co umí, učitel klasifikuje jen probrané učivo, zadávání nové látky k samostatnému nastudování celé třídy není přípustné, před prověřováním znalostí musí mít žáci dostatek času k naučení, procvičení a zažití učiva. Prověřování znalostí se provádí až po dostatečném procvičení učiva.

Třídní učitel je povinen seznamovat ostatní vyučující s doporučením psychologických vyšetření, které mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikace žáka a způsobu získávání podkladů. Údaje o nových vyšetřeních jsou součástí zpráv učitelů na pedagogické radě.

Podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách

Problematika komisionálních a opravných zkoušek řeší vyhláška č. 48/2005 Sb. v platném znění.

Výchovná opatření

Výchovná opatření jsou pochvaly a jiná ocenění a opatření k posílení kázně.

Ředitel školy po projednání v pedagogické radě a třídní učitel po projednání s ředitelem mohou na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za dlouholetou úspěšnou práci.

Při porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi uložit:

napomenutí třídního učitele

důtku třídního učitele

důtku ředitele školy.

Toto opatření předchází zpravidla před snížením stupně z chování. Třídní učitel může žákovi podle závažnosti provinění udělit **napomenutí** nebo **důtku**; udělení důtky neprodleně oznámí řediteli školy. Ředitel školy uděluje **důtku** po projednání v pedagogické radě. Napomenutí a důtky se udělují před kolektivem třídy nebo školy.

Ředitel školy nebo třídní učitel oznámí důvody udělení výchovného opatření písemně prokazatelným způsobem zákonnému zástupci žáka. Důtky a napomenutí se zaznamenávají do katalogového listu žáka, nezaznamenávají se na vysvědčení. Udělení pochvaly a jiného ocenění se zaznamená na vysvědčení za pololetí v němž bylo uděleno.

Za jeden přestupek se uděluje žákovi pouze jedno opatření k posílení kázně.

Udělování pochval a jiných ocenění

1. Pochvala TU se uděluje za:

- účast v krajském kole soutěže
- účast v městském kole SOČ
- projev iniciativy v rámci třídy nebo školy
- dlouhodobou úspěšnou práci nebo dosahování výborných studijních výsledků

2. Pochvala ŘŠ se uděluje za:

- umístění do 6. místa v krajském kole soutěže
- účast v celostátním kole soutěže
- účast v krajském kole SOČ
- projev iniciativy přesahující rámec školy

3. Jednotlivé soutěže se posuzují samostatně.

4. V rámci jedné soutěže se hodnotí nejvyšší dosažené umístění (neuděluje se PTU a poté PŘŠ).

5. Pochvaly se udělují bezprostředně po dosažení úspěchu (nikoliv na konci pololetí).

6. ŘŠ nebo TU oznámí udělení pochvaly nebo jiného ocenění žákovi a zákonnému zástupci nezletilého žáka dopisem. Vzor dopisu je umístěn na elektronické nástěnce. Dopis musí mít číslo jednací, které se zaznamenává do třídního výkazu. Pochvalu TU podepisuje pouze TU, pochvalu ŘŠ podepisuje pouze ŘŠ. S dopisem je předána i pochvala ve formě diplomu (k vyzvednutí v kanceláři). Obojí může být předáno žákovi ve škole.

7. Udělení pochvaly a jiného ocenění se zaznamenává do dokumentace školy. Třídní učitel zapíše do poznámky v třídním výkazu žákovi, kterému byla udělena pochvala: „1.1.2020 (datum udělení pochvaly) – udělena pochvala třídního učitele/ředitele školy za, č.j. -xxx/2020“

Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

U žáka se smyslovou nebo tělesnou vadou, vadou řeči, prokázanou specifickou vývojovou poruchou učení nebo chování se při jeho hodnocení a klasifikaci přihlédne k charakteru postižení. Vyučující respektují doporučení psychologických vyšetření žáků a uplatňují je při klasifikaci a hodnocení chování žáků a také volí vhodné a přiměřené způsoby získávání podkladů.

Vyučující klade důraz na ten druh projevu, ve kterém má žák předpoklady podávat lepší výkony.

Při klasifikaci se nevycházím z prostého počtu chyb, ale z počtu jevů, které žák zvládl.

Klasifikace byla provázena hodnocením, t.j. vyjádřením pozitivních stránek výkonu, objasněním podstaty neúspěchu, návodem, jak mezery a nedostatky překonávat,

Děti, u kterých je diagnostikována dyslexie nebo dysortografie, mohou být se souhlasem rodičů během celého jejich vzdělávání hodnoceny z mateřského jazyka a z jiných jazyků slovně (a to jak v průběhu školního roku, tak na pololetním a závěrečném vysvědčení). U dětí s diagnostikovanou dyskalkulií bude totéž platit pro matematiku a další předměty, kde výsledky mohou být touto poruchou ovlivněny. Dítě lze hodnotit slovně (průběžně i na vysvědčení) po dohodě s rodiči a odborníkem prakticky ve všech předmětech, do nichž se porucha promítá. Jakmile žák překoná nejvýraznější obtíže, je vhodné postupně přecházet k běžné klasifikaci. Klasifikovat lze i známkou s tím, že se specifická porucha dítěte vezme v úvahu a odrazí se v mírnější známce o jeden stupeň, tak i o několik stupňů. Při uplatňování všech těchto možností vyučující postupují velmi individuálně, s využitím všech dostupných informací, zejména informací z odborných vyšetření a ve spolupráci s rodiči.

Ředitel školy může povolit, aby pro dítě se specifickými poruchami učení byl vypracován pro kterýkoliv předmět příslušnými vyučujícími individuální výukový plán, který se může radikálně lišit od výuky v daném postupném ročníku, přitom však bude poskytovat dítěti v příslušných předmětech ucelené a dítětem zvládnutelné základy. Individuální plány mají charakter smlouvy mezi vedením školy, vyučujícím(i) a rodiči dítěte; vypracovávají se krátce a rámcově v písemné formě. Výsledky mohou být hodnoceny slovně.

Všechna navrhovaná pedagogická opatření se zásadně projednávají s rodiči a jejich souhlasný či nesouhlasný názor je respektován.

Klasifikace těchto žáků se řídí metodickým pokynem MŠMT ČR č. j. 23 472/92-21.

Do vyššího ročníku postupuje žák, který při celkové klasifikaci na konci druhého pololetí nebo při opravných zkouškách dosáhl stupně hodnocení alespoň "prospěl".

Nelze-li žáka pro závažné objektivní příčiny klasifikovat na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho klasifikaci náhradní termín, a to tak, aby klasifikace žáka mohla být provedena nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné klasifikovat ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí neklasifikuje.

Autoevaluace školy

Oblasti autoevaluace

- podmínky ke vzdělávání
- průběh vzdělávání
- podpora školy žákům a spolupráce s rodiči
- výsledky vzdělávání žáků
- řízení školy
- úroveň výsledků práce školy
- evaluace nastavení ŠVP

Prioritní oblasti autoevaluace školy

Výsledky vzdělávání žáků,
evaluace nastavení ŠVP.

Výsledky vzdělávání žáků

Tuto oblast vidíme prioritní vzhledem k nově nastaveným výstupům, vzhledem k návaznosti vzdělávání žáků na dalších školách a vzhledem k stanoveným cílům školy.

Cíl hodnocení této oblasti: dosažení stanovených výstupů v ŠVP.

Prostředky hodnocení:

- vědomosti a dovednosti,
- výsledky práce dětí,
- výsledky písemných prací,
- úroveň vypracovaných domácích úkolů,
- postoje a schopnosti,
- pozorování žáků ve výuce,
- pozorování žáků mimo výuku,
- rozhovor s rodiči,
- rozbor písemných prací žáků (např. slohových prací).

Zjištění provádějí:

všichni pedagogičtí pracovníci.

Časové období:

- sběr materiálů – průběžně
- vyhodnocení – pololetně

Evaluace nastavení ŠVP

Tuto oblast vidíme prioritní vzhledem k nově nastavenému kurikulu, vzhledem k zajištění rozvoje klíčových kompetencí u žáků a vzhledem k zajištění kompaktnosti výuky průřezových témat.

Cíl hodnocení této oblasti:

zvýšení souladu RVP, ŠVP a reálné výuky.

Prostředky hodnocení:

- analýza souladu ŠVP s aktuální verzí RVP ZV,
- analýza dosažení cílů školy stanovených ŠVP,
- úprava ŠVP vzhledem k charakteristice nově příchozích žáků,
- analýza naplňování výchovných a vzdělávacích strategií,
- ověření celistvosti výuky průřezových témat,
- ověření nastavení učebních osnov.

Zjištění provádějí:

všichni pracovníci školy.

Časové období:

- sběr materiálů – průběžně,
- vyhodnocení – ročně.

V dalších letech se škola zaměří na další oblasti autoevaluace v tomto pořadí:

- průběh vzdělávání,
- řízení školy,
- podpora školy žákům a spolupráce s rodiči,
- úroveň výsledků práce školy,
- podmínky ke vzdělávání.

Úpravy a aktualizace školního vzdělávacího programu

Změny provedl	Obsah změny a aktualizace	Platnost
Mgr. Hana Marková	Personální změny – změna ředitelky ZŠ	Od 1. 9. 2011
Mgr. Hana Marková	Personální změny – pedagog Rozšíření výuky 4. ročník	Od 1.9. 2012
Mgr. Hana Marková	Rozšíření výuky 5. ročník Zařazení oblastí Dopravní výchova Ochrana za mimořádných situací Péče o zdraví do předmětů PRV, PŘ, VL Finanční gramotnost do předmětu M	Od 1. 9. 2013
Mgr. Hana Marková	Personální změny – zástupce ředitele na dobu určitou, pedagog	Od 1.9.2014
Mgr. Hana Marková	Personální změny – pedagog	Od 1.1.2015
Mgr. Hana Marková	Rozšíření o mateřskou školu, aktualizace vybavení školy, pedagogického sboru, mezinárodní spolupráce, investičních projektů, konkretizace výuky nadaných a mimořádně nadaných žáků	Od 1.2.2020
Mgr. Hana Marková	Doplnění klíčových kompetencí digitálních, konkretizace předmětu informatika. Aktualizace informací.	Od 1.9.2023

Schválení školního vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání v Základní škole a mateřské škole Nový Jáchymov **ŠKOLA PRO VŠECHNY**

Č.j. 22,2023/2007.

Platnost dokumentu

od 1.9.2007 s prvním č.j. 22/2007

Platnost dokumentu po schválených změnách

od 1. 9. 2023

ŠVP byl schválen pedagogickou radou dne 1. 9. 2023

ředitelka školy

Mgr. Hana Marková